

РІЧНИЙ ЗВІТ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЗА 2014 РІК

ЗМІСТ

Місія, завдання, функції

I. ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

- 1.1. Основні показники діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у 2014 році
- 1.2. Участь банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб та огляд їх фінансових показників
- 1.3. Аналіз тенденцій розвитку вкладних операцій на ринку ресурсів
- 1.4. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності банків-учасників системи гарантування вкладів
- 1.5. Удосконалення законодавчої бази та регуляторна діяльність
- 1.6. Управління персоналом

II. ІНФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ФІНАНСОВА ПРОСВІТА

- 2.1. Інформування громадськості та фінансова просвіта
- 2.2. Міжнародна співпраця

III. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ФГВФО ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

- 3.1. Формування фінансових ресурсів (у тому числі за рахунок диференційованої системи сплати зборів до ФГВФО)
- 3.2. Використання фінансових ресурсів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб
- 3.3. Оцінка фінансової стійкості ФГВФО
- 3.4. Інвестування грошових коштів ФГВФО (звіт про виконання Інвестиційного плану)
- 3.5. Внутрішній аудит

IV. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФГВФО ЩОДО ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ З РИНКУ

- 4.1. Процедура врегулювання неплатоспроможності банків
- 4.2. Заходи спрямовані на виконання планів врегулювання неплатоспроможних банків
- 4.3. Здійснення ліквідації банків
- 4.4. Реалізація активів неплатоспроможних банків
- 4.5. Виявлення та оскарження сумнівних операцій, притягнення до відповідальності винних осіб
- 4.6. Задоволення вимог кредиторів банків

V. ВИПЛАТИ КОШТІВ ВКЛАДНИКАМ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ

- 5.1. Повернення коштів вкладникам банків в період тимчасової адміністрації (виплати вкладникам за рахунок цільової позики ФГВФО)
- 5.2. Виплати за вкладами у банках, що ліквідуються
- 5.3. Погашення кредиторських вимог ФГВФО
- 5.4. Інформаційні технології

Додаток 1 – Звіт про виконання Інвестиційного плану Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2014 рік

Додаток 2 – Фінансова звітність за 2014 рік, підтверджена аудиторським висновком

МІСІЯ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

**МІСІЄЮ ФГВФО Є ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ І
ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ВКЛАДНИКІВ БАНКІВ ТА
СПРИЯННЯ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ**

*Основним завданням ФГВФО є
забезпечення функціонування
системи гарантування вкладів
фізичних осіб та виведення
неплатоспроможних банків з ринку*

ФУНКЦІІ ФГВФО

- 1) веде реєстр учасників ФГВФО;
- 2) акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником ФГВФО;
- 3) інвестує кошти ФГВФО в державні цінні папери України;
- 4) здійснює випуск облігацій у порядку та за напрямками розміщення, визначеними цим Законом, і видачу фінансових векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- 5) здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладами в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
- 6) здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- 7) бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- 8) застосовує до банків та їх керівників, відповідно, фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- 9) здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- 10) здійснює перевірки банків відповідно до Закону;
- 11) надає фінансову підтримку банку відповідно до Закону;
- 12) здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат ФГВФО на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам;
- 13) надає цільову позику банку для виплат вкладникам банку відповідно до Закону, а також фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;
- 14) здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до Закону;
- 15) вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками ФГВФО.

I. ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

1.1. Основні показники діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у 2014 році

ФГВФО був створений у 1998 році на підставі Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб - вкладників комерційних банків». Створення системи гарантування вкладів в Україні стало результатом загально державних процесів та тенденцій розвитку банківської системи держави. Заснування ФГВФО у 1998 році було спрямовано на захист банківської системи України від можливої фінансової кризи, та забезпечення ресурсів для збільшення обсягу інвестицій в реальний сектор економіки України.

Серед держав на пострадянському просторі Україна була першою, яка заснувала інститут страховика банківських депозитів.

Система гарантування депозитів впевнено йшла шляхом вдосконалення, і наступним етапом у її розвитку стало прийняття 21 вересня 2001 року Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Даним нормативно-правовим актом було передбачено, що ФГВФО гарантував кожному вкладнику учасника ФГВФО відшкодування коштів за його вкладами, включаючи відсотки, в розмірі вкладів на день настання недоступності вкладів, але не більше 1200 гривень по вкладах у кожному із таких учасників.

Важливою віхою в діяльності ФГВФО стало прийняття 22 лютого 2012 року Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон). Цей документ, без жодних сумнівів, можна назвати справжнім проривом у системі гарантування вкладів фізичних осіб. Він значно розширив повноваження ФГВФО – тепер він має можливість не тільки виплачувати кошти на етапі ліквідації банку, але і виводити неплатоспроможні банки з ринку. У зв'язку з цим, безперечними кроками вперед ФГВФО можна назвати наступне:

- тимчасова адміністрація вводиться на період, що не перевищує трьох місяців (для системно важливих банків – півроку).
- поняття мораторію на виплати відсутнє. Протягом дії тимчасової адміністрації вкладники неплатоспроможного банку можуть отримати свої кошти за договорами банківського вкладу, термін дії яких закінчився, а також за договорами банківського рахунку (поточні та карткові рахунки).
- виплати таким вкладникам здійснюються в розмірі вкладу, включаючи відсотки, нараховані на день початку процедури виведення ФГВФО банку з ринку, але не більше 200 000 гривень.
- виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам починаються не пізніше семи днів з дня прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку.

Враховуючи нелегку ситуацію у банківській системі, ФГВФО постійно підкреслював необхідність законодавчих змін, спрямованих на зміцнення рівня довіри вкладників до банків. Результатом стали зміни до Закону від 04 липня 2014 року, якими було розширено повноваження ФГВФО в частині, що регулює виведення неплатоспроможних банків з ринку шляхом здійснення тимчасової адміністрації та

ліквідації банків, а також умови гарантування та порядок здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможних банків. Зокрема, зміни до Закону передбачають створення перехідного банку, до якого передаватимуться активи та зобов'язання з декількох неплатоспроможних банків, залучення держави в особі Міністерства фінансів України або державного банку до процесу виведення неплатоспроможного банку з ринку, спрощення процедури реалізації майна банку, що ліквідовується, у тому числі через спеціалізовану установу, яка створюється ФГВФО.

Також зміни до Закону надають право уповноваженій особі ФГВФО протягом дії тимчасової адміністрації виплачувати аліменти, пенсії, стипендії, інші соціальні виплати, що є актуальним в частині соціального захисту вкладників.

Важливим інструментом у зміцненні довіри вкладників до банківської системи є гарантована сума відшкодування. Розуміючи це, ФГВФО збільшував її розмір 11 разів з 500 до 200 000 грн.

Зазначений розмір гарантованої суми відшкодування перевищує початковий (500 гривень) у 400 разів (рис.1.1.), та захищає інтереси 98,7% вкладників.

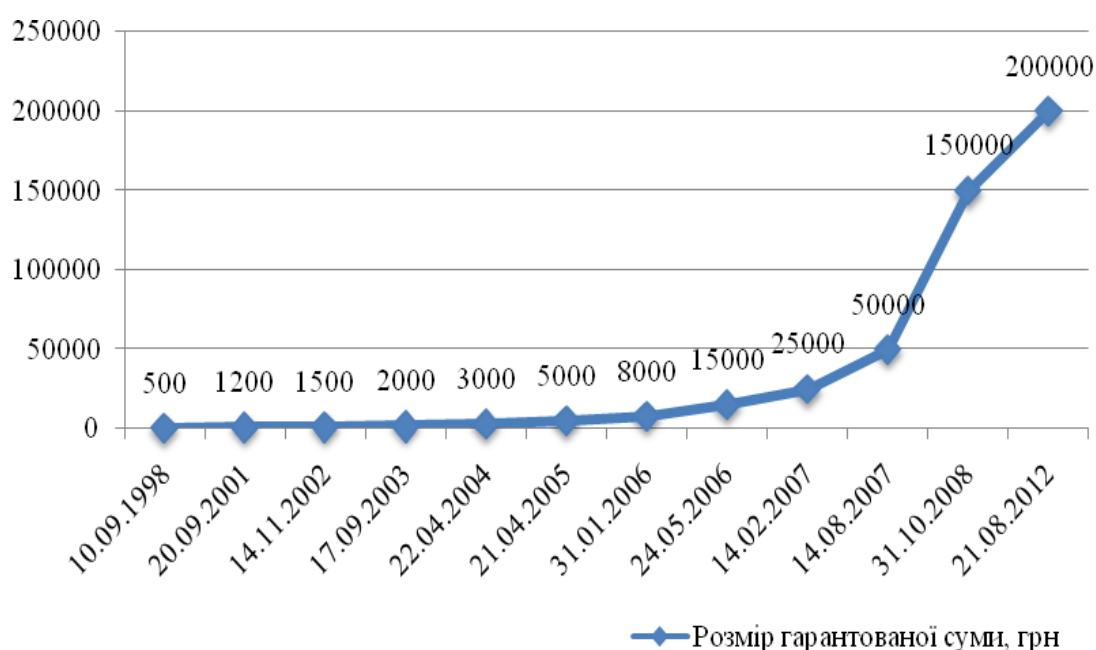

Рис.1.1. Динаміка зростання розміру гарантованої суми відшкодування коштів за вкладами

Обсяг фінансових ресурсів ФГВФО станом на 01 січня 2015 року становив 16,9 млрд грн (рис.1.2.).

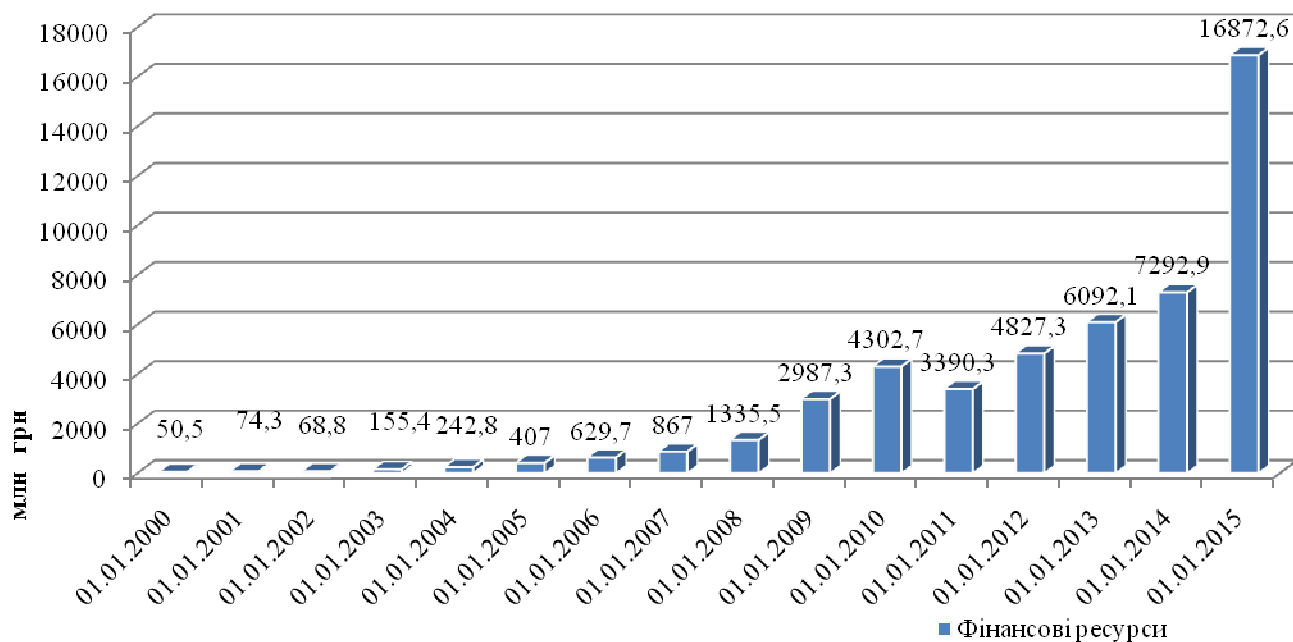

Рис.1.2. Динаміка фінансових ресурсів ФГВФО

За час існування ФГВФО виплати гарантованої суми відшкодування здійснювались вкладникам 48 банків, в яких Національним банком України відкликано банківську ліцензію та ініційовано процедуру ліквідації. Всього в межах гарантованого розміру відшкодування отримали понад 513 тисяч вкладників на загальну суму 14,3 млрд. грн. Найбільший обсяг виплат був здійснений у 2010 році – 2,3 млрд. та у 2014 році – майже 8,5 млрд. грн.

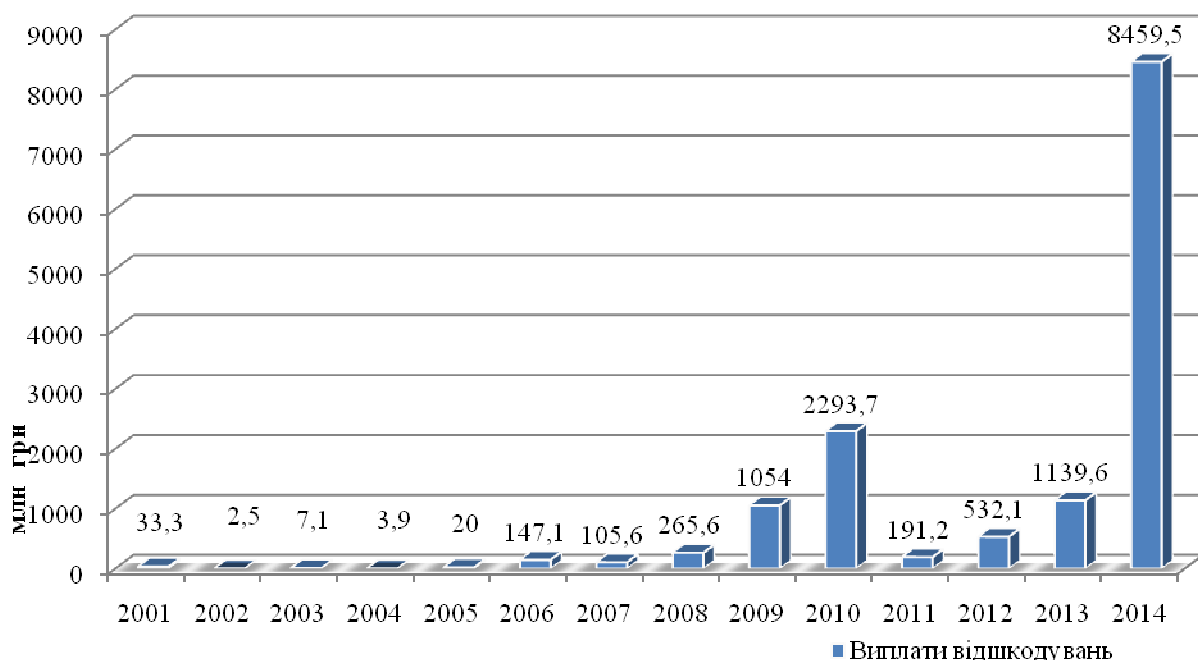

Рис.1.3. Динаміка виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам ліквідованих банків в 2001 – 2014 рр.

Найбільша кількість ліквідованих банків, вкладникам яких ФГВФО здійснював відшкодування, припадала на 2012 - 2014 роки. У 2014 році кількість банків, по яких

ФГВФО здійснював виплати гарантованої суми відшкодування, досягла 28. Вкладники 17 банків із зазначеної кількості розпочали отримувати відшкодування за вкладами у звітному році (рис.1.4.).

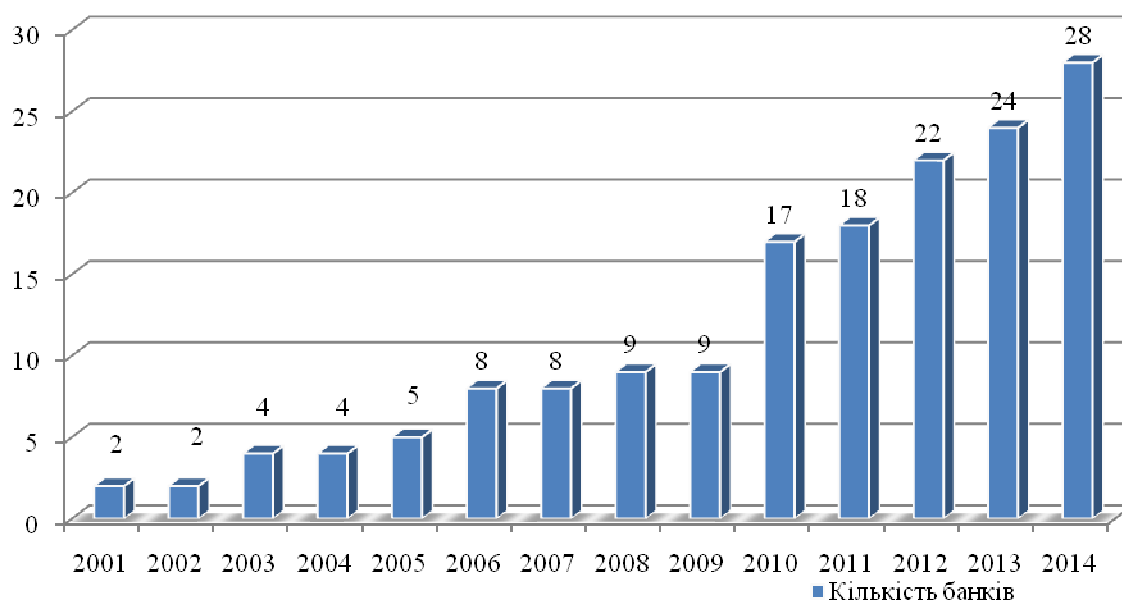

Рис. 1.4. Кількість банків, вкладникам яких ФГВФО здійснював виплати у 2001 – 2014 рр.

1.2. Участь банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб та огляд їх фінансових показників

Огляд фінансових показників учасників ФГВФО

Законом передбачено, що учасниками ФГВФО є банки (окрім АТ «Державний ощадний банк України» та санаційного банку – АТ «Родовід»). Участь банків у ФГВФО є обов'язковою. Банк набуває статусу учасника ФГВФО в день отримання ним банківської ліцензії. ФГВФО виключає банк з числа учасників в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку.

Однією з функцій ФГВФО є ведення реєстру учасників ФГВФО.

У 2014 році до реєстру учасників ФГВФО було включено 2 банки, виключено 19 банків (17 банків у зв'язку з ліквідацією; 2 банки у зв'язку з відкликанням, анулюванням банківської ліцензії та виключенням відомостей з Державного реєстру банків). Таким чином, за 2014 рік кількість учасників ФГВФО зменшилася на 17 і станом на 01.01.2015 року склала 161 (рис.1.5.).

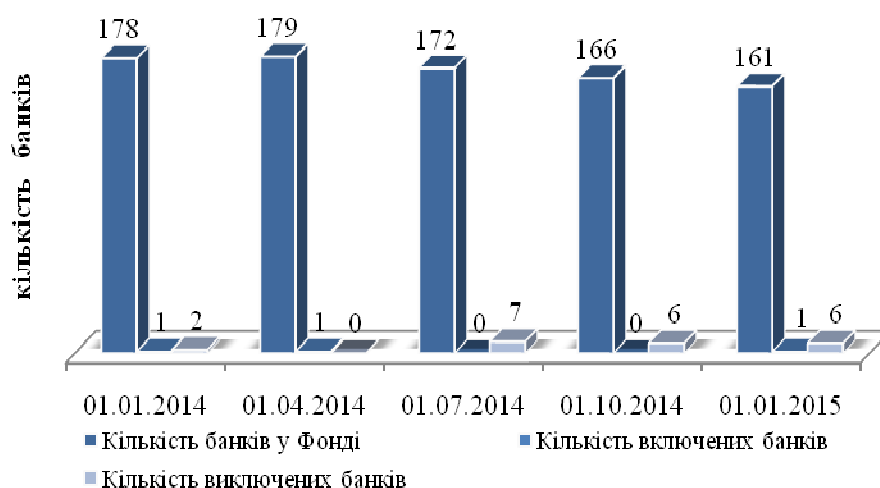

Рис.1.5. Динаміка реєстрації банків у ФГВФО протягом 2014 р.

Протягом 2014 року кількість банків з іноземним капіталом збільшилася на 2 і склала 51. Кількість банків з українським капіталом зменшилася на 19 і склала 110 банків (рис.1.6.).

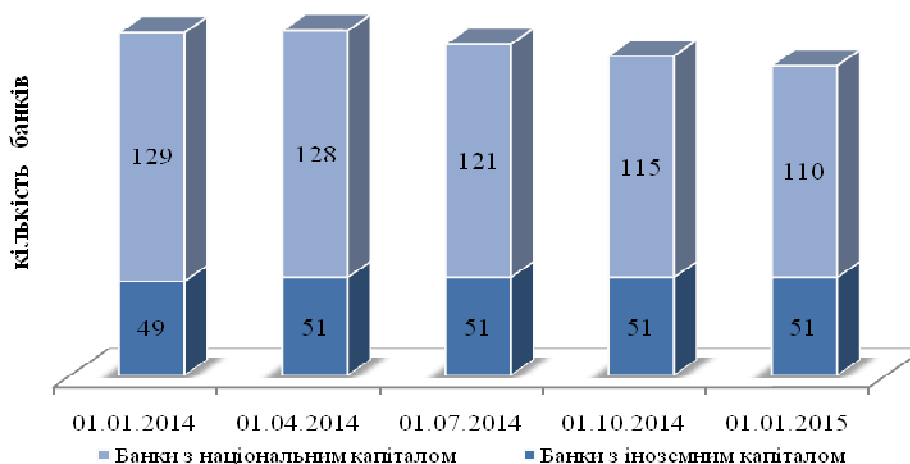

Рис.1.6. Динаміка банків з іноземним капіталом

За весь період функціонування ФГВФО учасниками системи гарантування вкладів фізичних осіб стало 238 банків.

Огляд фінансового стану учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Для аналізу показників роботи банків-учасників ФГВФО використані баланси 161 банка. За одержаними балансами виконано розрахунки ряду показників станом на 01.01.2015 року, а також зроблені розрахунки у динаміці для з'ясування загальносистемних тенденцій з початку 2014 року.

Слід зазначити, що за звітний рік із реєстру Фонду були виключені 19 банків, (на початку минулого року контролювали 12,9% капіталу, 6,7% активів банківської системи), що мало значний вплив на динаміку показників.

Основні тенденції учасників ФГВФО у 2014 році були наступними.

Відтік вкладів з банків-учасників досяг 20,5 млрд грн, що становить близько 5,1% депозитів фізичних осіб та перевищує показник кризового 2009 року. При обрахунку вкладів в іноземній валюті за курсом долара США, який на початку 2014 року складав 7,99 грн/дол. США, загальний відтік вкладів із системи (без АТ «Ощадбанк» та санаційного банку АТ «РОДОВІД БАНК») склав 124 млрд грн або 30,8%.

Обсяг високоліквідних активів скоротився на 7,1% до 10,9% в структурі активів.

Девальвація гривні призвела до погіршення обслуговування кредитів позичальниками, що спровокувало зростання простроченої заборгованості в учасниках ФГВФО до 12,9%. Як наслідок – банки переоцінили кредитні портфелі та доформували резерви під кредитні ризики. В результаті банки - учасники за рік отримали 44 135,3 млн грн збитків. Негативний фінансовий результат звітного року є максимальним за весь час роботи банківського сектора (для порівняння, попередній кризовий 2009 рік приніс 39 142,5 млн грн збитків). Збиткова діяльність вплинула на рівень капіталізації учасників ФГВФО. Так, в порівнянні з попереднім кризовим 2009 роком, коли рівень власного капіталу учасників ФГВФО зменшився на 4,8%, за звітний рік учасники ФГВФО втратили 27,7% власного капіталу і за його обсягами вийшли на рівень початку 2011 року.

Протягом року Національний банк України визнав неплатоспроможними 33 банки.

Варто зазначити, що за період існування ФГВФО найбільша кількість банкрутств банків спостерігалась в 2010 році (10) та в 2014 (17) без урахування закриття банків, по яких ФГВФО не здійснював виплати (реорганізація або відкликання ліцензії без процедури ліквідації) (рис.1.7.).

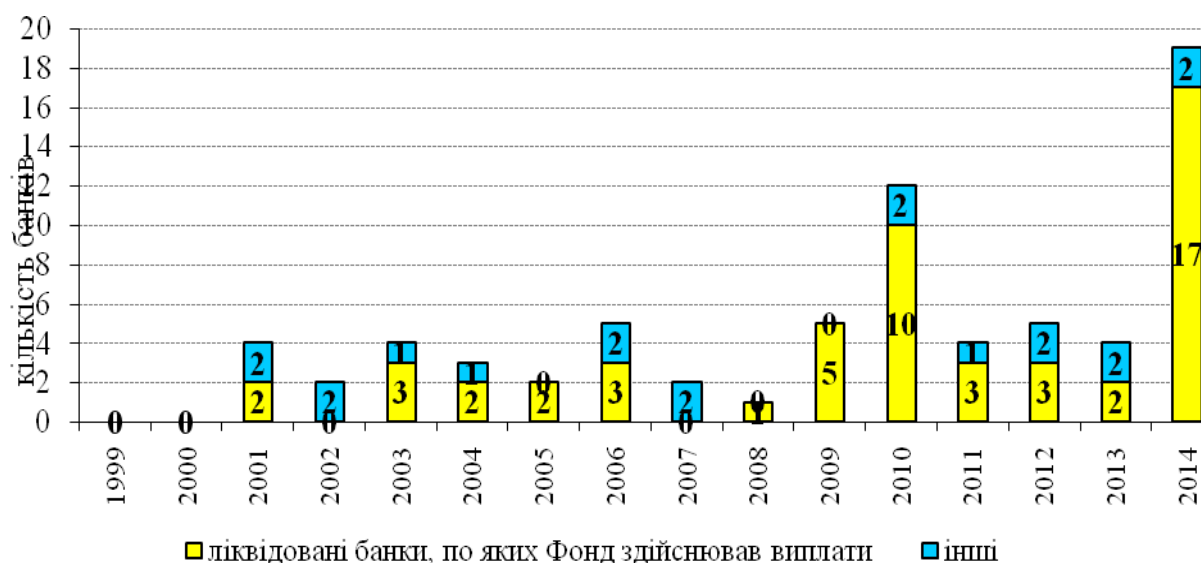

Рис. 1.7. Щорічна динаміка банкрутства банків - учасників ФГВФО

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників **ФГВФО** протягом звітного року скоротився на 46 582,5 млн грн або на 27,6% і склав 121 942,6 млн грн. Основні фактори такого зменшення – це скорочення статутного капіталу на 4 693,4 млн грн та отримання збитків на 44 963,1 млн грн. Зменшення власного капіталу спостерігалось у 56 банках.

Структура капіталу зазнала наступних змін (рис.1.8.).

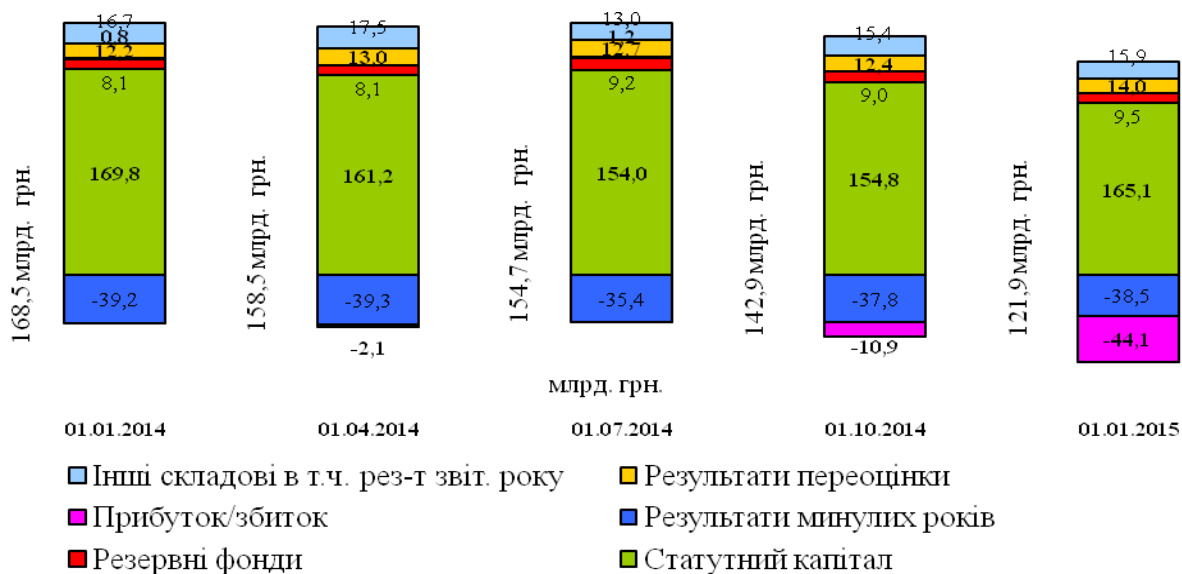

Рис. 1.8. Структура власного капіталу

1. Статутний капітал скоротився на 4 693,4 млн грн або на 2,8% до 165 140,3 млн грн, що на 35,4 % більше власного капіталу. Зменшення пояснюється ліквідацією ряду банків, що скоротило обсяг сплаченого зареєстрованого статутного капіталу на 7 561,5 млн грн.

2. Емісійні різниці скоротились на 1 129,5 млн грн або на 8,6% до 12 010,8 млн грн.

3. Загальні резерви зросли на 409,8 млн грн або на 72,46% до 976,1 млн грн.

4. Резервні фонди збільшились на 1 363,2 млн грн або на 16,8% до 9 485,2 млн грн.

5. Інші фонди банків зменшились на 26,1 млн грн. або на 0,9% до 2 996,7 млн грн.

6. Збитки минулих років скоротились на 711,4 млн грн або на 1,8% і склали (-) 38 470,5 млн грн.

7. Фінансовий рік банківська система закінчила зі збитком 44 135,3 млн грн. (в порівнянні з попереднім роком банківська система мала прибуток у 827,8 млн грн).

8. Результати переоцінки основних засобів приросли на 20,3 млн грн або на 0,2% і склали 11 778,6 млн грн.

9. Результати переоцінки інвестицій в цінні папери приросли на 1 735,5 млн грн або в 4,8 рази до 2 197,5 млн грн.

Частка власного капіталу (із урахуванням субординованого боргу) у пасивах зменшилась протягом року від 17,72% до 15,64%, що свідчить про погіршення надійності та стійкості банківської системи. У 108 банках значення показника перевищує середні значення по системі, із яких у 28 – понад 50%, що свідчить про низьку конкурентоспроможність установ. Разом із тим, у 15 банках значення показника менше 10%, що свідчить про підвищений ризик достатності капіталу.

Співвідношення проблемної заборгованості до власного капіталу збільшилось з 37,86% до 96,16%, внаслідок як збільшення проблемної заборгованості так і зменшення капіталу. По 21 банку значення показника перевищує середні значення по системі, із яких у 20 – сума простроченої заборгованості перевищує суму власного капіталу.

Співвідношення власного капіталу до доходних активів зменшилось з 20,2% до 13,9%, що підтверджує тенденцію втрати захисної функції капіталу.

Вклади фізичних осіб в 3 рази перевищують власний капітал банків, що свідчить про погіршення рівня захисту вкладів капіталом. Проте по 38 банках значення показника перевищує середні значення по системі, у тому числі по 7 банках – перевищення більш як удвічі.

Таким чином, зміни, які відбулись у капіталі, свідчать про втрату останнім захисної функції, про перекладання ризиків на кредиторів та вкладників банків, про необхідність капіталізації банківської системи. Недостатність власного капіталу частково компенсується за рахунок залучення коштів на умовах субординованого боргу. Якість власного капіталу залишається незадовільною, оскільки загальна сума збитків складає 44 135,3 млн грн або 36,2% по відношенню до статутного капіталу. В цілому по системі ризик адекватності капіталу підвищений.

Аналіз зобов'язань

Сукупні зобов'язання приросли на 61 232,7 млн грн або на 6,1% і склали 1 058 235,9 млн грн. Приріст зобов'язань спостерігався по 98 банках, а по 63 – зменшення, із яких по 11 банках – на суму понад 1,0 млрд грн у кожному.

Основний приріст відбувається за рахунок розширення залучення коштів на міжбанківському ринку (як від Національного банку, так і від інших банків), кредитів, отриманих від міжнародних організацій, залучення коштів на умовах субординованого боргу.

Структура зобов'язань зазнала наступних змін (рис.1.9.).

1. Кошти на лоро-рахунках скоротились на 6 268,5 млн грн або на 26,2%, а їх частка у структурі зменшилась з 2,4 до 1,7%.

2. Кошти бюджету збільшились на 598,4 млн грн або на 22,4% до 3 275,9 млн грн, а їх частка залишається незмінною - 0,3%.

3. Кредити, отримані від інших банків, збільшились за рік на 27 169,5 млн грн або на 25,9% до 12,5% в структурі. При цьому по 39 банках частка МБК перевищує середні значення по системі (для порівняння – в попередньому році цей показник складав 106 банківських установ), із яких у 8-ох ресурси більш як на половину формуються за рахунок МБК. Не залучає ресурси на міжбанківському ринку 59 банківських установ.

4. Кредити, отримані від НБУ, за рік приросли на 31 596,3 млн грн або на 61,7% і досягли 82 840,8 млн грн, їх питома вага у зобов'язаннях збільшилась з 5,1% до 7,8%. Із загальної кількості банків лише 54 банки мають кредити, отримані від НБУ (в порівнянні з попереднім роком – на 8 банків більше).

5. Кошти СГД приросли на 22 927,9 млн грн або на 9,3% до 25,4% у структурі. За строковістю 59,1% коштів СГД складають кошти на вимогу.

6. Частка вкладів у пасивах складала 32,2% (для порівняння, в попередньому році – 34,2%). По 75 банках частка вкладів перевищує середні значення по системі, із яких у 5 – понад 50,0%, що свідчить про статус спеціалізованих ощадних установ.

7. Боргові цінні папери власного боргу зменшились на 9 105,9 млн грн або на 64,5%, а їх частка – від 1,4% до 0,5%.

8. Кредити, отримані від міжнародних організацій, збільшились на 30 319,2 млн грн або в 2 рази від 2,99% до 5,7% у структурі.

9. Субординований борг збільшився на 24 624,8 млн грн або на 64,7%, а його частка – від 3,8 до 5,9%.

10. Кредиторська заборгованість зменшилась на 43 347,3 млн грн або на 61,8%, а її частка – від 7,04 до 2,5% в основному за рахунок операцій з купівлі/продажу іноземної валюти.

11. Інші зобов'язання збільшились на 800,9 млн грн або на 4,6%, але їх частка скоротилась з 1,75% до 1,72%.

Строкові кошти в структурі зобов'язань складають 69,4%.

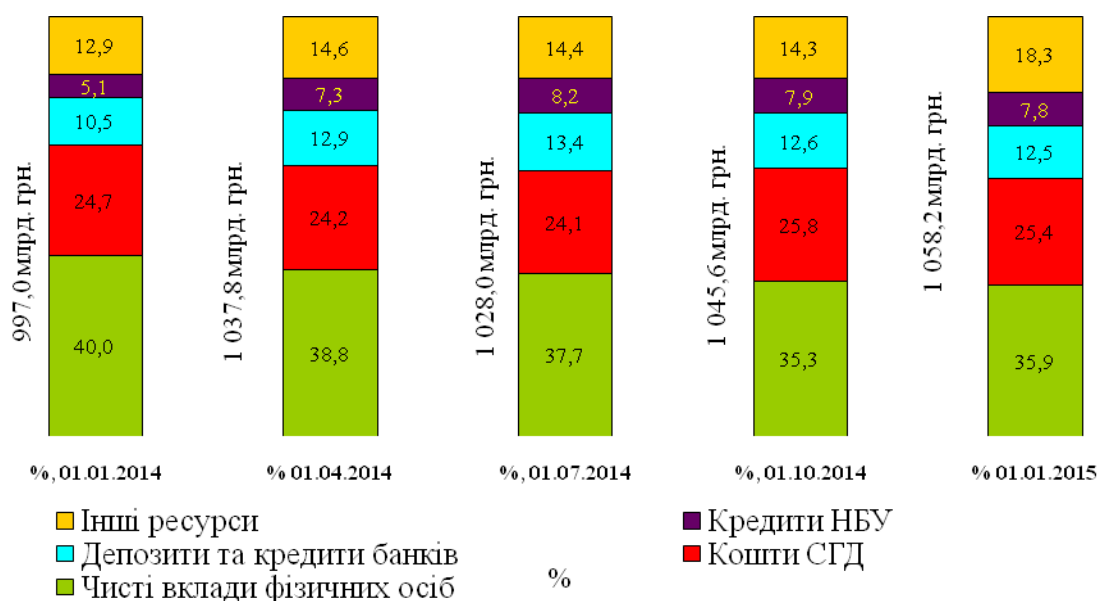

Рис.1.9. Структура зобов'язань

Таким чином, відтік депозитів фізичних осіб компенсується за рахунок залучень на міжбанківському ринку, від міжнародних та інших організацій. Тенденція

попереднього року щодо перевищення темпів приросту клієнтських коштів над коштами, залученими на міжбанківському ринку змінилась. 95,9% загального приросту зобов'язань дають кошти, залучені на міжбанківському ринку (53,8% якого відбувається за рахунок кредитів, отриманих від НБУ).

Основним джерелом формування зобов'язань залишаються вклади фізичних осіб (36% в структурі).

Сукупні активи приросли на 73 225,3 млн грн або на 5,7%.

Приріст чистих активів склав 14 650,3 млн грн або на 1,3%, які досягли 1 180 178,6 млн грн. Приріст активів спостерігався по 100 банках, а по 61 – зменшення.

Структура активів зазнала наступних змін (рис.1.10.).

Аналіз активів

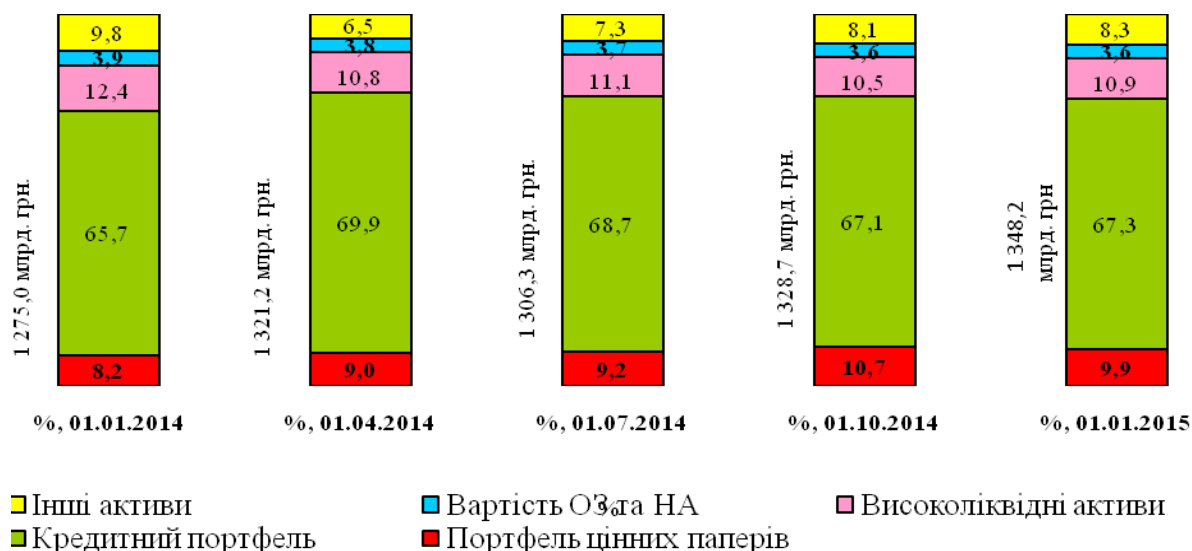

Рис.1.10. Структура активів

Високоліквідні активи зменшились на 11,2 млн грн або на 7,1%, у структурі активів їх питома вага скоротилась від 12,4% до 10,87% за рахунок скорочення грошових коштів та коштів на коррахунку в НБУ на 27 288,7 млн грн або на 34,8%. Слід зазначити, що в порівнянні з попереднім роком відбуваються структурні зміни в високоліквідних активах: збільшується частка коштів, розміщених на ностро-рахунках з 6,2% до 7,1%. По 84 банках частка високоліквідних активів у структурі перевищує середні значення по системі (10,87%), із яких у 15 – понад 40,0%, що свідчить про проблеми із розміщенням коштів. По 29 банках значення показника менше 4,0%, що свідчить про підвищений ризик ліквідності.

Портфель цінних паперів протягом року динамічно зростає. За рік його приріст склав 28 314,1 млн грн, або 27,1% до 132,973,3 млн грн і займає в структурі активів 9,86%. Основний приріст дає інвестування коштів в державні цінні папери, обсяги яких приросли на 31 466,9 млн грн або на 49,5% і досягли 7,1% в структурі активів. Збільшення відбувається і за торговим портфелем цінних паперів (на 401,8 млн грн).

або на 5,4%). Інвестиції в портфель на продаж та в похідні фінансові активи скоротились на 2 574,9 млн грн. або на 8,8% до 1,97% в структурі активів. Обсяги інвестицій в асоційовані та дочірні компанії скоротились на 669,9 млн грн. або на 24,7%. Портфель цінних паперів до погашення скоротився на 309,7 млн грн або на 17,1%.

Система визнає підвищення інвестиційних ризиків, резерви по вкладенням в цінні папери збільшилися на 82,2%.

По 119 банках обсяг інвестиційної діяльності нижче системних значень (9,86% в структурі активів), з яких 39 банків зовсім не інвестують кошти в цінні папери.

Таким чином, основними складовими інвестиційного портфеля цінних паперів є державні цінні папери – 71,45% в структурі, цінні папери та фінансові інвестиції на продаж та похідні фінансові активи – 19,99% в структурі.

Центр доходності інвестиційного портфеля перемістився з портфеля за цінними паперами до погашення на торговий портфель (його доходність за рік збільшилась з 10,9% до 68,4%).

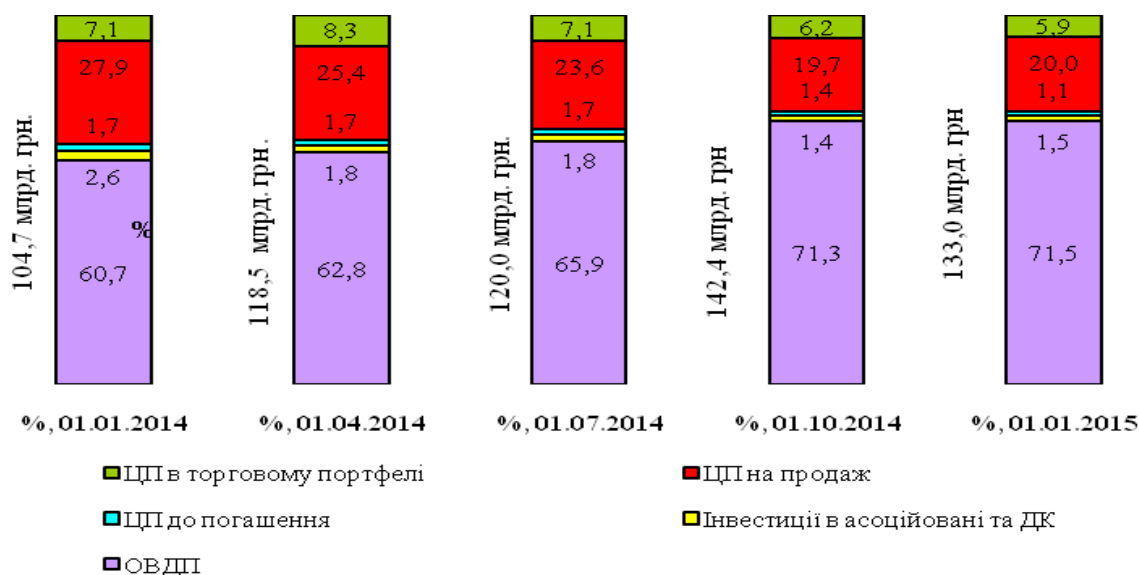

Рис.1.11. Структура портфеля цінних паперів

Кредитний портфель за рік приріс на 69 291,4 млн грн. або на 8,3% до 906 789,6 млн грн, його частка у структурі активів збільшилась від 65,7 до 67,3%. Такий приріст обумовлений збільшенням обсягів кредитування юридичних осіб на 74 879,2 млн грн або 11,7%; кредитування фізичних осіб на 10 295,9 млн грн або на 6,3%. Розміщення коштів на міжбанківському ринку скоротилось на 15 775,4 млн грн або на 53,9%. Така динаміка призвела до незначних структурних змін в кредитному портфелі: кредитування юридичних осіб досягло 79,1% в структурі; питома вага кредитування фізичних осіб -19,1% в структурі; МБК – скоротились з 3,5% до 1,5% в структурі кредитного портфеля.

Кредитний портфель на 47,7% складається з кредитів в іноземній валюті.

По 77 банках частка кредитного портфеля у активах менша середніх значень по системі (67,3%), а по 32 – понад 80,0%, що свідчить про агресивну кредитну політику. Недостатню кредитну політику проводять 35 банків, обсяги їх кредитного портфеля в структурі активів займають менше 50%.

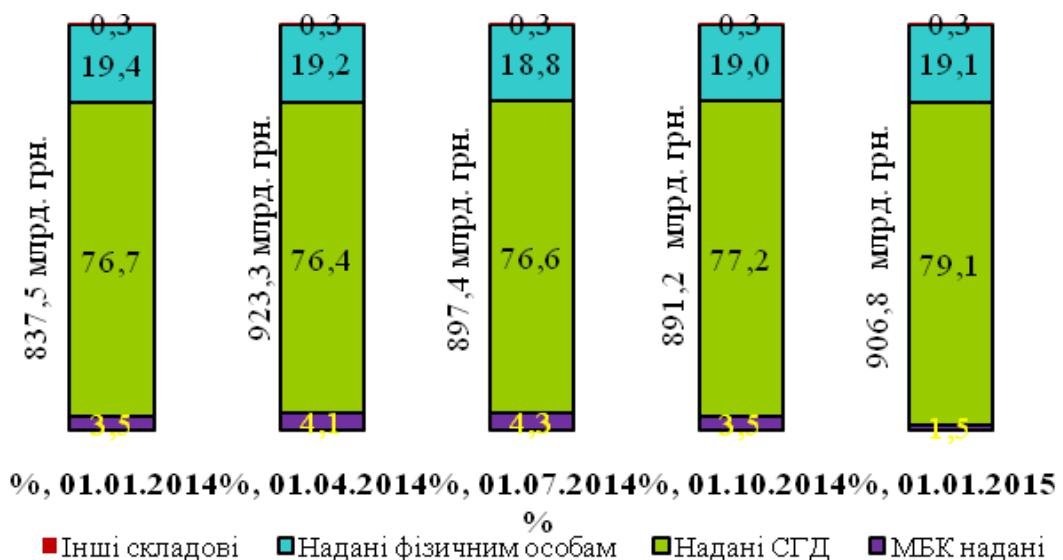

Рис.1.12. Структура кредитного портфеля

Прострочена заборгованість за кредитами приросла на 53 462,8 млн грн або на 83,8% від 7,62% до 12,9% у структурі кредитного портфеля. Прострочена заборгованість за нарахованими доходами за кредитами збільшилась на 66,9%. Погіршення якості кредитного портфеля спричинило збільшенню рівня резервування за кредитами: обсяги резервів збільшились на 53 375,3 млн грн або на 50,2%.

По 41 банках частка простроченої заборгованості у кредитному портфелі перевищує середні значення по системі, у тому числі по 30 банках її рівень перевищує 20%.

88% приросту простроченої заборгованості дає заборгованість за кредитами в іноземній валюті.

За рік у збитки списано 56 600,3 млн грн кредитної заборгованості. Загальний обсяг цієї статті досяг 128 227,4 млн грн (збільшення за рік на 79,0%).

Обсяги резервів під кредитні ризики свідчать про рівень визнання останніх банками. По системі достатність резервів за кредитами склала 88,6%. По 24 банках сформовані резерви більш як удвічі перевищують проблемну заборгованість, а по 88 банках резерви сформовані менш як на 100%.

Таким чином, обсяги кредитування за рік незначно збільшились, основним напрямом кредитування є юридичні особи, якість кредитного портфеля значно погіршується, що призводить до збільшення обсягів резервування, прибутковість кредитного портфеля погіршується. На одну гривню вкладів фізичних осіб припадає 45 копійок роздрібних кредитів.

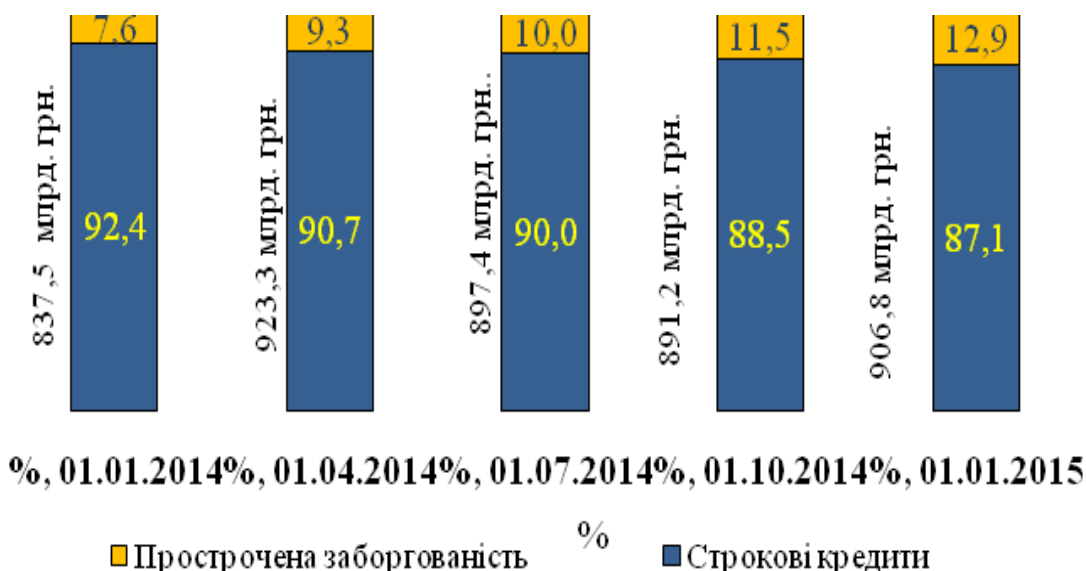

Рис.1.13. Якість кредитного портфеля

Основні засоби та нематеріальні активи скоротились на 799,4 млн грн або на 1,6% до 3,6% в структурі активів.

Дебіторська заборгованість за рахунок скорочення заборгованості за операціями з купівлі/продажу іноземної валюти зменшилась на 41 528,0 млн грн. або на 70,7%, в структурі її частка скоротилась з 4,6% до 1,3%.

Інші активи, в основному за рахунок приросту прострочених нарахованих доходів, збільшились на 29 195,6 млн грн або на 43,8% до 95 854,7 млн грн, що складає 7,1% в структурі активів.

Таким чином, сукупні активи на 46,6% складаються з активів в іноземній валюті та їх приріст є нереальним, а спричинений переоцінкою активів за рахунок девальвації гривн. 65% високоліквідних активів розміщені на ностро-рахунках, що свідчить про наявність «скритого» ризику ліквідності в системі. За валютною структурою, високоліквідні кошти на 65,7% складаються з коштів в іноземній валюті. Ділова активність банківської системи низька. Інвестиційний портфель цінних паперів розширюється за рахунок вкладень в державні цінні папери. Приріст кредитного портфеля відбувається за рахунок переоцінки. Значно погіршується якість кредитного портфеля. Зменшення дебіторської заборгованості обумовлене скороченням обсягів заборгованості за операціями купівлі/продажу іноземної валюти.

Аналіз фінансових результатів

Сукупні доходи приросли на 37 258,0 млн грн або на 23,9% і склали 192 861,4 млн грн. Їх структура зазнала наступних змін (рис.1.23.). Процентні доходи збільшились на 18 002,9 млн грн або на 15,2%, але їх частка у

структурі доходів скоротилась від 76,1% до 70,8%. Комісійні доходи приросли на 3 212,9 млн грн або на 13,7%, а їх частка у структурі скоротилась від 15,1 до 13,8%. Прибуток від торгівельних операцій збільшився на 11 568,2 млн грн або в 5 разів, в структурі його частка приросла з 2,1% до 7,7%.

Від інвестиційної діяльності отримані збитки на суму 716,9 млн грн.

Тенденція попередніх років щодо скорочення інших операційних доходів в цьому році змінилась на діаметрально протилежну: протягом року приріст за цією статтею склав 5 975,5 млн грн. до 10 634,7 млн грн, що в 2,3 рази більше попереднього року.

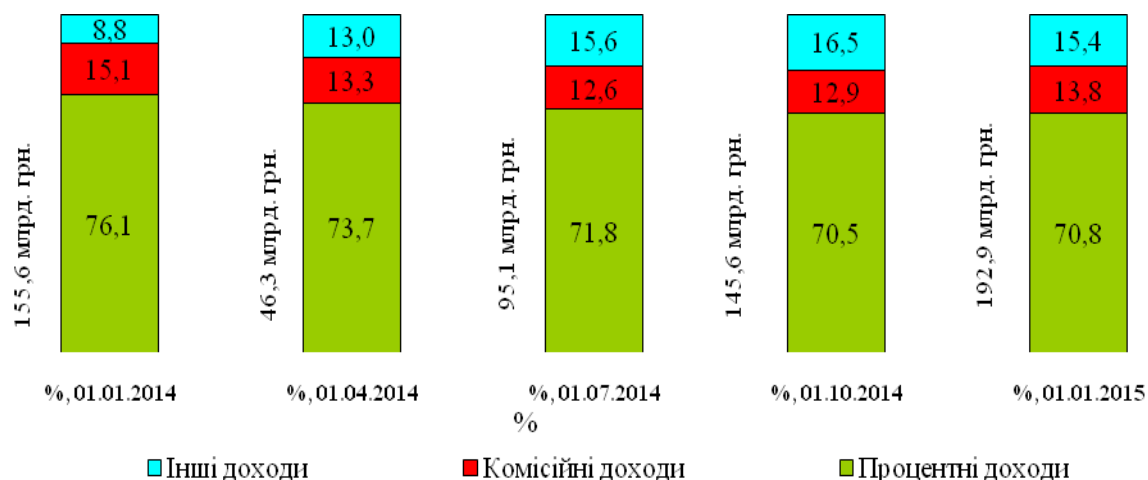

Рис. 1.14. Структура доходів

Сукупні витрати (рис.1.24.) збільшились на 82 221,1 млн грн або на 53,1%. 78,5% приросту витрат дають відрахування у резерви, які приросли на 64 523,1 млн грн або в 3,5 рази. Їх часта в структурі витрат збільшилась з 16,5% до 38%.

В порівнянні з попереднім роком, темпи приросту процентних витрат зменшились (їх річний приріст склав 13 744,9 млн грн або на 18,4%), що призвело до скорочення їх частки в структурі витрат з 48,3% до 37,4%.

Комісійні витрати приросли на 854,6 млн грн або на 23,1%.

Загальні адміністративні витрати збільшились на 3 645,9 млн грн. або на 9,8%, в структурі їх питома вага скоротилась з 24,1% до 17,3%.

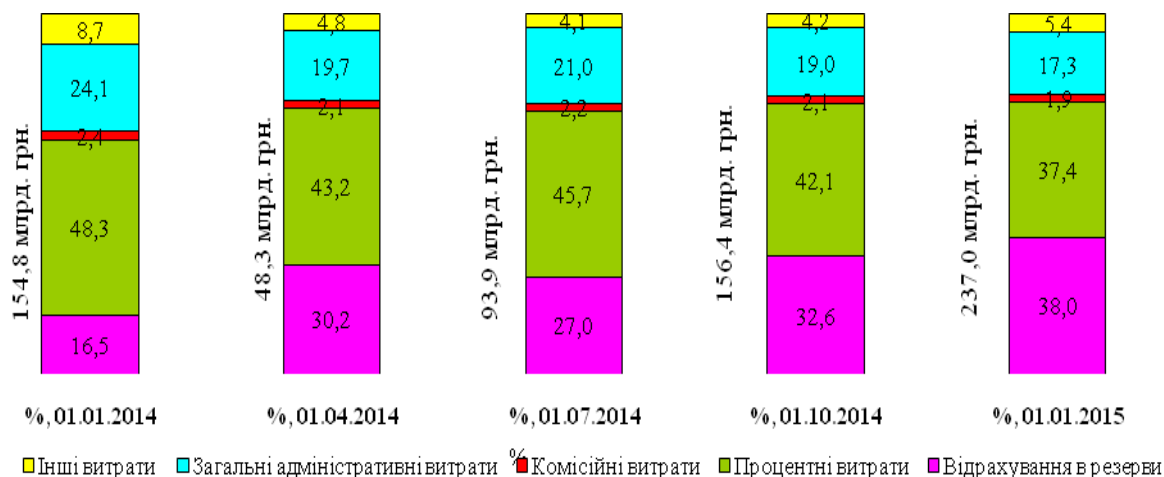

Рис.1.15. Структура витрат

Чистий процентний дохід збільшився на 4 257,9 млн грн або на 9,8% і склав 47 913,9 млн грн. Чистий комісійний дохід приріс на 2 358,3 млн грн або на 11,9% і склав 22 114,6 млн грн.

За 2014 рік банківська система отримала збиток у розмірі 44 135,3 млн грн. (в порівнянні з 827,8 млн.грн. прибутку попереднього року), що пояснюється значними обсягами відрахувань у резерви під активні операції та отриманими збитками від інвестиційної діяльності. (рис.1.16.).

Прибутковою виявилась діяльність 109 банків, а загальна сума прибутку по них склала 4 370,3 млн грн. Збитковою виявилась діяльність 52 банків, загальна сума збитків по яких склала 48 505,5 млн грн.

Разом із тим, по 6 банках прибуток відображено за рахунок від'ємних відрахувань у резерви, хоча по окремих із них резерви недосформовані відповідно до суми простроченої заборгованості за кредитами.

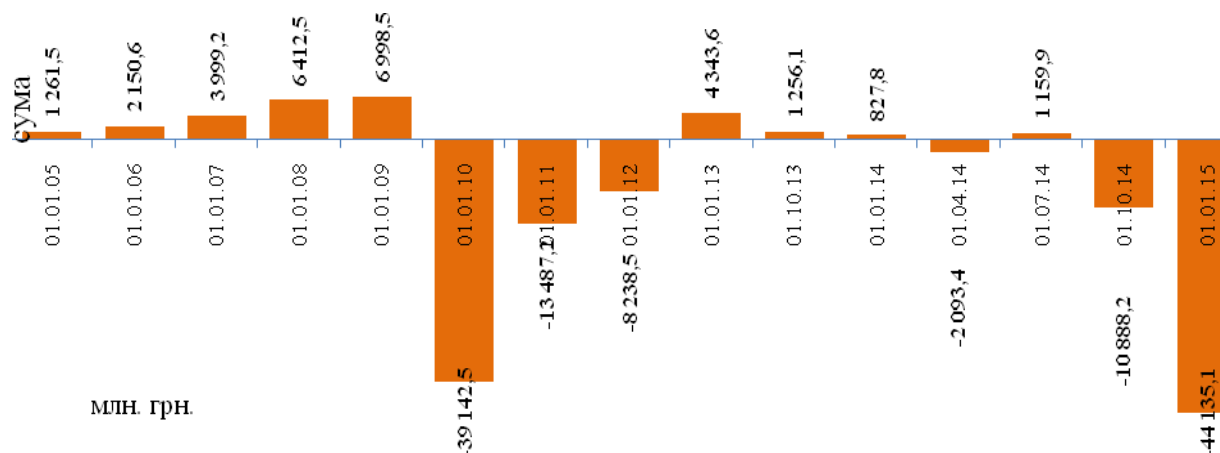

Рис.1.26. Динаміка фінансового результату банків

Недостатня якість активів, яка призвела до збільшення обсягів відрахувань у резерви, скорочення обсягів кредитування, втрата здатності активів генерувати прибуток – все це призвело до збиткового результату за результатами діяльності банківської системи у 2014 році.

Загальний розвиток банківської системи України в 2014 році відбувався під впливом суперечливих тенденцій. Спостерігається погіршення ефективності депозитно-кредитної діяльності. Значення чистого спереду в порівнянні з попереднім роком зменшилось з 3,59% до 3,51%. Темпи приросту витрат перевищують приріст доходів. Динаміка фінансового результату протягом року була нестабільною.

1.3. Аналіз тенденцій розвитку вкладних операцій на ринку ресурсів

Вклади фізичних осіб залишаються основним джерелом залучених ресурсів учасників ФГВФО (36% у структурі зобов'язань).

Відповідно до отриманих Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб - форма звітності №1Ф, вкладні операції учасників Фонду за 2014 рік характеризуються наступними показниками:

✓ **чисельність вкладників** за рік зменшилась на 923,7 тис осіб або на 1,9% до **46,5 млн осіб**. При цьому, кількість вкладників, які мають **вклади в іноземній**

валюти, зросла на 878,4 тис осіб або на 19,0% і склала **5,5 млн осіб** або 11,8% від усіх вкладників;

✓ **загальна сума вкладів** зменшилась на 20,5 млрд. грн. або на 5,1% до **382,1 млрд грн**, Разом з тим, сума вкладів в іноземній валюті в гривневому еквіваленті зросла на 31,7 млрд грн або на 17,7% і склала **210,0 млрд грн**, що склало 55,0% в структурі. В доларовому еквіваленті сума вкладів в іноземній валюті зменшилась на 9,0 млрд доларів США або на 40,3% до 13,3 млрд доларів США. Вклади в **національній валюті** зменшились на 52,2 млрд грн або на 23,3% до **172,1 млрд грн** і склали 45,0%;

✓ **сума можливого відшкодування** за рахунок коштів ФГВФО зменшилась на 35,7 млрд грн або на 14,5% і станом на 01.01.2015 року склала **209,9 млрд грн**, що покривається фінансовими ресурсами ФГВФО на **8,0%**;

✓ **середній розмір вкладу** – зменшився на 272,9 грн або на 3,2% до **8 213 грн**.

У Таблиці 1.1. наведена динаміка вкладних операцій учасників ФГВФО за 2014 рік.

Таблиця 1.1.

Динаміка вкладних операцій фізичних осіб за 2014 р.

Дата	Кількість вкладників, млн. осіб	Загальна сума вкладів, млрд. грн.	Сума можливого відшкодування, млрд. грн.	Сума вкладів в національній валюті, млрд. грн.	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд. грн.	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд. дол. США
01.01.2014	47,4	402,6	245,6	224,3	178,4	22,3
01.02.2014	47,5	398,6	243,2	223,1	175,5	22,0
01.03.2014	47,8	411,3	239,2	206,2	205,1	20,5
01.04.2014	47,7	406,2	229,7	195,5	210,6	19,2
01.05.2014	47,7	404,0	227,7	195,4	208,6	18,3
01.06.2014	47,4	392,3	217,9	189,5	202,8	17,2
01.07.2014	46,6	390,9	221,7	196,5	194,4	16,4
01.08.2014	46,6	387,6	220,4	194,9	192,7	15,9
01.09.2014	45,5	399,2	221,4	190,4	208,8	15,3
01.10.2014	45,4	371,6	210,7	182,1	189,5	14,6
01.11.2014	46,1	364,2	209,2	180,4	183,8	14,2
01.12.2014	46,7	384,0	211,6	177,2	206,9	13,8
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0	13,3

Починаючи з 2000 року чисельність вкладників зросла у 10,1 рази – з 4 558,9 до 46 523,5 тис. осіб, а обсяг зосереджених на рахунках громадян коштів збільшився у 103,3 рази – з 3675,6 до 382 081,6 млн грн (рис. 1.17.,рис. 1.18.).

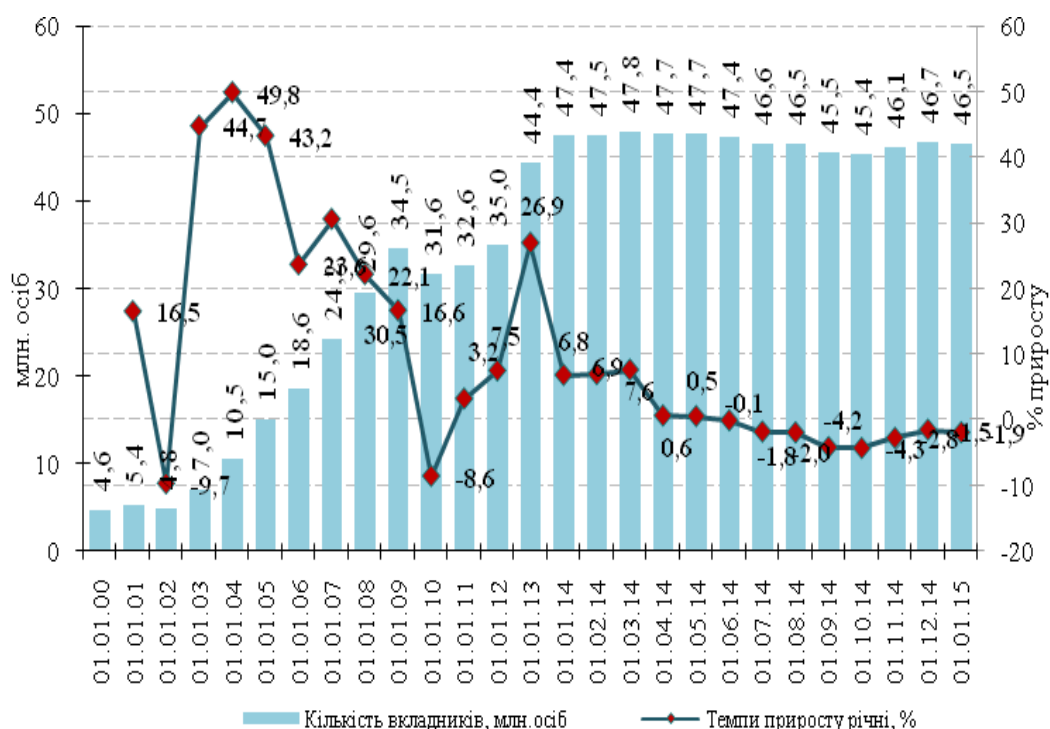

Рис. 1.17. Динаміка кількості вкладників в учасниках ФГВФО протягом 2000-2014 рр.

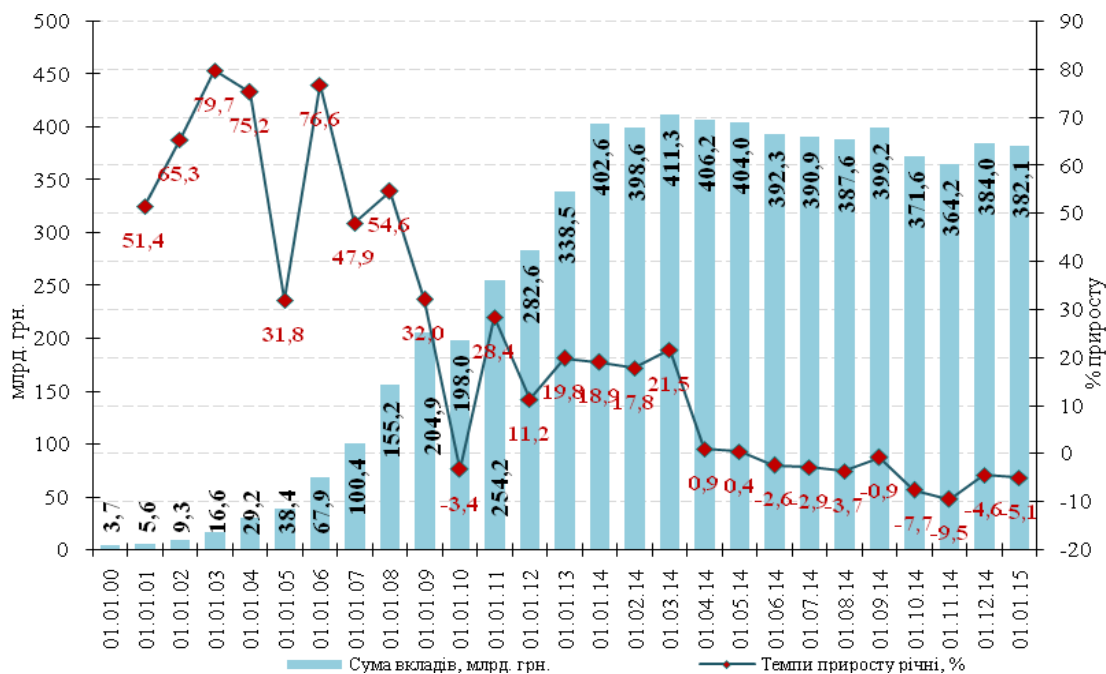

Рис. 1.18. Динаміка суми вкладів в учасниках ФГВФО протягом 2000-2014 рр.

У Таблиці 1.2. наведена динаміка вкладних операцій учасників ФГВФО починаючи з 2000 року.

Динаміка вкладних операцій фізичних осіб

Період	Кількість вкладників		Загальна сума вкладів		Середній розмір вкладу	
	тис осіб	темпи приросту до початку року, %	млн грн	темпи приросту, до початку року, %	грн	темпи приросту до початку року, %
01.01.2000	4 558,9		3 676		806	
01.01.2001	5 358,8	17,5	5 604	52,5	1 046	29,7
01.01.2002	4 837,4	-9,7	9 264	65,3	1 915	83,1
01.01.2003	7 005,5	44,8	16 646	79,7	2 376	24,1
01.01.2004	10 488,4	49,3	29 161	75,2	2 780	17,0
01.01.2005	15 021,2	43,6	38 432	31,8	2 559	-8,0
01.01.2006	18 570,2	23,6	67 885	76,6	3 656	42,9
01.01.2007	24 239,9	30,5	100 416	47,9	4 143	13,3
01.01.2008	29 607,8	22,1	155 236	54,6	5 243	26,6
01.01.2009	34 532,3	16,6	204 935	32,0	5 935	13,2
01.01.2010	31 568,0	-8,6	198 011	-3,4	6 273	5,7
01.01.2011	32 577,8	3,2	254 180	28,4	7 802	24,4
01.01.2012	35 007,8	7,5	282 597	11,2	8 072	3,5
01.01.2013	44 428,9	26,9	338 497	19,8	7 619	-5,6
01.01.2014	47 447,2	6,8	402 616	18,9	8 486	11,4
01.04.2014	47 734,2	0,6	406 172	0,9	8 509	0,3
01.07.2014	46 573,1	-1,8	390 894	-2,9	8 393	-1,1
01.10.2014	45 385,9	-4,3	371 631	-7,7	8 188	-3,5
01.01.2015	46 523,5	-1,9	382 082	-5,1	8 213	-3,2

Слід зазначити, що попередня криза в Україні (2008-2010 рр.) теж відзначалася зменшенням депозитів (так, значний відтік вкладів фізичних осіб відбувався з I кварталу 2009 року – на 24,4 млрд грн, або на 11,9%). Однак, після значного відтоку вкладів протягом відносно короткого періоду розпочалось поступове повернення вкладів в банківську систему, в результаті чого за рік сума вкладів повернулась на втрачений рівень (204,9 млрд грн станом на 01.01.2009 року та 205,7 млрд грн станом на 01.04.2010 року), тобто населення отримувало кошти від ФГВФО та повертало їх в банківську систему в інші банки.

Разом з тим, в 2014 році ситуація була більш напруженою.

Так, скорочення вкладів, яке розпочалось на початку 2014 року, продовжувалося безперервно протягом всього року і склало 20,5 млрд грн, або на 5,1%. При обрахунку вкладів в іноземній валюті за курсом долара США, який на початку 2014 року складав 7,99 грн/доларів США, загальний відтік вкладів із системи (без АТ «Ощадбанк» та санаційного банку АТ «РОДОВІД БАНК») склав 124 млрд грн або 30,8%.

Прогнозовано, приріст вкладів населення може розпочатися після стабілізації політичної ситуації в країні, завершення воєнних дій, заспокоєння очікувань населення щодо валютних коливань та зменшення обмежень в отриманні коштів вкладниками. Система гарантування вкладів в даний час значно впливає на заспокоєння настроїв населення та зменшення відтоку вкладів із банківської системи, стабільність ФГВФО є дуже важливим чинником для забезпечення довіри вкладників в період кризи. Так, вкладники, які отримують свої кошти своєчасно та в повному гарантованому обсязі,

більш прогнозовано можуть залишати кошти в інших менш ризикованих банках, ніж ті вкладники, які мали затримки з виплатами коштів в неплатоспроможних банках.

Динаміка чисельності вкладників

За 2014 рік кількість вкладників зменшилась на 923,7 тис. осіб або на 1,9% до 46,5 млн осіб. Загалом скорочення кількості вкладників відбулось в 78 банках (в т.ч. по 19 виключених з реєстру). Для порівняння, за минулий 2013 рік кількість вкладників зросла на 3 млн осіб або на 6,8%.

Разом з тим, приріст кількості вкладників за 2014 рік зафіксовано в 99 банках. Найбільші обсяги приросту (більше 200 тис. осіб) спостерігались по трьох банках (табл. 1.3.).

Таблиця 1.3.

Банки, в яких відбувся значний приріст вкладників за 2014 р.

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Приріст кількості вкладників за 2014 рік, осіб		Кількість вкладників станом на 01.01.2015 р., осіб
			всього	в тому числі по вкладах від 10 до 100000 грн	
1	113	ПАТ КБ «Приватбанк»	637 913	847 921	19 387 439
2	187	АТ «Дельта Банк»	265 638	96 031	1 008 763
3	48	ПАТ «АЛЬФА-БАНК»	240 646	49 393	1 077 144
Всього по даних банках			1 144 197	993 345	21 473 346

Найбільший вплив мало відкриття в ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК" вкладів від 10 до 100000 грн., в ПАТ "АЛЬФА-БАНК" та АТ "Дельта Банк" зростання кількості вкладників відбулось, головним чином, по вкладах до 10 грн, що може свідчити як про емісію карток, відкриття нових рахунків, так і про розбиття вкладів вкладниками з ціллю зберігати кошти в гарантованому Фондом діапазоні.

У 8 банках, де чисельність вкладників перевищує 1 млн осіб, середній розмір вкладу склав 6049 грн, що на 26,3% менше, ніж по системі (табл. 1.4.). Найбільша кількість вкладників та сума вкладів зосереджена в ПАТ «КБ «ПРИВАТБАНК» (41,7 та 27,6% відповідно).

Таблиця 1.4.

Банки, кількість вкладників в яких, перевищує 1 млн осіб станом на 01.01.2015 р.

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників		Сума вкладів		Сума можливого відшкодування (СМВ)		Середній розмір вкладу, грн.
			осіб	% у загальній кількості	тис. грн	% у загальній сумі	тис. грн	% у загальній СМВ	
1	113	ПАТ «КБ Приватбанк»	19 387 439	41,7	105 541 688,0	27,6	69 813 235,5	33,3	5 444
2	121	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	3 764 594	8,1	14 217 223,2	3,7	9 533 318,8	4,5	3 777

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Кількість вкладників		Сума вкладів		Сума можливого відшкодування (СМВ)		Середній розмір вкладу, грн.
			осіб	% у загальній кількості	тис. грн	% у загальній сумі	тис. грн	% у загальній СМВ	
3	90	АТ «Укрсиббанк»	2 246 122	4,8	9 011 976,3	2,4	5 225 116,9	2,5	4 012
4	111	ПАТ «ПУМБ»	1 647 045	3,5	12 383 661,1	3,2	4 927 963,7	2,3	7 519
5	48	ПАТ «Альфа-Банк»	1 077 144	2,3	10 517 448,2	2,8	3 632 560,6	1,7	9 764
6	21	ПАТ «Укрсоцбанк»	1 051 402	2,3	12 310 663,0	3,2	6 559 380,1	3,1	11 709
7	188	ПАТ «БанкФорвард»	1 041 143	2,2	923 399,6	0,2	685 449,9	0,3	887
8	187	АТ «Дельта Банк»	1 008 763	2,2	23 975 795,8	6,3	14 004 927,5	6,7	23 768
Загалом по даних банках			31 223 652	67,1	188 881 855,1	49,4	114 381 953,1	54,5	6 049
Всього по ФГВФО			46 523 535	100,0	382 081 635,7	100,0	209 869 149,1	100,0	8 213

Найменший середній розмір вкладу – в ПАТ "БАНК ФОРВАРД" – 887 грн.

Вплив даної групи банків на концентрацію вкладів по системі є провідним, оскільки в них зосереджується 67,1% кількості вкладників із сумою вкладів, яка складає 49,4% від загального обсягу коштів фізичних осіб по системі. Страхова відповідальність ФГВФО по найбільших банках, де кількість вкладників перевищує 1 млн осіб, складає 114,4 млрд грн або 54,5% суми можливого відшкодування.

Динаміка суми вкладів

Сума вкладів фізичних осіб за 2014 рік зменшилась на 20,5 млрд грн або на 5,1% до 382,1 млрд грн за рахунок відтоку вкладів із банківської системи протягом всього року. Для порівняння, за 2013 рік сума вкладів зросла на 64,1 млрд грн або на 18,9%.

Найбільший відтік вкладів було зафіксовано у вересні (на 27,5 млрд. грн.). У лютому, серпні та листопаді було відображено приріст суми вкладів за рахунок значної девальвації гривні. Значний відтік відбувся в діапазоні вкладів від 10 грн. до 100 тис грн (на 66,4 млрд грн).

Таблиця 1.5.

Банки, по яких відбувся відтік вкладів населення найбільшими обсягами протягом 2014 р.

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Сума вкладів (СВ), тис. грн.				Сума можливого відшкодування (СМВ)			
			01.01. 2014	01.01. 2015	за 2014 рік		01.01.2 014	01.01.20 15	за 2014 рік	
			тис.грн	тис.грн	тис.грн	%	тис.грн	тис.грн	тис.грн	%
1	47	ПАТ «Укрбізнесбанк»	2 015 147,9	474 011,4	-1 541 136,6	- 76,5	449 948,7	105 340,7	-344 608,0	- 76,6
2	187	АТ «Дельта банк»	26 138 924,8	23 975 795,8	-2 163 129,0	-8,3	14 930 172,4	14 004 927,5	-925 244,9	-6,2

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Сума вкладів (СВ), тис. грн.				Сума можливого відшкодування (СМВ)			
			01.01.2014	01.01.2015	за 2014 рік		01.01.2014	01.01.2015	за 2014 рік	
			тис.грн	тис.грн	тис.грн	%	тис.грн	тис.грн	тис.грн	%
3	205	ПАТ «Актабанк»	2 787 847,5	551 738,2	-2 236 109,3	- 80,2	519 469,3	449 157,0	-70 312,4	- 13,5
4	60	ПАТ «ВТБ Банк»	7 067 780,1	3 915 782,5	-3 151 997,6	- 44,6	3 521 279,7	1 514 123,8	-2 007 155,8	- 57,0
5	143	АТ «Сбербанк Росії»	12 505 223,0	9 291 815,5	-3 213 407,5	- 25,7	4 896 845,6	2 522 876,9	-2 373 968,7	- 48,5
Всього по банках			50 514 923,3	38 209 143,3	-12 305 780,0	- 24,4	24 317 715,8	18 596 426,0	-5 721 289,8	- 23,5

За 2014 рік зменшення вкладів відбулось в 94 банках (в тому числі 19 виключених з реєстру на загальну суму 25,6 млрд грн), із діючих банків найбільші обсяги відтоку (-3,2 млрд грн або на 25,7%) - в банку з російським капіталом АТ "СБЕРБАНК РОСІЇ". У Таблиці 1.5. наведено 5 діючих банків, в яких спостерігались найбільші обсяги відтоку вкладів (понад 1 млрд грн), що дало загалом 12,3 млрд грн зменшення. Варто зазначити, що сума можливого відшкодування у зазначених в таблиці банках скоротилась меншими обсягами (на 5,7 млрд грн), ніж сума вкладів, що свідчить про наміри вкладників зняти «великі» вклади та/або розподілити їх на менші (в розмірі, що не перевищує гарантовану суму відшкодування).

Приріст суми вкладів за 2014 рік відбувся по 80 банках, зокрема по 6 банках спостерігався значний приріст (понад 1 млрд грн), що разом склало 13,8 млрд грн.

Таблиця 1.6.

Банки, в яких відбувся найбільший приріст вкладів населення протягом 2014 р.

№ з/п	№ з/р	Назва банку	Сума вкладів (СВ), тис.грн		за 2014 рік		Сума можливого відшкодування (СМВ), тис.грн		за 2014 рік	
			01.01.2014	01.01.2015	тис.грн	%	01.01.2014	01.01.2015	тис.грн	%
1	22	АТ «Укресімбанк»	17 167 239,6	21 717 111,6	4 549 872,1	26,5	8 395 121,5	8 485 073,8	89 952,4	1,1
2	83	АТ «Банк Фінанси та Кредит»	11 847 584,6	15 152 696,6	3 305 112,0	27,9	8 264 341,6	9 321 294,4	1 056 952,8	12,8
3	85	АТ «ОТП Банк»	5 413 599,2	7 725 790,8	2 312 191,6	42,7	2 592 985,8	2 983 326,4	390 340,6	15,1
4	48	ПАТ «Альфа-Банк»	9 259 995,0	10 517 448,2	1 257 453,2	13,6	3 504 854,2	3 632 560,6	127 706,4	3,6
5	111	ПАТ «ПУМБ»	11 167 353,4	12 383 661,1	1 216 307,6	10,9	5 517 100,8	4 927 963,7	-589 137,1	-10,7
6	52	АБ «Укргазбанк»	5 672 412,1	6 813 451,6	1 141 039,4	20,1	3 875 736,1	4 044 921,3	169 185,2	4,4
Всього по банках			60 528 183,9	74 310 159,8	13 781 975,9	22,8	32 150 140,0	33 395 140,3	1 245 000,3	3,9

Станом на 01.01.2015 року у 9 банках сума вкладів фізичних осіб перевищує 10 млрд грн, що разом формує 59,2% суми вкладів по системі, кількість вкладників в

таких банках становить 63,8%, середній розмір вкладів – 7621 грн на 7,2% менше, ніж по системі (табл. 1.7.). Найбільша сума вкладів зосереджена в ПАТ «КБ «ПРИВАТБАНК» (27,6%). Сума можливого відшкодування по таких банках складає 133,5 млрд грн або 63,6% від суми можливого відшкодування загалом.

Таблиця 1.7.

Банки, депозитний портфель яких перевищує 10 млрд грн станом на 01.01.2015 р.

з/п	з/р	Назва банку	Кількість вкладників			Сума вкладів, тис.грн.					Сума можливого відшкодування, тис.грн		
			тис.осіб			усього	усього	в т. ч. в іноземній	% усього в системі	усього			
			01.01.14	01.01.15	за 2014	01.01.14	01.01.15			за 2014	01.01.14	01.01.15	за 2014
	13	ПАТ «КБ Приват банк»	18 749,5	19 387,4	638	105 393 832,8	105 541 688,0	54 393 822,9	27,6	147 855,3	79 944 774,4	69 813 235,5	-10 131 538,9
	87	АТ «Дельта банк»	743,1	1 008,8	266	26 138 924,8	23 975 795,8	12 993 357,5	6,3	-2 163 129,0	14 930 172,4	14 004 927,5	-925 244,9
	2	АТ «Укресімбанк»	837,5	870,8	33	17 167 239,6	21 717 111,6	13 746 931,4	5,7	4 549 872,1	8 395 121,5	8 485 073,8	89 952,4
	3	АТ «Банк Фінанс и та Кредит»	551,5	547,5	-4	11 847 584,6	15 152 696,6	8 990 294,7	4,0	3 305 112,0	8 264 341,6	9 321 294,4	1 056 952,8
	21	АТ «Райффайзен Банк Аваль»	4 718,8	3 764,6	-954	14 641 129,0	14 217 223,2	6 071 615,9	3,7	-423 905,8	11 111 319,0	9 533 318,8	-1 578 000,2
	11	ПАТ «ПУМБ»	1 541,9	1 647,0	105	11 167 353,4	12 383 661,1	7 770 639,1	3,2	1 216 307,6	5 517 100,8	4 927 963,7	-589 137,1
	1	ПАТ «Укрсоцбанк»	1 123,0	1 051,4	-72	11 957 333,2	12 310 663,0	6 642 196,9	3,2	353 329,9	7 408 986,7	6 559 380,1	-849 606,5
	8	ПАТ «Альфа-Банк»	836,5	1 077,1	241	9 259 995,0	10 517 448,2	6 169 482,2	2,8	1 257 453,2	3 504 854,2	3 632 560,6	127 706,4
	12	ПАТ «ВіЕйБі Банк»	371,4	336,8	35	10 417 535,1	10 469 244,1	5 069 613,4	2,7	51 709,0	7 302 601,0	7 211 977,2	-90 623,8
Всього по великих банках			29 473,2	29 691,5	218	217 990 927,4	226 285 531,6	121 847 953,9	59,2	8 294 604,2	146 379 271,5	133 489 731,7	-12 889 539,9
% по системі			62,1	63,8		54,1	59,2	58,0			59,6	63,6	

з/п	з/р	Назва банку	Кількість вкладників			Сума вкладів, тис.грн.					Сума можливого відшкодування, тис.грн		
			тис.осіб			усьог о	усього	в т. ч. в інозе мній	% усьог о в систе мі	усього			
			01.01. 14	01.01. 15	за 2014	01.01. 14	01.01.15			за 2014	01.01. 14	01.01. 15	за 2014
Всього по ФГВФО			47 447,2	46 523,5	-924	402 615 526,8	382 081 635,7	210 008 888,1	100,0	-20 533 891,1	245 586 121,8	209 869 149,0	-35 716 972,8

Аналіз вкладів в розрізі валют

За 2014 рік офіційний курс гривні щодо долара США знецінився на 7,78 грн, або на 97,3% і станом на 01.01.2015 року становив 15,7686 грн/дол. США (за грудень – знецінення на 80 коп. або на 5,3%). Офіційний курс гривні до євро станом на 01.01.2015 року становив 19,2329 грн/євро. За 2014 рік знецінення гривні щодо євро склало 8,19 грн або на 74,2% (за грудень – на 55,13 коп., або на 3,0%).

Станом на 01.01.2015 року вклади в національній валюті склали 45,0%, в іноземній – 55,0% (рис. 1.19.).

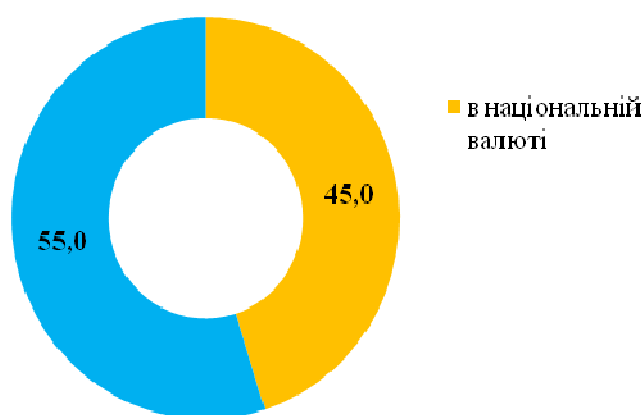

Рис. 1.19. Розподіл вкладів в розрізі валют станом на 01.01.2015 р., %

За 2014 рік по вкладах в національній валюті відбувся відтік на 52,2 млрд. грн. або на 23,3% до 172,1 млрд грн або 45,0% в структурі вкладів (рис. 1.8.). Тільки за грудень 2014 року скорочення таких вкладів склало 5,1 млрд грн або 2,9%. Середньомісячні темпи зменшення з початку 2014 року склали 2,1%.

Щодо гривневого еквіваленту вкладів в іноземній валюті: за 2014 рік відображається приріст на 31,7 млрд грн або на 17,7% до 210,0 млрд грн, що склало 55,0% в структурі вкладів. Такий приріст зумовлений лише зміною курсу валют, що особливо спостерігалось в лютому, серпні та листопаді 2014 року. З урахуванням зміни курсу валют, вклади фізичних осіб в іноземній валюті (в доларовому

еквіваленті) зменшилися на 9,0 млрд дол. США або на 40,3% від 22,3 до 13,3 млрд дол. США (рис. 1.20.,рис 1.21.). Із них, по ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК" скорочення вкладів в іноземній валюті в доларовому еквіваленті склало 2,1 млрд дол. США або 38,2%.

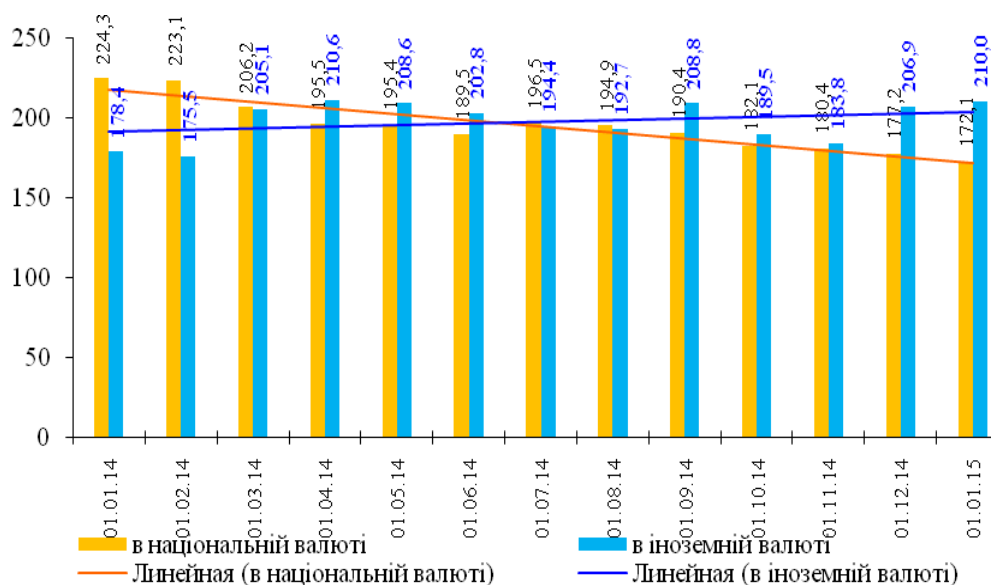

Рис. 1.20. Динаміка структури вкладів в розрізі валют, %

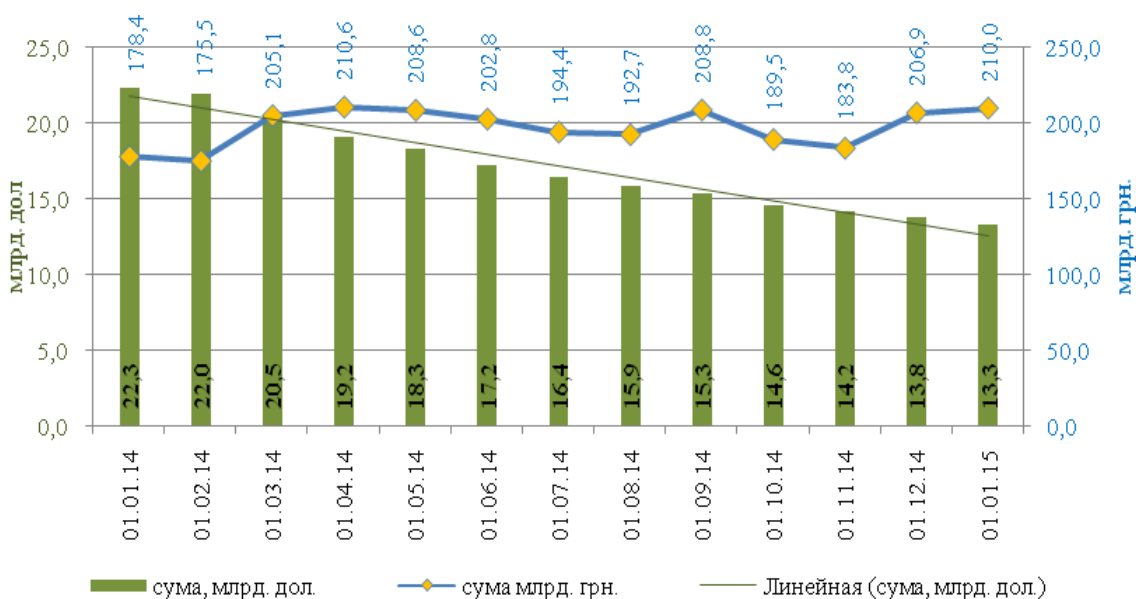

Рис.1.21. Щомісячна динаміка вкладів в іноземній валюті з початку 2014 р.

Структура вкладів в розрізі валют є неоднорідною по банках. Так, по 97 банках вклади в іноземній валюті формують більш як 50% структури депозитів.

За 2014 рік найбільшими обсягами (понад 1 млрд. грн.) приросли вклади в іноземній валюті в 11 банках. В середньому в цих банках зосереджена половина вкладів в іноземній валюті, приріст гривневого еквіваленту вкладів в них був зумовлений курсовими переоцінками, а в доларовому еквіваленті спостерігався відтік.

Таким чином, тенденція щодо відтоку вкладів із банківської системи продовжується, тренд не змінюється, валютні ризики та ризики ліквідності поглиблюються.

Якщо вклади в іноземній валюті рахувати за курсом НБУ, який станом на 01.01.2014 року складав 7,993 грн, то загальний відтік вкладів із банківської системи (без урахування АТ «Ощадбанк» та АТ "РОДОВІД БАНК") складе 124,1 млрд грн або 30,8%.

Структура вкладів залежно від їх розміру

Відповідно до статті 26 Закону України про систему гарантування вкладів фізичних осіб сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб за рахунок коштів ФГВФО складає 200 000 грн (12,7 тис. дол. США станом на 01.01.2015 року).

Відповідно до рішення виконавчої дирекції ФГВФО від 08.09.2014 року №88, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 року за №1188/25965 з 01.12.2014 року структура вкладів фізичних осіб за діапазонами має наступний вигляд (табл. 1.8., рис. 1.22., рис. 1.23.).

Найбільша чисельність вкладників зосереджена в групі із величиною вкладу до 10 грн – 50,2%, що по сумі складає 0,01%. Найбільшим ресурсотворюючим джерелом традиційно є група вкладів в діапазоні понад 250 000 грн, в якій зосереджено 54,7% суми вкладів, а середній розмір вкладу становить 1,1 млн грн, але частка кількості вкладників по даній групі невисока – 195 тис. осіб або 0,4% в структурі вкладників.

Таблиця 1.8.

Структура вкладів за діапазонами сум по учасниках ФГВФО станом на 01.01.2015 р.

Розмір вкладу, грн.	Кількість вкладників		Сума вкладів	
	осіб	%	грн	%
до 10 грн	23 351 001	50,2%	33 819	0,0%
від 10 до 100 000 грн	22 454 470	48,3%	90 363 674	23,7%
від 100 000 до 200 000 грн	417 660	0,9%	59 503 211	15,6%
від 200 000 до 250 000 грн	105 316	0,2%	23 078 089	6,0%
понад 250 000 грн	195 088	0,4%	209 102 842	54,7%
всього	46 523 535	100,0%	382 081 636	100,0%
до 200 тис.грн	46 223 131	99,4%	149 900 704	39,2%
від 10 до 200 грн (гарантовані)	22 872 130	98,7%	149 866 885	39,2%
всього без вкладів до 10 грн	23 172 534	49,8%	382 047 817	100,0%

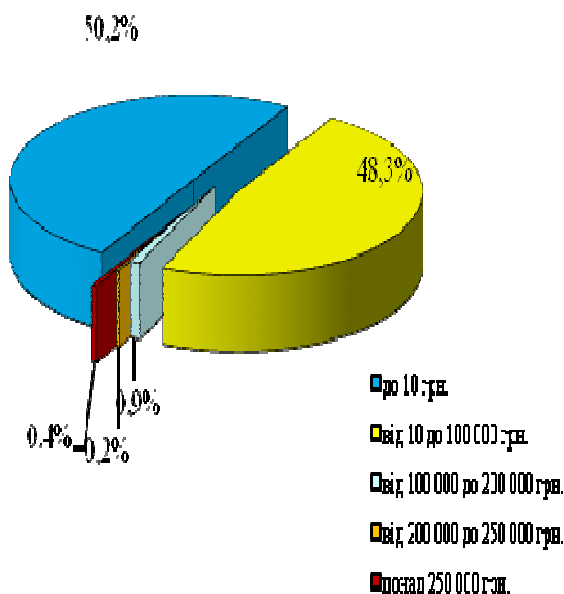

Рис. 1.22. Кількість вкладників, %

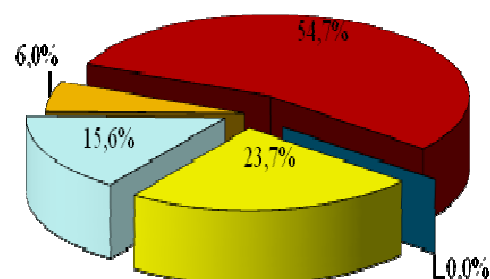

Рис. 1.23. Сума вкладів, %

Враховуючи, що ФГВФО не відшкодовує кошти за вкладами менше 10 грн, кількість вкладників із вкладами понад 10 грн складає 23,2 млн осіб або 49,8% із усіх вкладників учасників ФГВФО, що по сумі складає 100%. Основна кількість вкладників зосереджена в діапазоні від 10 грн до 100 тис. грн, що складає 48,3% із усіх вкладів та 90,4% із вкладів понад 10 грн.

Кількість вкладників, яким ФГВФО гарантує кошти в повному обсязі, складає 98,7% від загальної кількості вкладів понад 10 грн, що за сумою складає 39,2%. Таким чином, гарантований рівень відшкодування за вкладами забезпечує покриття більшості вкладів населення.

Сума можливого відшкодування коштів за вкладами та її покриття ресурсами ФГВФО

За 2014 рік сума можливого відшкодування зменшилась на 35,7 млрд грн або на 14,5% і склала 209,9 млрд грн, що складає 54,9% із загального обсягу вкладів фізичних осіб.

Сума можливого відшкодування на 69,8% складається із строкових вкладів (146,5 млрд грн) та на 30,2% - із поточних рахунків (63,3 млрд грн), інші складові незначні.

Аналіз динаміки суми можливого відшкодування коштів за вкладами свідчить про те, що по окремих банках обсяги та темпи приросту суми можливого відшкодування коштів за вкладами фізичних осіб перевищують обсяги та темпи приросту загальної суми вкладів. В окремих випадках це може пояснюватись нестабільною ситуацією в банку та намаганням підготуватися до віднесення банку до категорії неплатоспроможних, оскільки відбувається розбивка крупних вкладів на такі,

що підлягають гарантуванню, або переведення коштів одної групи клієнтів на рахунки іншої групи клієнтів.

Гарантований рівень відшкодування коштів за вкладами складає 200 тис грн. Станом на 01.01.2015 року повністю захищеними є кошти 98,7% вкладників, у таких вкладників зосереджено 39,2% від загальної суми вкладів. Сума можливого відшкодування за рахунок коштів ФГВФО склала 209,9 млрд грн або 54,9% від загальної суми вкладів по учасниках ФГВФО.

Аналіз вкладів за строковістю

Аналіз структури депозитів населення (чисті вклади) за 2014 рік в залежності від строків розміщення свідчить, що частка коштів населення, які розміщуються на строкових депозитах, зменшилась від 81,9 до 77,0% (рис.1.24.). Обсяг строкових коштів фізичних осіб зменшився на 33,4 млрд грн або на 10,2% від 326,3 до 292,9 млрд грн.

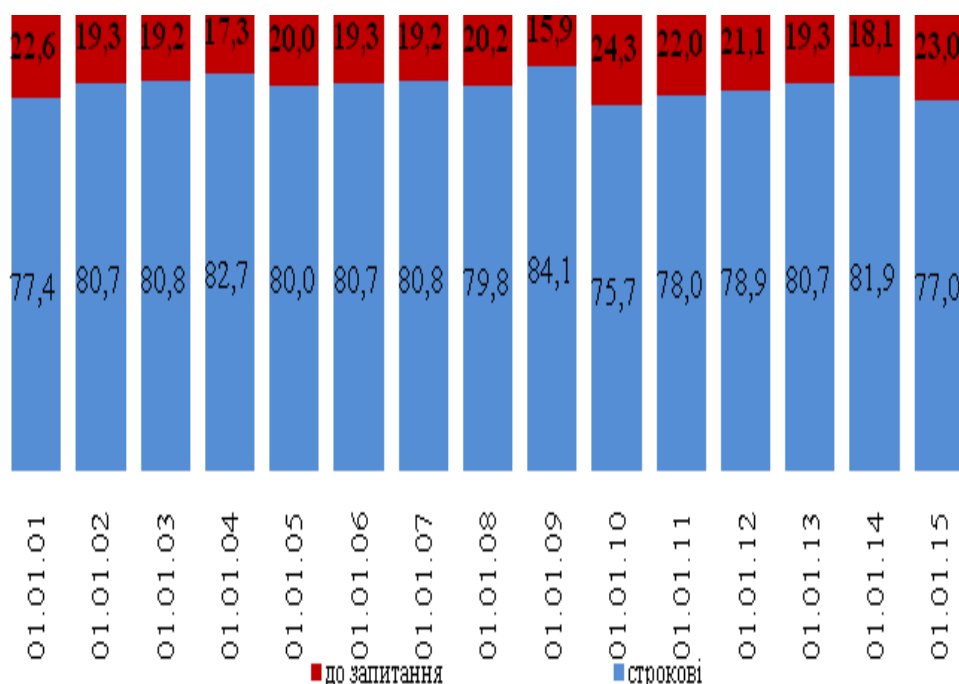

Рис. 1.24. Динаміка структури вкладів фізичних осіб за строковістю за 2001 – 2014 рр., %

Питома вага поточних рахунків вкладників в структурі вкладів населення зросла від 18,1 до 23,0%. Обсяг коштів на поточних рахунках зріс на 15,3 млрд грн або на 21,1% і склав 87,6 млрд грн.

Зобов'язання банків на 69,4% складаються зі строкових коштів. За рахунок строкових вкладів фізичних осіб формується 39,9% строкових зобов'язань банків (на початку року –48,1%). Строкові вклади громадян формують 27,7% всіх зобов'язань банків.

Таким чином, протягом 2014 року спостерігається зменшення частки строкових вкладів, але частка коштів населення, які розміщуються на строкових депозитах, традиційно залишається високою 77,0%, поточні рахунки склали 23,0%.

Аналіз процентних ставок за депозитами фізичних осіб

Аналіз середньозважених квартальних процентних ставок за депозитами фізичних осіб за 2014 рік свідчить про підвищення процентної пропозиції банків за всіма видами валют. Так, середньозважена квартальна ставка за вкладами в національній валюті зросла на 6,0% від 16,67 до 17,67%, а в іноземній – на 13,1% від 6,80 до 7,69% (рис. 1.25.).

Варто зазначити, що збільшення процентної пропозиції за вкладами фізичних осіб почало спостерігатися з II половини 2013 року, а за II квартал 2014 року темпи приросту ставок за депозитами значно зросли. Так, якщо за останній квартал 2013 року та перший квартал 2014 року приріст ставок за вкладами в національній валюті та іноземній валюті склав по 5,5 та 5,0 відповідно, то за II квартал приріст ставок склав 7,1 та 10,2%. Разом з тим, за III квартал ставки зменшились на 2,8 та 2,7% відповідно, а за IV квартал зменшення ставок по вкладах в національній валюті склало 3,5%, а по вкладах в іноземній валюті ставки зросли на 0,4%.

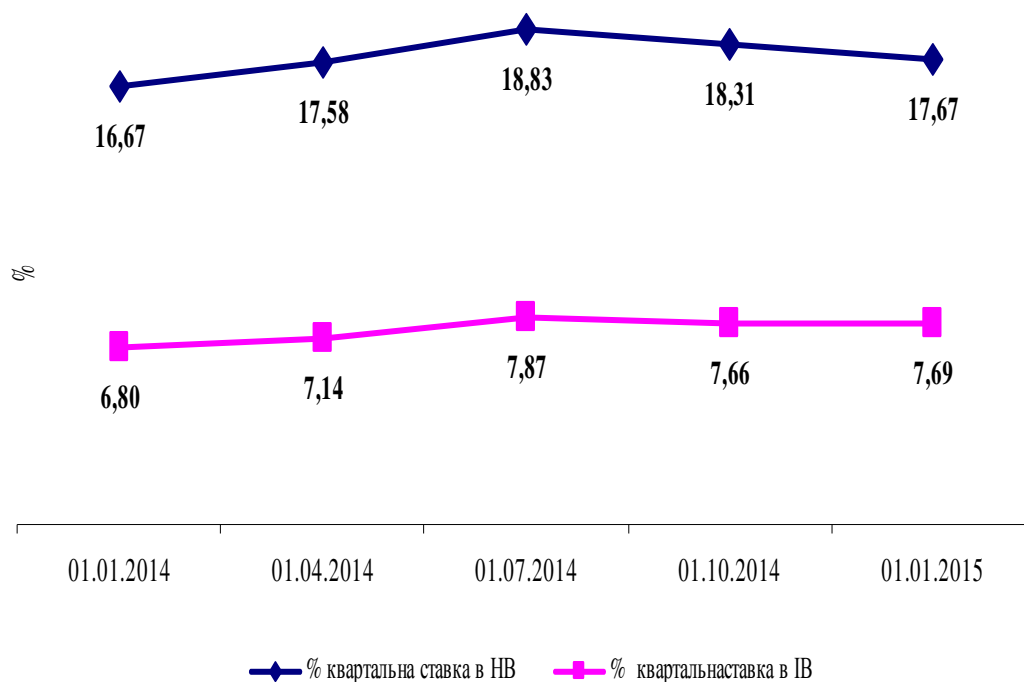

Рис.1.25. Динаміка середньозважених квартальних процентних ставок за вкладами фізичних осіб за 2014 рік

При цьому, облікова ставка НБУ, яка є орієнтиром ціни на гроші, з 13 листопада 2014 року зросла до 14,0%, а з 06 лютого 2015 року – до 19,5%.

Переважає більшість невеликих за розміром активів банків проводять найбільш агресивну політику на ринку залучення вкладів громадян, оскільки вони мають

необхідність нарощення ресурсної бази для збільшення обсягів активних операцій, мають недостатньо диверсифіковані ресурси та пропонують високі ставки за депозитами. Група найбільших за розміром активів банків традиційно пропонувала найнижчі відсотки за всіма видами вкладів, проте у вересні банки даної групи запропонували найвищі ставки за строковими вкладками в іноземній валюті.

Виправданість процентної політики групи банків зі ставками, що перевищують середні значення, оцінюється по кожному окремо банку адекватно обсягам діяльності та ризикам.

Загальні висновки

Протягом 2014 року в динаміці вкладних операцій по учасниках ФГВФО відзначились наступні тенденції:

1. Чисельність вкладників зменшилась на 923,7 тис. осіб або на 1,9% і склала 46,5 млн осіб.

2. Обсяг депозитного портфеля фізичних осіб зменшився на 20,5 млрд грн або на 5,1% і склав 382,1 млрд грн. Основна причина зменшення суми вкладів – відтік вкладів майже по всіх банках, ліквідація банків. Найбільші обсяги зменшення із працюючих банків спостерігались в АТ "СБЕРБАНК РОСІЇ".

3. Провідну позицію по залученню вкладників та суми вкладів займає ПАТ «КБ «ПРИВАТБАНК», в якому розміщують вклади 19,4 млн фізичних осіб (41,7% по системі) на загальну суму 105,5 млрд грн, або 27,6% у загальній сумі вкладів. Сума вкладів у іноземній валюті склала 54,4 млрд грн або 25,9% серед вкладів в іноземній валюті по системі та складає 51,5% в структурі вкладів банку. Сума відшкодування за вкладками склала 69,8 млрд грн (66,1% із суми вкладів банку) або 33,3% у загальній сумі відшкодування по ФГВФО.

4. Середній розмір вкладу зменшився на 272,9 грн або на 3,2% до 8 213 грн.

5. Питома вага вкладів в національній валюті зменшилась від 55,7 до 45,0%, а в іноземній валюті зросла до 55,0%. Сума вкладів у національній валюті скоротилась на 52,2 млрд грн або на 23,3% і склала 172,1 млрд грн, а гривневий еквівалент вкладів в іноземній валюті зріс на 31,7 млрд грн або на 17,7% і склав 210,0 млрд грн. Приріст вкладів в іноземній валюті відбувся за рахунок переоцінки валютних вкладів. В доларовому еквіваленті вклади в іноземній валюті зменшились на 9,0 млрд дол. США або на 40,3% від 22,3 до 13,3 млрд дол. США. Якщо вклади в іноземній валюті рахувати в доларовому еквіваленті за курсом НБУ, який станом на 01.01.2014 року складав 7,993 грн, то загальний відтік вкладів із банківської системи (без урахування АТ «Ощадбанк» та АТ "РОДОВІД БАНК") складе 124,1 млрд грн або 30,8%.

6. Частка вкладів фізичних осіб у формуванні ресурсів банків склала 36,0%, а частка вкладів у пасивах – 32,4%. За даними НБУ - 14 спеціалізованих ощадних банків.

7. На строкових депозитах зосереджено 77,0% коштів фізичних осіб (зменшення на 33,4 млрд грн або на 10,2% до 292,9 млрд грн), а питома вага коштів на поточних рахунках склала 23,0% в структурі (приріст на 15,3 млрд грн або на 21,1% до 87,6 млрд грн).

8. Середньозважена квартальна ставка за вкладами в національній валюті зросла за 2014 рік на 6,0% від 16,67 до 17,67%, а в іноземній – на 13,1% від 6,80 до 7,69%.

Гарантований рівень відшкодування коштів за вкладами складає 200 тис. грн (12,7 тис. дол. США). Станом на 01.01.2015 року повністю захищеними є кошти 98,7% вкладників, у таких вкладників зосереджено 39,2% від загальної суми вкладів. Сума можливого відшкодування за рахунок коштів ФГВФО склала 209,9 млрд грн або 54,9% від загальної суми вкладів по учасниках ФГВФО.

1.4. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності банків-учасників системи гарантування вкладів

В рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, ФГВФО здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних перевірок учасників ФГВФО. Перевірки у 2014 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників ФГВФО, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів» та нормативно – правовими актами ФГВФО відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

У відповідності до Плану проведення інспекційних перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2014 рік, затвердженого рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 07.10.2013 р. (протокол №104/13), працівниками ФГВФО у 2014 році загалом здійснено 92 інспекційні перевірки учасників ФГВФО, з них 78 планових та 14 позапланових.

Позапланові інспекційні перевірки банків здійснювались інспекційними групами ФГВФО на підставі рішень виконавчої дирекції ФГВФО переважно банків, віднесених до категорії проблемних.

Позапланові перевірки банків були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, відповідності обліку інформації про вкладників - фізичних осіб в базі даних, збір інформації з метою оцінки реального фінансового стану банків для підготовки плану врегулювання проблемних банків.

Планові інспекційні перевірки проводились з наступних питань:

1. Достовірності наданої ФГВФО звітності;
2. Повноти і своєчасності розрахунків з ФГВФО за зборами до ФГВФО та нарахованою пенею;
3. Повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
4. Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у ФГВФО;
5. Дотримання інших вимог Закону та нормативно – правових актів ФГВФО.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників ФГВФО, відповідності обліку інформації про вкладників-фізичних осіб в базі даних, а також порядку інформування

вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась достовірності розрахунків за зборами і звітам, наданими до ФГВФО банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників-фізичних осіб у учасниках ФГВФО відповідно до вимог ФГВФО.

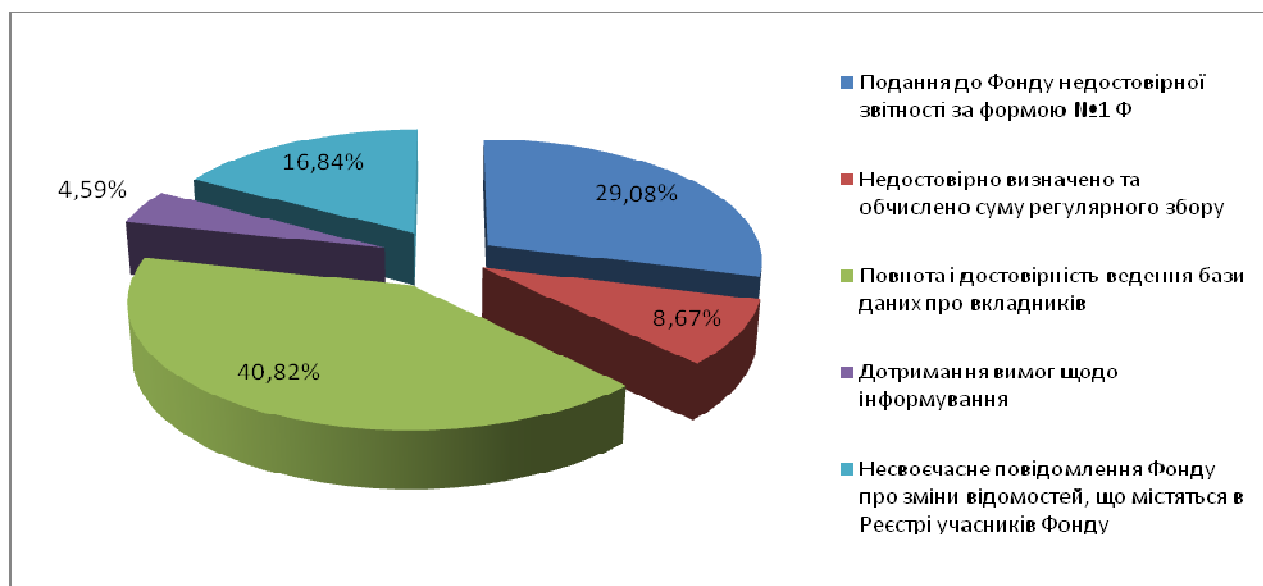

Рис. 1.26. Питома вага порушень з окремих питань, що перевіряються в загальній кількості встановлених порушень

Банки, за результатами перевірок в яких були встановлені порушення, надавали уточнені форми звітності, необхідну інформацію для ведення реєстру, інформували ФГВФО про вжиті заходи щодо усунення порушень, тощо. В свою чергу, ФГВФО надавав інформацію Національному банку України про результати проведених перевірок.

Результати проведених перевірок у 2014 році свідчать, що банки в своїй діяльності дотримуються зазначених вимог ФГВФО.

1.5. Удосконалення законодавчої бази

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб на виконання статті 14 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» інформує, що протягом 2014 року ним було прийнято 15 регуляторних актів, з яких 15 пройшли державну реєстрацію у Міністерстві юстиції України, а саме:

1. Зміни до Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28.03.2014 р. № 22, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 10.04.2014 р. за № 403/25180.

2. Зміни до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28.03.2014 р. № 20, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 11.04.2014 р. за № 412/25189.

3. Зміни до Положення про порядок накладення Фондом гарантування вкладів фізичних осіб адміністративних штрафів, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 28.04.2014 р. № 32, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 20.05.2014 р. за № 512/25289.

4. Зміни до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.05.2014 р. № 39, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 18.06.2014 р. за № 648/25425.

5. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», затверджене рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.05.2014 р. № 41, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.06.2014 р. за № 666/25443.

6. Зміни до Положення про порядок проведення перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 01.09.2014 р. № 77, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 р. за № 1184/25961.

7. Зміни до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23 липня 2012 року № 12, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 01.09.2014 р. № 78, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 16.10.2014 р. № 1288/26065.

8. Зміни до Положення про порядок інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.09.2014 р. № 81, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 р. за № 1185/25962.

9. Зміни до Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.09.2014 р. № 82, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 р. за № 1186/25963.

10. Зміни до Положення про порядок накладення адміністративно-господарських санкцій Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 04.09.2014 р. № 83, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 р. за № 1187/25964.

11. Рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб «Про удосконалення складання та подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб» від 08.09.2014 р. № 88, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30.09.2014 р. за № 1188/25965.

12. Зміни до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11.09.2014 р. № 89, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 14.11.2014 р. за № 1452/26229.

13. Зміни до Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 25.09.2014 р. № 99, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 16.10.2014 р. за № 1287/26064.

14. Зміни до Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладами, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.09.2014 р. № 104, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 20.10.2014 р. за № 1293/26070.

15. Зміни до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 22.12.2014 р. № 154, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 15.01.2015 р. за № 34/26479.

Проекти вказаних вище регуляторних актів з аналізами регуляторного впливу були оприлюднені на офіційному сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в мережі Інтернет.

1.6. Управління персоналом

Зважена та ефективна кадрова політика ФГВФО, як один із пріоритетних напрямків управління організацією у 2014 році, вибудовувалася із врахуванням пріоритетів Стратегії розвитку ФГВФО на 2013-2017 рр.

Ефективність системи управління персоналом ФГВФО характеризувалась за результатами оцінювання функціонування організаційної структури ФГВФО. З метою оптимізації системи управління працівниками ФГВФО визначались показники економічної та соціальної ефективності управління персоналом, а саме: відношення бюджету ФГВФО до чисельності персоналу, показник плинності кадрів, рівень трудової та виконавської дисципліни працівників ФГВФО, рівномірність завантаження працівників ФГВФО, продуктивність праці працівників, інноваційна активність, стан морально-психологічного клімату в колективі, мотивація працівників ФГВФО (як матеріальна так і не матеріальна).

Структура ФГВФО на кінець 2014 року включала в себе 26 підрозділів, з яких 2 департаменти, 15 відділів, 8 секторів та юридична служба. З метою оцінки та аналізу виконання вимог законодавства, нормативно-правових актів ФГВФО, рішень органів управління ФГВФО уповноваженими особами ФГВФО, у тому числі діяльності неплатоспроможних банків, у 2014 році був створений сектор ревізійної роботи, який підзвітний директору-розпоряднику ФГВФО (рис.1.27.).

Фактична чисельність персоналу ФГВФО станом на 31.12.2014 року становила 178 осіб, з яких 83 працівника жіночої статі (рис.1.28.). Середній вік працівників ФГВФО становив 38,4 роки.

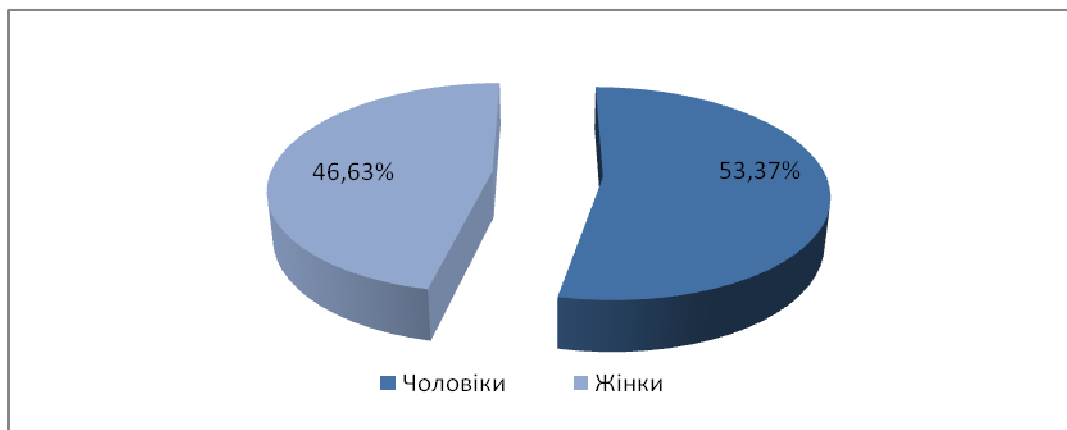

Рис.1.28. Гендерний розподіл працівників ФГВФО на кінець 2014 р.

У 2014 році був реалізований системний підхід в роботі із зовнішнім кадровим резервом ФГВФО, що в подальшому надало змогу забезпечувати зростаючі потреби ФГВФО у висококваліфікованих професіоналах з достатнім досвідом для реалізації основних функцій ФГВФО. При відборі кандидатів на вакантні посади основна увага приділялася не тільки професійним, але й моральним якостям та діловій репутації (професійному досвіду) кандидатів. Кількість працівників ФГВФО на кінець 2014 року зросла на 72,81% порівняно з 2013 роком.

Станом на 31.12.2014 року 95,5% працівників мають вищу освіту, у тому числі 63,48% – вищу економічну освіту, 25,84% – вищу юридичну освіту та 6,74% – вищу технічну освіту. Дев'ять працівників, серед яких два заступники директора-розпорядника, начальники структурних підрозділів та провідні професіонали мають наукові ступені кандидатів наук (рис. 1.29.,рис. 1.30.).

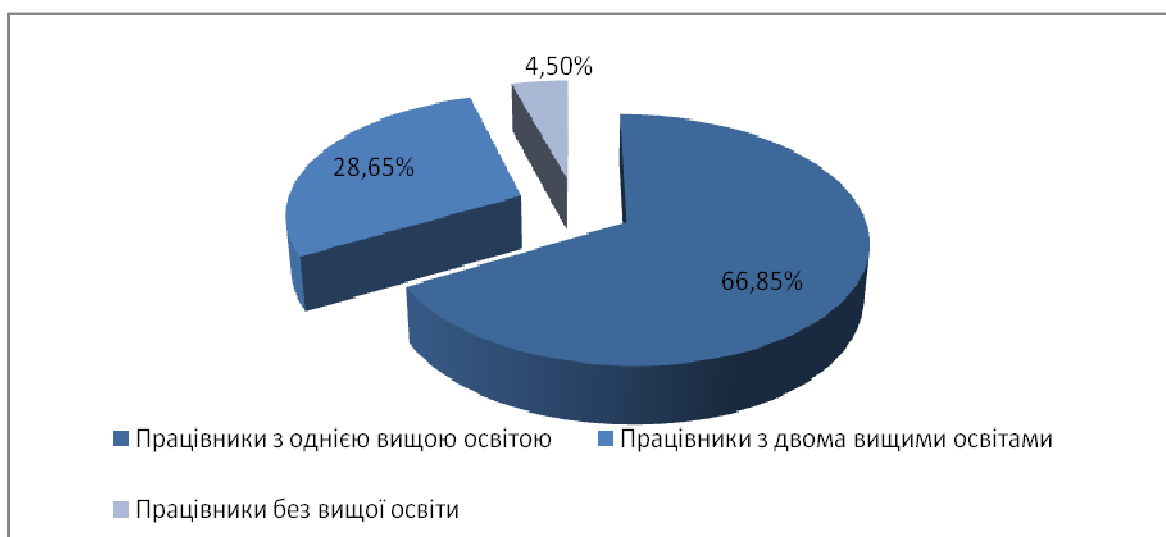

Рис.1.29. Кваліфікація працівників ФГВФО на кінець 2014 р.

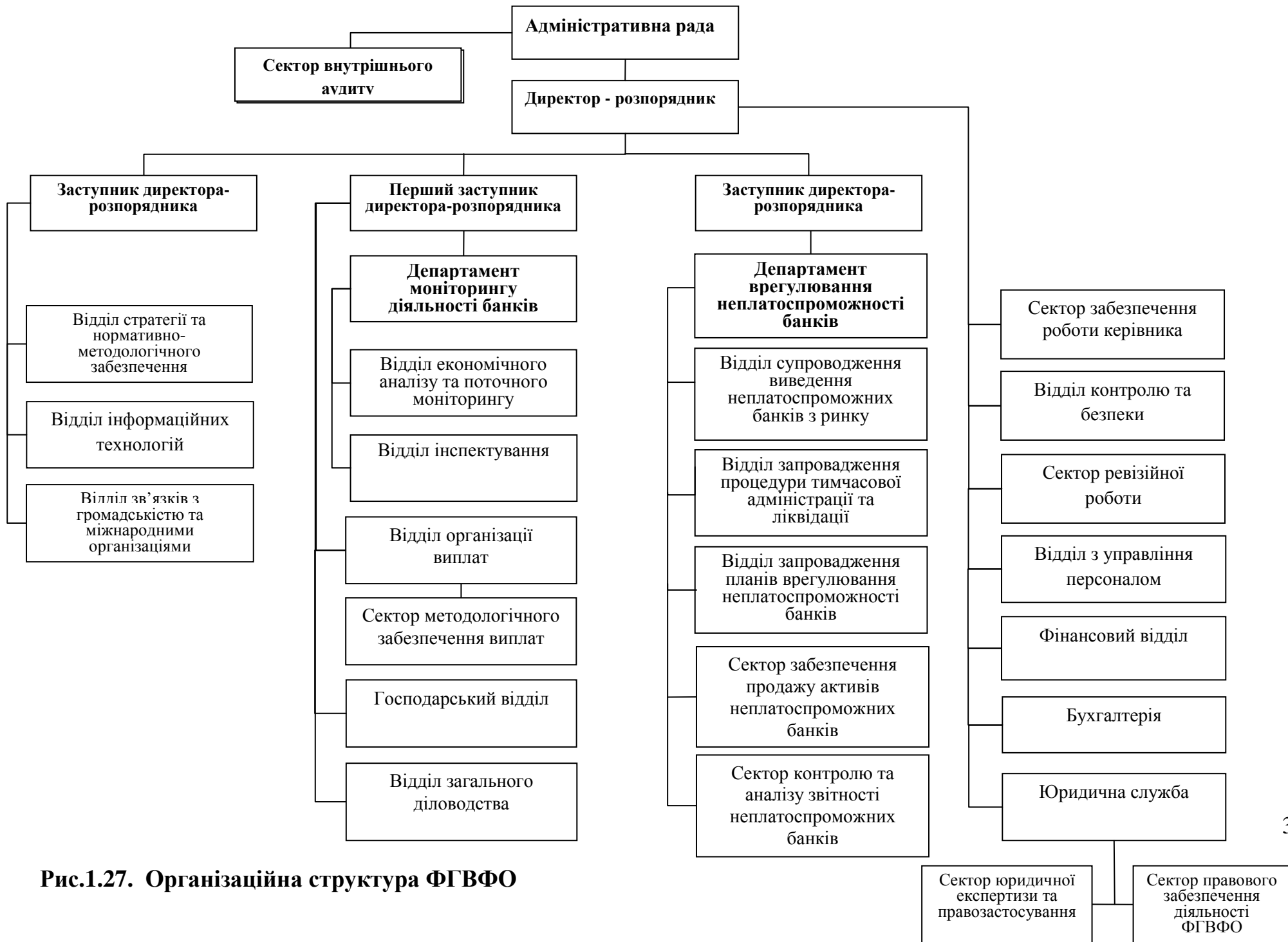

Рис.1.27. Організаційна структура ФГВФО

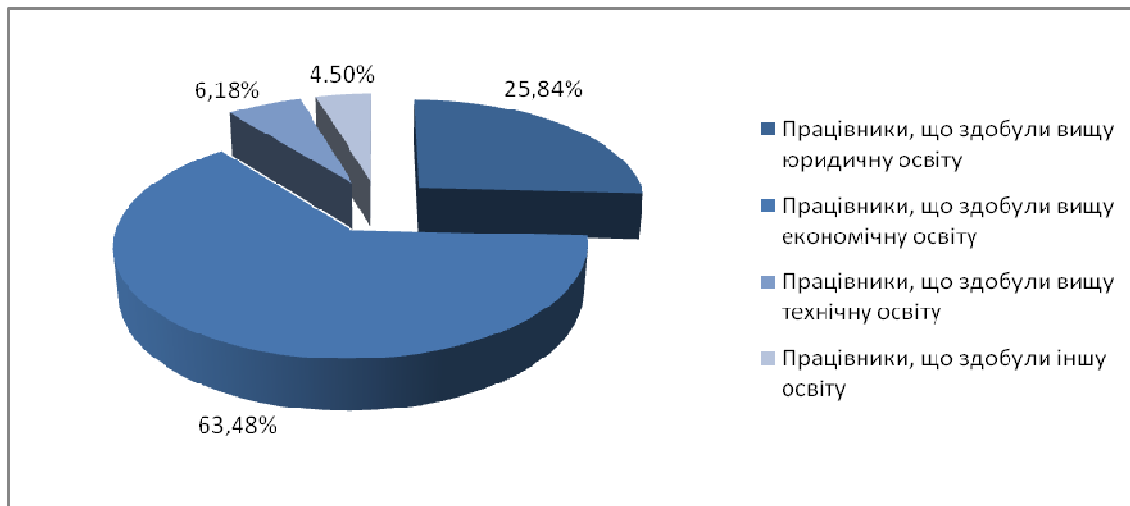

Рис. 1.30. Класифікація працівників ФГВФО за освітою на кінець 2014 року

У 2014 році була продовжена робота з оптимізації показників та підвищення ефективності оцінювання працівників ФГВФО. Так, в організації, з метою дотримання принципів системності та безперервності моніторингу результативності та ефективності роботи працівників була змінена система оцінки, повністю унормована залежність результатів річного та поточного оцінювання працівників ФГВФО та їх матеріального заохочення.

З метою підвищення рівня професійної компетентності відділом з управління персоналу організовувалось підвищення кваліфікації працівників ФГВФО, відповідно до затвердженого щорічного плану. Протягом 2014 року за різними формами підвищення кваліфікації навчання пройшли 43 особи, з них – 14 керівників.

Працівниками відділу з управління персоналом було розроблено Корпоративний Кодекс Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, який спрямований не тільки на закріплення загальних етичних стандартів діяльності ФГВФО, підвищення ефективності управління, формування у працівників високої корпоративної культури та захист позитивного іміджу та репутації ФГВФО, але й відображає організаційну філософію, основою якої є вдалий досвід відповідних закордонних інституцій.

Впродовж 2014 року, ФГВФО продовжувалася робота з супроводу та призначення уповноважених осіб ФГВФО, окрема увага приділялася налагодженню нових комунікаційних зв'язків та підвищенню злагодженості між підрозділами ФГВФО, які задіяні в процесі здійснення запровадження тимчасової адміністрації або ліквідації неплатоспроможних банків.

ФГВФО проводилась постійна робота з актуалізації внутрішніх нормативних документів ФГВФО, відповідно до змін в законодавстві.

II. ІНФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ФІНАНСОВА ПРОСВІТА

2.1. Інформування громадськості та міжнародна співпраця Інформування громадськості

Упродовж 2014 року ФГВФО продовжував інформаційно-роз'яснювальну та просвітницьку діяльність з метою інформування громадян про систему гарантування вкладів фізичних осіб, її переваги та обмеження. Варто зазначити, що після внесення в липні 2014 року змін до Закону діяльність щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захист прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, а також заходи з підвищення рівня фінансової грамотності населення на законодавчому рівні включені до переліку основних функцій ФГВФО. ФГВФО реалізує ці функції відповідно до затверджених виконавчою дирекцією Зasad інформаційної політики ФГВФО. Даним документом визначені принципи та цілі інформаційно-просвітницької діяльності, виділені способи та інструменти, які використовуються для їх втілення. Механізми застосування різних засобів та інструментів комунікацій, в тому числі антикризових, також визначені у Положенні про порядок інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Одним із основних каналів інформування вкладників та потенційних вкладників у звітному році була офіційна сторінка ФГВФО в мережі Інтернет – www.fg.gov.ua. Сторінка ФГВФО містить зокрема такі рубрики як «Для вкладників», «Для банків», «Для кредиторів». В рубриці «Для вкладників» відвідувачі сайту можуть знайти інформацію про умови гарантування вкладів та ознайомитися з інформаційними брошурами, в яких містяться покрокові інструкції як отримати кошти за вкладом у разі визнання банку неплатоспроможним. Інформація на сайті ФГВФО, особливо щодо банків, що знаходяться в процесі тимчасової адміністрації або ліквідації постійно оновлюється. На кінець 2014 року кількість відвідувань сайту ФГВФО становила 2 703 966. На виконання вимог Закону ФГВФО забезпечує своєчасне опублікування у офіційних засобах масової інформації – газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» оголошень (повідомлень) зокрема про запровадження тимчасової адміністрації в неплатоспроможних банках, здійснення виплат відшкодувань вкладникам банків, що ліквідуються, фінансову звітність ФГВФО тощо. У 2014 році у зв'язку із збільшенням кількості неплатоспроможних банків кількість оголошень, що підлягають опублікуванню в офіційних засобах інформації значно зростає. З метою максимально оперативного інформування громадськості ФГВФО було розроблено і затверджено Перелік примірних форм оголошень (повідомлень), що підлягають оприлюдненню на сторінці ФГВФО в мережі Інтернет та/або опублікуванню, який включає 14 примірних форм. Всього за звітний рік в газетах «Голос України» або «Урядовий кур'єр» було розміщено 102 оголошення.

Важливим інструментом інформування громадськості, особливо такої цільової аудиторії, як вкладники та кредитори неплатоспроможних банків, є безкоштовна

«гаряча лінія» ФГВФО. У звітному році із збільшенням кількості неплатоспроможних банків більш ніж у три рази, порівняно з минулим роком, збільшилася кількість дзвінків на «гарячу лінію» ФГВФО. Загалом за рік було надано відповіді на більш ніж 67 000 телефонних звернень.

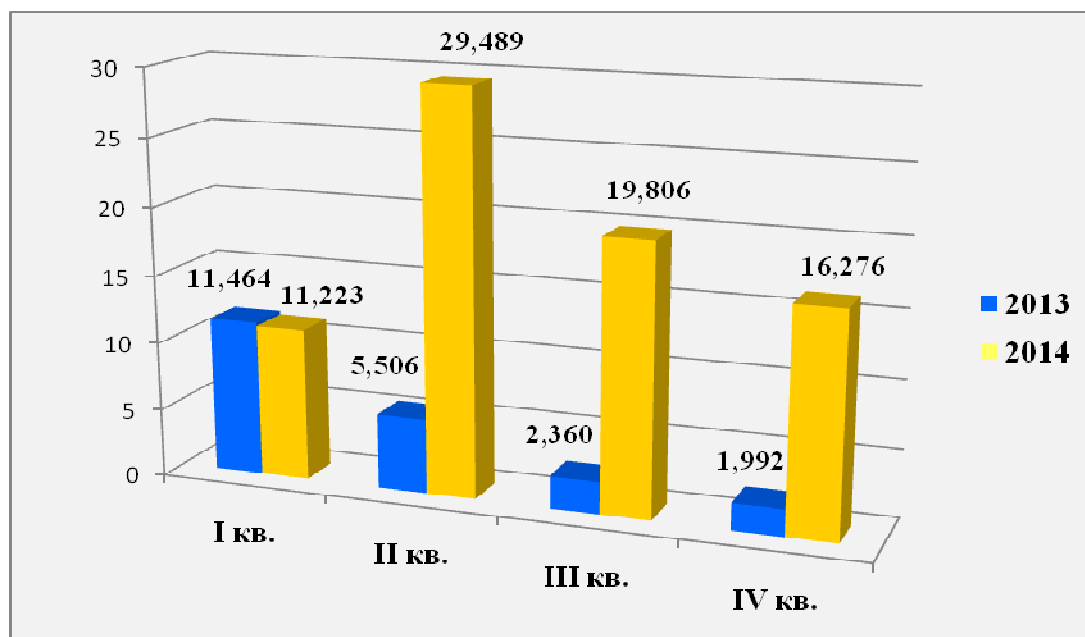

Рис. 2.1. Динаміка кількості дзвінків на «гарячу лінію» ФГВФО у 2013-2014 рр.

Для того, щоб оптимізувати і удосконалити роботу телефонної лінії в умовах значних навантажень у 2014 році ФГВФО за допомогою Програми USAID «Розвиток фінансового сектору» (Проект «FINREP-II») було впроваджено спеціальний програмно-апаратний комплекс «гарячої лінії» на базі програми «SmileSoft». В процесі впровадження програмно-апаратного комплексу «гарячої лінії» була розроблена база знань про систему гарантування вкладів. «Динамічна» частина цієї бази знань стосується неплатоспроможних банків, що знаходяться в процесі тимчасової адміністрації чи ліквідації. Ця частина бази знань постійно оновлюється. База знань використовується не лише працівниками ФГВФО, але й направляється колл-центрам неплатоспроможних банків. Крім телефонних консультацій у 2014 році ФГВФО також було надано письмові відповіді на більш ніж 17 000 звернень громадян та 1000 запитів на інформацію.

Крім безпосереднього інформування цільової аудиторії (вкладників та потенційних вкладників банків) у поточному році ФГВФО активно співпрацював із засобами масової інформації, розповсюджуючи інформаційні повідомлення та прес-релізи, розміщуючи коментарі, інтерв'ю, статистичні дані. Щомісячно випускалися прес-релізи про основні показники діяльності та тематичні прес-релізи, які окрім розміщення на сторінці в мережі Інтернет, розсилаються журналістам понад 20 ЗМІ. У 2014 році ФГВФО було випущено 70 прес-релізів. З метою налагодження повноцінного діалогу з журналістами та отримання від них «зворотного зв'язку» ФГВФО проводив засідання «Прес-клубу ФГВФО», до участі в якому запрошувалися представники ЗМІ, які спеціалізуються на фінансовій та банківській тематиці

(близько 30 осіб). У 2014 році відбулось два засідання прес-клубу. Підсумками прес-клубів стало розширення тематики публікацій про діяльність ФГВФО і значне зростання їх кількості. Так після кожного із засідань вийшло близько 10 оригінальних публікацій і 300 передрукувань. У 2014 році також було створено Експертну раду ФГВФО – постійно діючий дорадчий орган на громадських засадах. Мета діяльності Експертної ради – надання ФГВФО консультаційної та публічної підтримки у різних сферах діяльності. Крім того, у звітному році ФГВФО розпочав налагоджувати діалог з ініціативними групами і громадськими організаціями, які відстоюють інтереси вкладників. Так, постійно підтримувалися робочі контакти з громадською організацією «Форум SOS», ініціативною групою вкладників ПАТ «ВіЕйБі Банк» та представниками Громадської ради НБУ.

Крім інформування громадськості ФГВФО здійснював просвітні заходи з метою підвищення рівня фінансової грамотності населення. Зокрема, у 2014 році за підтримки Проекту «Розвиток фінансового сектору» FINREP II, було розроблено два відеоролики про систему гарантування вкладів «Вмів заробляти, вмій зберігати» та «Гарантія сімейних заощаджень», що були розміщені на сайті ФГВФО і рекомендовані для поширення серед банків-учасників, а також транслювалися в ефірі 16 телеканалів як соціальна реклама. У звітному році фахівці ФГВФО долучилися до роботи консультаційної групи з розробки національного веб-сайту з фінансової грамотності, а також взяли участь у всеукраїнському семінарі-практикумі для викладачів курсу «Фінансова грамотність», де зробили презентацію про систему гарантування вкладів в Україні. Крім того, у Всесвітній день заощаджень було проведено урок на тему заощаджень для учнів київської гімназії №19. Крім того, наприкінці 2014 року за підтримки міжнародних експертів, залучених Проектом «FINREP-II», ФГВФО було розпочато розробку навчального плану для тренінгової програми для дорослих з питань заощаджень і гарантування депозитів на зразок програми Федеральної корпорації страхування депозитів (США) «Money Smart». Навчальна програма буде мати два формати: он-лайн курс та тренінг для тренерів.

2.2. Міжнародна співпраця

У 2014 році ФГВФО продовжував співробітництво зі страховиками депозитів інших країн світу в рамках професійних об'єднань – Міжнародної асоціації страховиків депозитів та Європейського форуму страховиків депозитів. ФГВФО також активно співпрацював з міжнародними організаціями, що надають технічну допомогу, а саме Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Світовим банком, Європейським банком реконструкції та розвитку, управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

У звітному році в рамках участі у Міжнародній асоціації страховиків депозитів (МАСД) ФГВФО плідно працював у складі регіональних та постійних комітетів, брав участь в організованих асоціацією заходах, зокрема у семінарах з питань фінансування та врегулювання неплатоспроможності банків, міжнародній конференції, присвяченій темі удосконалення Основних принципів ефективних систем страхування тощо. Фахівці ФГВФО також представляли Україну на щорічних

зборах Європейського форуму страховиків депозитів та міжнародній конференції що відбулися у м. Бухарест у вересні 2014 року.

У звітному періоді посилилася співпраця між членами Євразійського регіонального комітету МАСД (ЄАРК). Так, протягом 2014 року за координації Азербайджанського фонду страхування депозитів, який очолював комітет у звітному періоді, було організовано п'ять он-лайн семінарів під час яких фахівці з організацій членів та спостерігачів ЄАРК мали можливість детально ознайомитися з досвідом колег щодо різних аспектів страхування депозитів. Зокрема під час он-лайн семінарів були обговорені такі питання, як організація виплат відшкодування вкладникам, система диференційованих зборів до фонду страхування на основі оцінки рівня ризику банку, програми інформування громадськості тощо.

Крім того, в рамках Меморандуму про взаєморозуміння та двосторонню співпрацю між ФГВФО та Корейською корпорацією страхування депозитів, фахівці ФГВФО взяли участь у програмі обміну персоналом. Учасники програми мали можливість ознайомитися з досвідом системи страхування депозитів Корейської Республіки. Особлива увага приділялась таким питанням як врегулювання неплатоспроможності банків шляхом створення перехідного банку, надання відкритої фінансової допомоги або залучення власників облігацій до процесу рекапіталізації проблемних банків, а також проведення розслідувань щодо причин настання неплатоспроможності фінансових установ.

Протягом звітного періоду ФГВФО продовжував активно співпрацювати зі Світовим банком, Проектом USAID FINREP- II та іншими донорами, що було особливо актуально в умовах нестабільності у фінансовому секторі і значного збільшення кількості неплатоспроможних банків. Так, на початку року за підтримки Проекту FINREP- II у ФГВФО працював експерт з питань стратегічних комунікацій пан Грегорі Койл. В результаті роботи експерта зокрема було організовано семінар «Антикризова комунікація, спільне планування роботи і співпраця між учасниками системи забезпечення фінансової стабільності» до участі в якому були запрошені представники ФГВФО, Національного банку України та Міністерства фінансів. Крім того, з ФГВФО співпрацювали колишні працівники Федеральної корпорації страхування депозитів США, експерти з питань врегулювання неплатоспроможності банків та управління активами. За підтримки Проекту «FINREP-II» ФГВФО також мав можливість на постійній основі залучати місцевого юридичного радника з питань виведення неплатоспроможних банків з ринку.

В рамках проекту технічної допомоги за підтримки Проекту FIRST Initiative, експерти Світового банку надавали консультативну допомогу за такими прикладними напрямками як інструменти моделювання для розрахунку цільового коефіцієнта забезпеченості коштами для виконання ФГВФО функцій з відшкодування вкладів та інструменти оцінки проблемних активів. Також надавалися консультації при підготовці проектів нормативно-правових актів ФГВФО та змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» з метою його вдосконалення. В рамках співпраці з Програмою технічної допомоги Державного казначейства США у ФГВФО працював довгостроковий радник з питань застосування найкращих міжнародних практик у сфері роботи із проблемними

активами, а також консультант з питань виїзного та безвиїзного моніторингу діяльності банків з метою запровадження ефективної системи оцінки ризиків та прогнозування фінансових витрат.

ФГВФО висловлює щиру подяку всім міжнародним партнерам за вагомий внесок у справу вдосконалення системи гарантування вкладів України та плідну співпрацю.

III. ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ФГВФО ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

3.1. Формування фінансових ресурсів ФГВФО

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку ФГВФО у 2014 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на 01 січня 2015 року фінансові ресурси ФГВФО склали 16872,6 млн грн, з яких:

- 819,2 млн грн – кошти на поточних рахунках ФГВФО;
- 16 051,9 млн грн – інвестиції в державні цінні папери;
- 1,5 млн грн – фінансові інвестиції в статутний капітал перехідного банку.

У відповідності до статті 19 Закону формування фінансових ресурсів ФГВФО протягом 2014 року відбувалось з наступних джерел:

- 1) початкові та регулярні збори з учасників ФГВФО;
- 2) доходи від інвестування коштів ФГВФО в державні цінні папери;
- 3) доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на розрахункових рахунках ФГВФО, відкритих в Національному банку України;
- 4) неустойка (штрафи, пеня), що стягується з учасників ФГВФО;
- 5) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Таблиця 3.1.

Формування фінансових ресурсів ФГВФО у 2014 та 2013 рр.

Джерело формування коштів ФГВФО	2014 рік	2013 рік
	Сума, млн грн	Сума, млн грн
Початковий збір	1,2	10,1
Регулярний збір	3 268,2	2 630,5
Неустойка (штрафи, пеня), що стягується з учасників ФГВФО	2,2	0,4
Чистий дохід від інвестування коштів в державні цінні папери	871,8	712,8

Джерело формування коштів ФГВФО	2014 рік	2013 рік
	Сума, млн грн	Сума, млн грн
Проценти, нараховані за залишками коштів на розрахункових рахунках ФГВФО, відкритих в Національному банку України	63,3	16,4
Інші джерела (проценти за цільовою позицією неплатоспроможного банку, проценти за позиками працівників ФГВФО)	3,4	2,0
Всього по джерелах	4 210,1	3 372,2

Крім того, протягом 2014 року, в погашення кредиторських вимог ФГВФО, ліквідаторами банків сплачено 151,9 млн грн.

Проте, узв'язку з виникненням дефіциту ліквідності, ФГВФО у 2014 році з метою здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможних банків залучив додаткові джерела фінансування (табл. 3.2.), а саме:

- кредит Кабінету Міністрів України у формі облігацій внутрішньої державної позики у сумі 10,2 млрд грн під 12,5% в обмін на вексель 12,5%, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 456 від 17 вересня 2014 року;

- кредити від Національного банку України, у тому числі і для монетизації цінних паперів отриманих від Міністерства фінансів України, які були передані йому в якості забезпечення виконання зобов'язань за таким кредитом на загальну суму 10,2 млрд грн під 12,5%, а саме, у:

червні 2014 року на суму 4 175,5 млн грн під 12,5% річних;

вересні 2014 року на суму 582,0 млн грн під 12,5% річних;

жовтні 2014 року на суму 5440,0 млн грн під 12,5% річних.

Таблиця 3.2.

Залучені фінансові ресурси ФГВФО

Залучені фінансові ресурси ФГВФО	2014 рік
	Сума, млн грн
Кредит Національного Банку України	10 197,5
Кредит в ОВДП в обмін на вексель ФГВФО	10 117,6
Всього залучено ресурсів	20 315,1

3.2. Використання фінансових ресурсів ФГВФО

Протягом звітного періоду кошти ФГВФО витрачались за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (рис.3.1.):

- виплата гарантованої суми відшкодування вкладникам банків - 8 459,5 млн грн (55,9%);
- цільова позика для авансування виплат вкладникам банку протягом дії тимчасової адміністрації – 5 408,1 млн грн (35,8%);
- фінансова підтримка приймаючому банку - 722,1 млн грн (4,8%);
- сплату відсотків за користування кредитами НБУ – 463,0 млн грн (3,1%);
- забезпечення поточної діяльності ФГВФО згідно кошторису витрат на 2014 рік – 68,6 млн грн (0,5%).

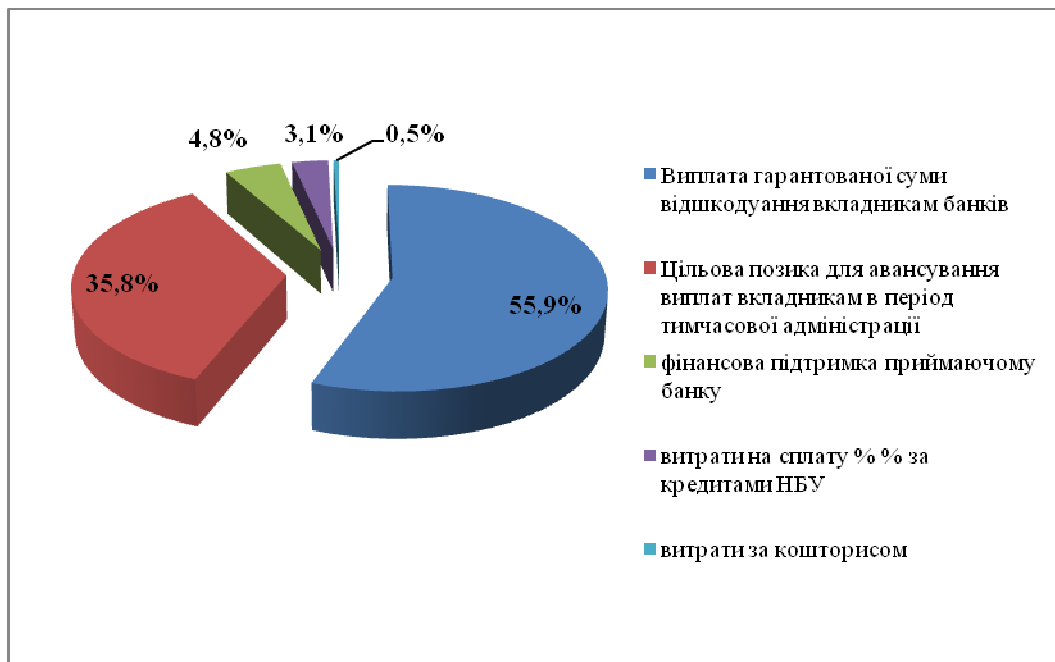

Рис. 3.1. Структура напрямків використання фінансових ресурсів ФГВФО у 2014 р.

В структурі використання коштів ФГВФО найбільшу питому вагу протягом 2014 року мали виплати вкладникам – 91,7%, у тому числі: виплата гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 55,9% та цільової позики для авансування виплат вкладникам банків протягом дії тимчасової адміністрації – 35,8%.

В динаміці, порівняно з 2013 роком, показник виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків збільшився на 7 274,0 млн грн, або більше ніж в 7 разів, а показник цільової позики для авансування виплат вкладникам зріс на 4 499,6 млн грн, або майже в 6 разів. Це пов'язано з виведенням з ринку протягом 2014 року 33 банків. Загальна сума витрат ФГВФО порівняно з попереднім 2013 роком збільшилась більш ніж в 7 разів (табл. 3.3.).

На покриття витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку, забезпечення поточної діяльності ФГВФО та інше, передбачене кошторисом витрат, затвердженого рішенням адміністративної ради №19 від 20 грудня 2013 року (із змінами), було заплановано 87,4 млн грн. Фактично, у звітному періоді за цим напрямком використано 68,6 млн грн, 78,5% від запланованої суми.

Напрямки використання коштів ФГВФО

Напрямки використання коштів ФГВФО	2014 рік	2013 рік
	Сума, млн грн	Сума, млн грн
Виплата гарантованої суми відшкодування вкладникам банків	8 459,5	1 185,5
Цільова позика для авансування виплат вкладникам в межах суми гарантування в період тимчасової адміністрації	5 408,1	908,5
Фінансова підтримка приймаючому банку	722,1	-
Витрати на сплату відсотків за кредитами НБУ	463,0	-
Покриття витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку, забезпечення поточної діяльності ФГВФО та інше	68,6	50,0
Всього за напрямками	15 121,3	2 144,0

3.3. Оцінка фінансової стійкості ФГВФО

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону мінімальний обсяг коштів ФГВФО не може бути нижчим за 2,5 % від суми гарантованих ФГВФО коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників ФГВФО, які мають надійти протягом наступного кварталу. За умов досягнення мінімальної межі або ризику суттєвого зменшення обсягу коштів ФГВФО має право вжити заходів для поповнення коштів за рахунок джерел, визначених Законом.

З метою прогнозування необхідності поповнення коштів ФГВФО у разі зменшення мінімального обсягу коштів від рівня, визначеного Законом, та керуючись Методикою оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженою рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 28.02.2013 р. №13 (із змінами та доповненнями внесеними рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 30.05.2013 р. № 24 та від 18.09.2014 р. № 93), зареєстрованою Міністерством юстиції України 25.03.2013 р. за №482/23014, протягом 2014 року щомісяця здійснювався розрахунок прогнозних значень фінансової стійкості ФГВФО (ФСФ).

Значення показника ФСФ в першій половині 2014 року не знижувалося менше 2,5%, однак починаючи з липня почало стрімко падати, що свідчило про неможливість ФГВФО за власні кошти виконувати зобов'язання перед вкладниками банків.

Для виконання покладених на ФГВФО функцій та з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, ФГВФО протягом 2014 року мав підстави для поповнення коштів згідно частини 3 статті 19 Закону. Протягом 2014 року для забезпечення виплат вкладникам ФГВФО запозичив кошти:

- від Національного банку України на загальну суму 10 197,5 млн грн, для забезпечення покриття тимчасового дефіциту ліквідності;

- від Міністерства фінансів України, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України №456 від 17 вересня 2014 року, в розмірі 10 117,6 млн грн у вигляді ОВДП під 12,5% в обмін на векселі ФГВФО 12,5%.

Внаслідок зазначених дій фінансовий стан ФГВФО наприкінці 2014 року зміцнився, про що свідчить підняття ФСФ до 2,54 в грудні та зростанню до 3,37 станом на кінець року (рис.3.2., рис. 3.3.) з урахуванням запозичених ресурсів, що передбачено Законом.

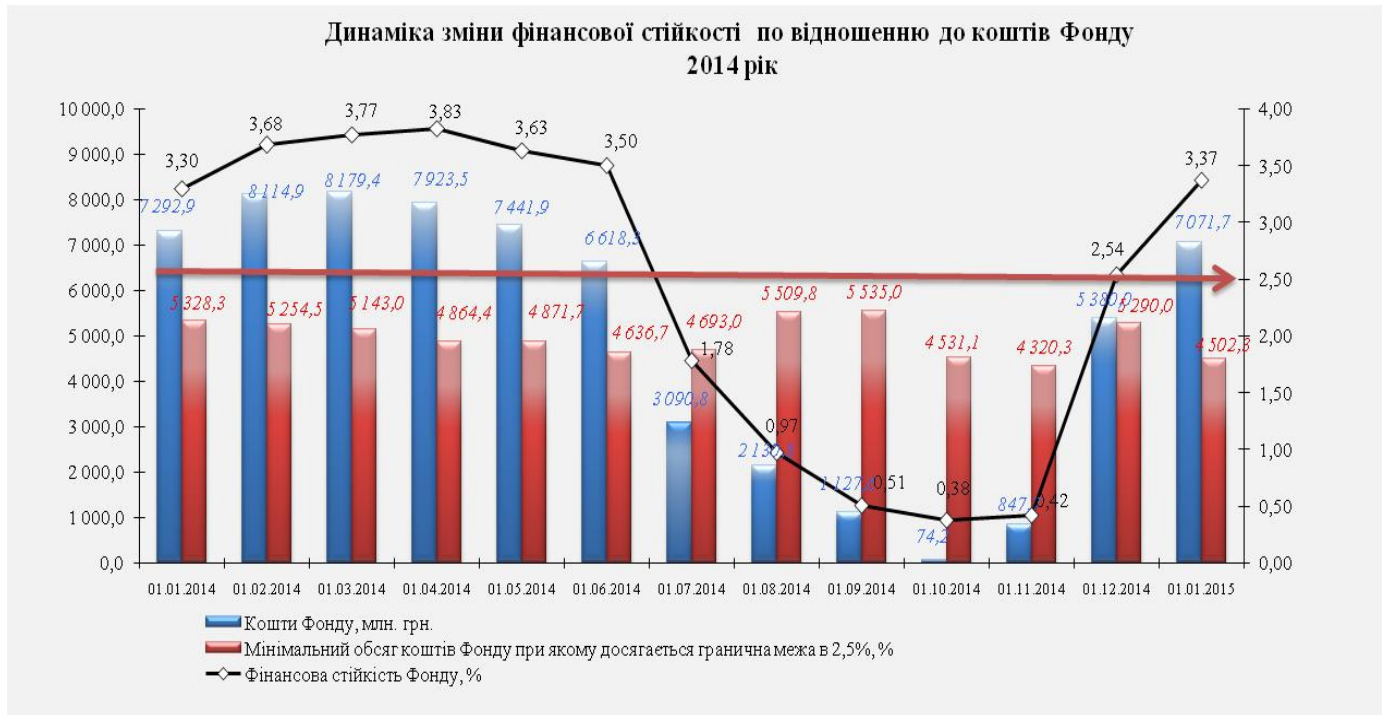

Рис.3.2. Динаміка зміни фінансової стійкості по відношенню до обсягів коштів ФГВФО

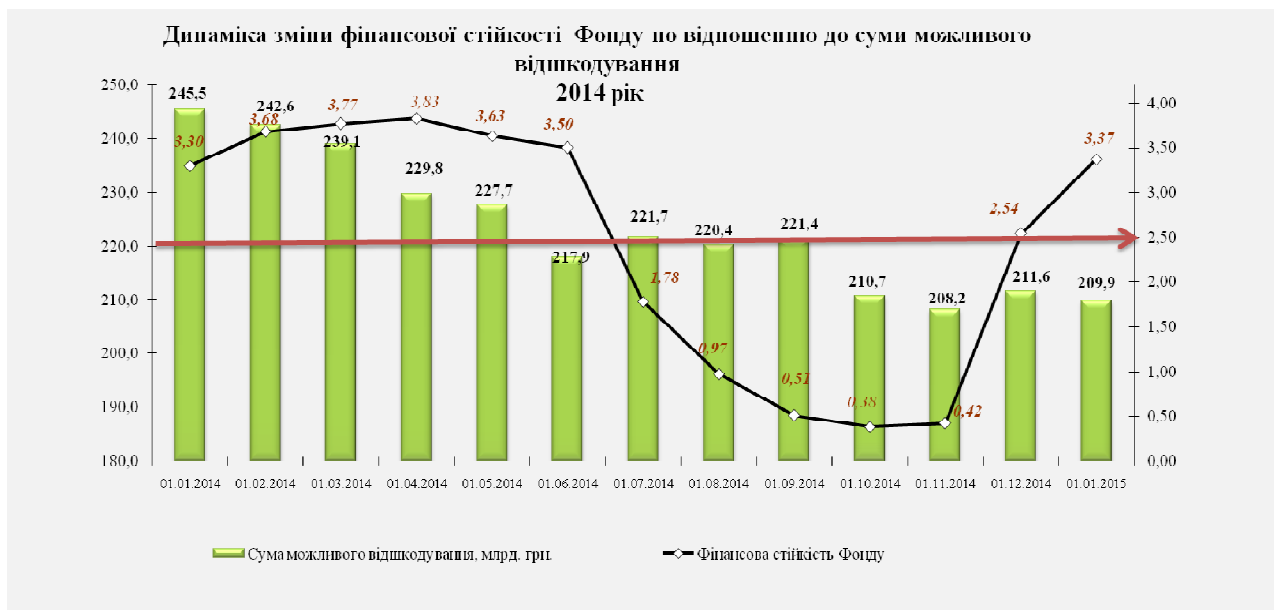

Рис.3.3. Динаміка зміни фінансової стійкості по відношенню до суми можливого відшкодування вкладникам банків

Проте, згідно прогнозних розрахунків за новою редакцією Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженою рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 18.09.2014 р. № 93, показники ФСФ протягом 2015 року різко погіршаться (табл. 3.4.).

Таблиця 3.4.

Розрахунок прогнозної ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФГВФО (ФСФ) на 2015 рік
млн грн

Інформація станом на дату	Фінансова стійкість ФГВФО (ФСФ=КФ/Г КФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладами (ГФК)	КОШТИ ФГВФО				Дефіцит коштів
			ВСЬОГО (КФ)	у т.ч. кошти в НБУ	у т.ч. залишок кредиту НБУ	у т.ч. ОВДП не в заставі	
01.01.15	3,37%	209 869	7 071,7	819,1	0,1	5 507,4	-
01.02.15	0,07%	203 900	134,6	134,6	-	-	4 962,9
01.03.15	-4,02%	197 600	-7 947,9	-7 947,9	-	-	12 887,9
01.04.15	-8,33%	192 300	-16 026,2	-16 026,2	-	-	20 833,7
01.05.15	-12,16%	188 300	-22 900,9	-22 900,9	-	-	27 608,4
01.06.15	-13,68%	183 300	-25 069,4	-25 069,4	-	-	29 651,9
01.07.15	-15,83%	178 600	-28 265,8	-28 265,8	-	-	32 730,8
01.08.15	-17,07%	174 100	-29 710,3	-29 710,3	-	-	34 062,8
01.09.15	-18,49%	169 900	-31 417,5	-31 417,5	-	-	35 665,0
01.10.15	-18,89%	165 600	-31 286,9	-31 286,9	-	-	35 426,9
01.11.15	-22,32%	161 500	-36 044,8	-36 044,8	-	-	40 082,3
01.12.15	-23,56%	157 500	-37 102,9	-37 102,9	-	-	41 040,4
01.01.16	-23,59%	159 200	-37 548,6	-37 548,6	-	-	41 528,6

Внаслідок чого прогнозований рівень дефіциту коштів ФГВФО протягом 2015 року сягне 41,5 млрд грн (рис. 3.4.).

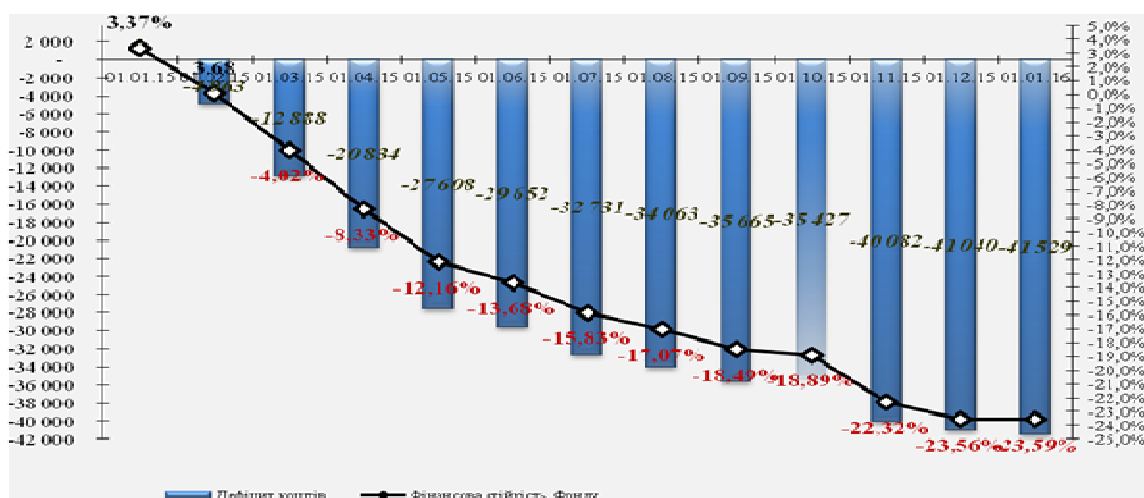

Рис. 3.4. Динаміка зміни фінансової стійкості та виникнення дефіциту коштів у 2015 р.

У зв'язку з чим, для забезпечення функціонування ФГВФО та виконання функцій та повноважень, у тому числі, виплат вкладникам неплатоспроможних банків протягом 2015 року ФГВФО необхідно буде залучити додаткове фінансування не менше ніж 41,5 млрд грн шляхами, передбаченими статтею 19 Закону.

3.4. Інвестування грошових коштів ФГВФО

Відповідно до функцій ФГВФО, визначених Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», та згідно Інвестиційного плану ФГВФО на 2014 рік, затвердженого рішенням адміністративної ради ФГВФО від 24.12.2014 р. № 43, протягом звітного року ФГВФО здійснив інвестування в розмірі 1 665,1 млн грн, а саме :

- в державні цінні папери – 1 663,6 млн грн;
- у формування статутного капіталу перехідного банку - 1,5 млн грн.

Інвестування коштів ФГВФО в державні цінні папери протягом звітного року порівняно з 2013 роком було здійснено майже в 2,5 рази менше (табл. 3.5.), у зв'язку із виведенням 33 банків з ринку. Починаючи з березня 2014 року кошти ФГВФО направлялись лише на виплати вкладникам.

Інвестиції було здійснено в січні – лютому звітного року в середньострокові державні цінні папери з рівнем доходності 14,25% річних.

Таблиця 3.5.

**Обсяги інвестування коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб
у 2013 – 2014 рр. (млн грн)**

Інвестиції ФГВФО	2014 рік	2013 рік
Сума інвестування всього, у тому числі:	1 665,1	4 071,0
Формування статутного капіталу всього, у тому числі:	1,5	0,00
<i>спеціальної установи</i>	0,0	0,0
<i>перехідного банку</i>	1,5	-
Сума інвестування в державні цінні папери , всього <i>в тому числі по видам ОВДП :</i>	1 663,6	4 071,0
<i>короткострокові державні облігації</i>	0,0	301,0
<i>середньострокові державні облігації</i>	1 663,6	3 770,0
<i>довгострокові державні облігації</i>	0,0	0,0

Протягом 2014 року відбулось збільшення обсягу портфелю цінних паперів ФГВФО завдяки отриманню від Міністерства фінансів України, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 456 від 17 вересня 2014 року для поповнення фінансових ресурсів та подолання дефіциту ліквідності, облігацій внутрішньої державної позики з рівнем доходності 12,5% на суму 10 117,6 млн грн в обмін на векселі ФГВФО.

Середньозважене значення доходності портфелю цінних паперів ФГВФО станом на 01.01.2015 року становило 12,9% (рис.3.5.).

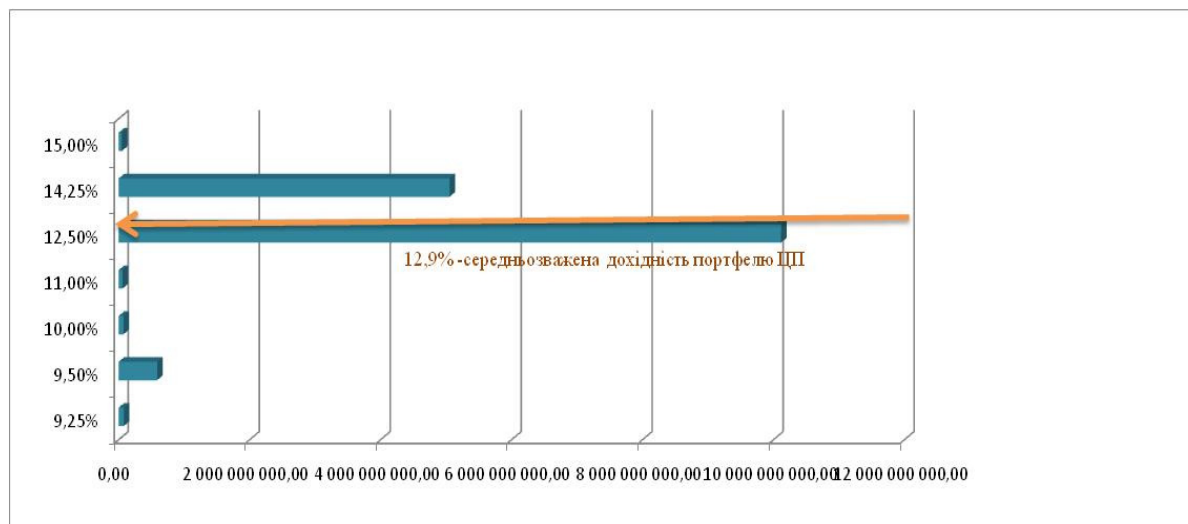

Рис.3.5. Структура портфелю цінних паперів ФГВФО за рівнем доходності станом на 01.01.2015 р.

Показник чистого доходу від фінансових інвестицій ФГВФО у 2014 році склав 871,8 млн грн, що на 159,0 млн грн або на 22,3% більше, порівняно з 2013 роком, що значною мірою було обумовлено збільшенням обсягу портфелю цінних паперів ФГВФО (рис.3.6.).

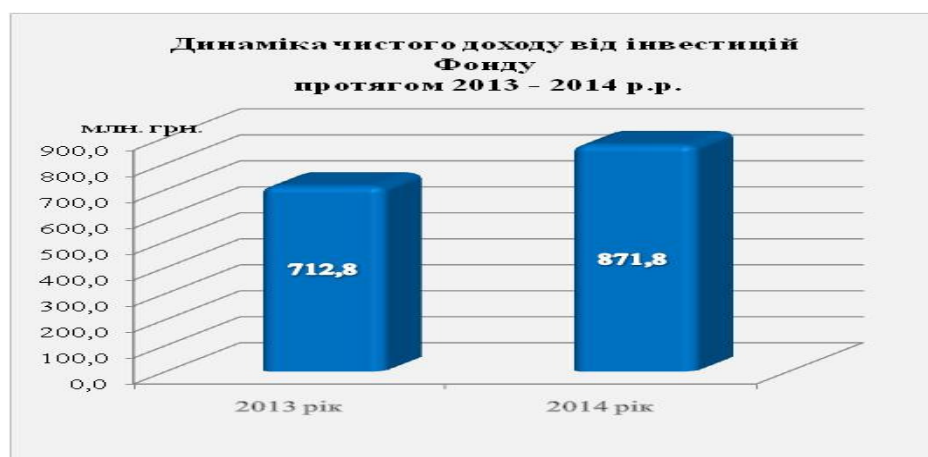

Рис.3.6. Динаміка чистого доходу від фінансових інвестицій ФГВФО за 2013-2014 рр.

За підсумками звітнього року структура фінансових ресурсів ФГВФО набула наступного вигляду (рис.3.7.):

- 4,86% грошові кошти на рахунках ФГВФО;
- 95,14% в державних цінних паперах;
- 0,01% фінансові інвестиції в статутний капітал перехідного банку
-

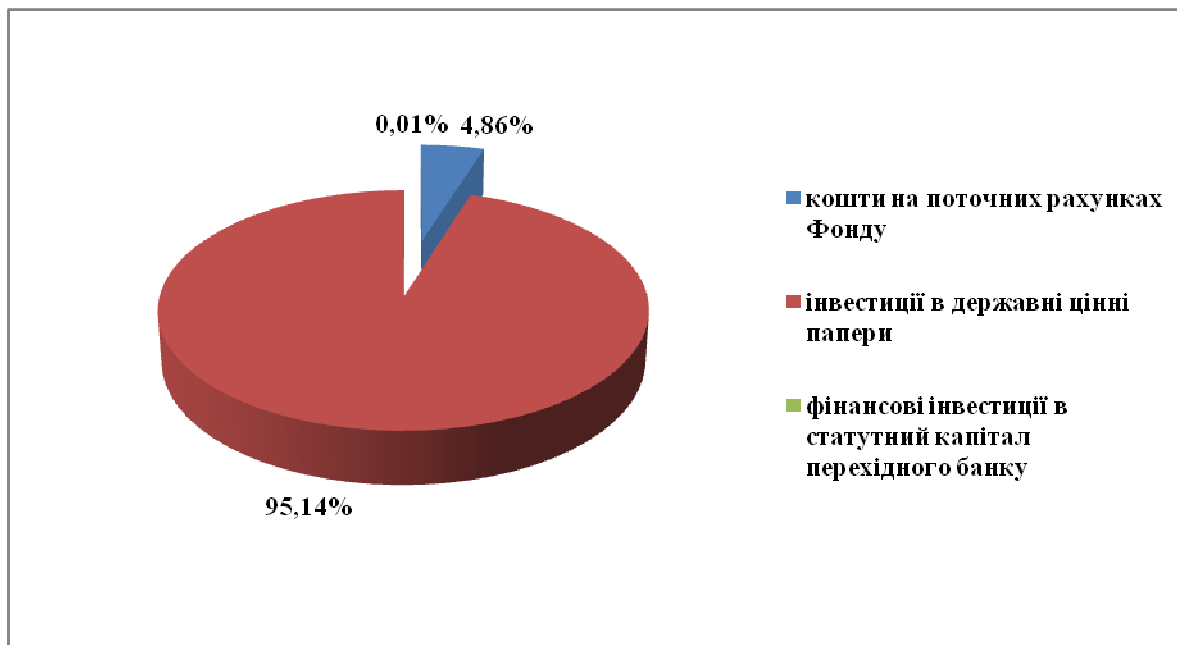

Рис.3.7. Структура фінансових ресурсів ФГВФО станом на 01.01.2015 р.

3.5. Внутрішній аудит

Протягом 2014 р., відповідно до річного плану, було здійснено 18 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності структурних підрозділів ФГВФО, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності ФГВФО;
- здійснення виплат вкладникам;
- виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- господарської діяльності.

Під час проведення аудиторських перевірок проводилася оцінка систем внутрішнього контролю, визначались ризики, притаманні перевіреному напрямку діяльності, надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю, заходів корпоративного управління.

На виконання вимог Закону службою внутрішнього аудиту, регулярно (на перше число кожного кварталу), надавалися звіти адміністративній раді ФГВФО про результати проведеної роботи з висновками та пропозиціями щодо питань відповідно до повноважень.

Висновки та пропозиції служби внутрішнього аудиту, затверджені адміністративною радою ФГВФО, обов'язково враховувалися у діяльності ФГВФО.

Інформація за результатами аудиторських перевірок надавалася на ознайомлення керівництву ФГВФО, керівникам перевірених підрозділів. Вживалися відповідні заходи до підвищення внутрішнього контролю (до виконання прийнято усі рекомендації надані за результатами проведених аудитів).

IV. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ФГВФО ЩОДО ВИВЕДЕННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ З РИНКУ

4.1. Процедура врегулювання неплатоспроможності банків

На наступний робочий день після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних ФГВФО розпочинає процедуру виведення неплатоспроможного банку з ринку шляхом здійснення тимчасової адміністрації та призначення уповноваженої особи ФГВФО.

Тимчасова адміністрація запроваджується на строк, що не перевищує три місяці, а для системно важливих банків - шість місяців. За обґрунтованих підстав зазначені строки можуть бути одноразово продовжені на строк до одного місяця. Тимчасова адміністрація припиняється після виконання плану врегулювання або в інших випадках за рішенням виконавчої дирекції ФГВФО.

Здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків ФГВФО здійснює через призначену виконавчою дирекцією уповноважену особу ФГВФО, яка має високі професійні та моральні якості, бездоганну ділову репутацію, повну вищу освіту в галузі економіки, фінансів чи права (не нижче кваліфікаційного рівня "спеціаліст") та професійний досвід, необхідний для виконання заходів у межах здійснення тимчасової адміністрації.

Станом на 01.01.2015 року у стадії тимчасової адміністрації знаходиться 16 банків: ПАТ «АКТАБАНК», ПАТ «ГРІН БАНК», АТ КБ «ЕКСПОБАНК», ПАТ «БАНК «ДЕМАРК», АТ «ПОРТО-ФРАНКО», ПАТ «ПРАЙМ-БАНК», ПАТ КБ «АКСІОМА», ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК», ПАТ «МЕЛІОР БАНК», ПАТ «ВіЕйБі Банк», ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК», ПАТ «ВБР», ПАТ «БГ БАНК», ПАТ «ЛЕГБАНК», ПАТ «БАНК КАМБІО», ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК».

Загальна балансова вартість активів зазначених банків становить 44 млрд грн. Гарантована сума вкладів, розміщених у банках з тимчасовою адміністрацією складає близько 12,7 млрд грн. (табл. 4.1.).

Таблиця 4.1.

Банки, що знаходяться на стадії тимчасової адміністрації

№ з/п	Назва банку	Активи без урах. резервів, тис.грн	Загальна гарантована сума, тис. грн
1	ПАТ "АКТАБАНК"	1 645 147,00	440 543,10
2	ПАТ "ГРІН БАНК"	417 367,70	3 761,80
3	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	2 953 866,00	284 302,10

4	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	1 664 671,00	991 998,10
5	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	1 099 902,90	412 920,20
6	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	349 335,60	14 782,90
7	ПАТ КБ "АКСІОМА"	637 177,40	107 127,30
8	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	253 103,20	304,00
9	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	361 505,00	33 520,50
10	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	17 474 141,20	7 105 663,40
11	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	4 141 068,00	2 000 730,40
12	ПАТ "ВБР"	5 977 238,90	59 701,30
13	ПАТ "БГ БАНК"	1 930 781,40	281 303,30
14	ПАТ "ЛЕГ БАНК"	638 095,70	112 897,20
15	ПАТ "БАНК КАМБІО"	1 635 389,86	343 956,00
16	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	2 886 478,90	475 677,50
	Сума	44 065 269,76	12 669 189,10

Під час тимчасової адміністрації неплатоспроможний банк може розпочати виплати коштів за вкладами вкладників за договорами, строк яких закінчився, та за договорами банківського рахунку вкладників. Зазначені виплати здійснюються в межах суми відшкодування, що гарантується ФГВФО, в національній валюті України. Вклади в іноземній валюті перераховуються в національну валюту України за офіційним курсом гривні, встановленим Національним банком України до іноземних валют на день початку процедури виведення ФГВФО банку з ринку та здійснення тимчасової адміністрації.

З метою забезпечення здійснення таких виплат ФГВФО має право надати банку цільову позику. Так, під час тимчасової адміністрації здійснено виплати вкладникам на суму близько 5,7 млрд грн, з яких 5,4 млрд грн – за рахунок цільової позики, 0,3 млрд грн – за рахунок власних коштів банків (табл. 4.2).

Протягом здійснення тимчасової адміністрації уповноважена особа ФГВФО зобов'язана провести інвентаризацію банківських активів і зобов'язань. Під час інвентаризації перевіряється наявність і відповідність балансової вартості фактичній вартості таких активів та зобов'язань неплатоспроможного банку:

- 1) готівки у касі та матеріальних цінностей у сховищі банку;
- 2) заборгованості за кредитами перед банком, у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за кредитними договорами;
- 3) заборгованості за цінними паперами перед банком;
- 4) заборгованості за зобов'язаннями банку перед кредиторами;
- 5) вимог банку до клієнта за списаною безнадійною заборгованістю (у тому числі наявності забезпечення виконання зобов'язань за такою заборгованістю).

**Виплати, що здійснювалися вкладникам протягом тимчасової адміністрації у
2014 р.**

№ з/п	Банки, щодо яких завершилась процедура тимчасової адміністрації	Період тимчасової адміністрації	Виплачено під час ТА, млн. грн.
1	ПАТ "КБ "ДАНІЕЛЬ"	17.1.14-16.4.14	268,3
2	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	3.3.14-2.6.14	198,1
3	АТ"БРОКБІЗНЕСБАНК"	3.3.14-2.6.14	673,6
4	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	14.3.14-13.6.14	409,4
5	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	14.3.14-13.6.14	604,3
6	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	24.4.14-23.7.14	22,0
7	ПАТ "Західінкомбанк"	29.5.14-28.8.14	72,0
8	ПАТ «АКБ Банк»	30.5.14-29.8.14	142,2
9	ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК»	22.5.14 - 22.9.14	0,0
10	ПАТ «Старокиївський банк»	18.6.14-18.9.14	17,1
11	ПАТ«КБ«ПІВДЕНКОМБАНК»	26.5.14 - 25.9.14	333,2
12	ПАТ «Фінростбанк»	16.7.14 - 16.10.14	237,8
13	ПАТ "КБ "УФС"	15.8.14 - 15.11.14	0,0
14	АТ«ЄВРОГАЗБАНК»	17.7.14 - 17.11.14	533,7
15	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	4.8.14 - 4.12.14	217,7
16	ПАТ"ТЕРРА БАНК"	22.08.14 – 22.12.14	678,3
17	ПАТ «КБ«Актив-банк»	03.09.14 – 23.12.14	590,6
	Всього		4 998,3
№ з/п	Банки на стадії здійснення тимчасової адміністрації	Початок тимчасової адміністрації	Виплачено під час ТА, млн. грн.
1	ПАТ"АКТАБАНК"	17.09.14	185,4
2	ПАТ"ГРІН БАНК"	25.09.14	2,7
3	ПАТ "Банк"Демарк"	29.09.14	282,6
4	АБ"ПОРТО-ФРАНКО"	29.09.14	225,5
5	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	03.10.14	13,3
6	ПАТ "КБ"АКСІОМА"	10.10.14	7,8
7	ПАТ"ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	10.10.14	0,1
	Всього		717,4
	Разом:		5 715,7

Також, за результатами здійсненої уповноваженою особою ФГВФО роботи та зібраних даних складається план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для ФГВФО.

У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів:

1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку ФГВФО коштів за вкладками фізичних осіб у порядку, встановленому цим Законом;

2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;

3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;

4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;

5) продаж неплатоспроможного банку інвестору.

Зважаючи на обмежені строки здійснення Фондом тимчасової адміністрації, низьку якість активів (зокрема невідповідність балансової вартості активів їхній ринковій вартості) неплатоспроможних банків, наявність обмеженої кількості платоспроможних інвесторів на ринку виведення неплатоспроможних банків з ринку поки що здійснюється шляхом їхньої ліквідації з виплатою вкладів у межах гарантованої суми. Хоча варто нагадати, що частина витрат Фонду покривається за рахунок ліквідних активів неплатоспроможного банку.

Враховуючи вищезазначене, поки що не вдалося досягти відновлення платоспроможності жодного банку. Проте у 2014 р. є перші позитивні зрушення. Зокрема на базі ПАТ «Терра Банк» було створено ПАТ «Перехідний Банк «Кристал», що є першою в Україні фінансовою установою зазначеного типу. Крім того, Фонд вперше реалізував популярний у США та ЄС сценарій «купівлі та приймання» шляхом відчуження частини активів і зобов'язань за гарантованими вкладами ПАТ «КБ «Промекономбанку» на користь ПУАТ «Фідобанк», а також АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА» на користь ПАТ КБ «СТАНДАРТ».

Так, ФГВФО було створено перехідний банк – ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРЕХІДНИЙ БАНК «КРИСТАЛБАНК», до якого 22 грудня 2014 року уповноваженою особою ФГВФО на тимчасову адміністрацію в ПАТ «ТЕРРА БАНК» було здійснено передачу частини активів та зобов'язань банку. Перехідний банк, у свою чергу, набув зобов'язань щодо повернення грошових коштів вкладників в межах гарантованої суми, залучених ПАТ «ТЕРРА БАНК».

4.2. Заходи спрямовані на запровадження планів врегулювання неплатоспроможних банків

Протягом 2014 року ФГВФО ініційовано залучення працівників до 12 інспекційних перевірок проблемних банків, що проводяться департаментом моніторингу діяльності банків ФГВФО. Також за пропозиціями відділу значно розширено перелік інформації, яку отримує ФГВФО в результаті таких перевірок. У результаті ФГВФО підготовлено та подано на розгляд керівництва 27 звітів «Аналітична оцінка фінансового стану проблемного банку», що дозволило значно прискорити та спростити процес залучення потенційних інвесторів для банків, які перейшли з групи проблемних до категорії неплатоспроможних.

Також, протягом 2014 року було проаналізовано склад активів 28 неплатоспроможних банків та результати оцінки їх ринкової вартості, здійсненої суб'єктами оціночної діяльності, залученими уповноваженими особами на тимчасову адміністрацію.

Було підготовано до публікації інформацію для 35 оголошень про пошук потенційних інвесторів та забезпечив продовження такого пошуку за необхідності. В результаті отримано заявки від 75 потенційних інвесторів, які були проаналізовані працівниками ФГВФО та внесені на розгляд виконавчої дирекції ФГВФО.

За результатами пошуку кваліфіковано 65 потенційних інвесторів, для яких організовано відкриття та функціонування у неплатоспроможних банках 36 інформаційних приміщень.

Було проаналізовано 19 конкурсних пропозицій, отриманих від кваліфікованих інвесторів, на відповідність умовам конкурсу та принципу виведення неплатоспроможного банку з ринку найменш витратним способом. У результаті на розгляд виконавчої дирекції внесено 59 проектів планів врегулювання та змін до них, які були затверджені та подано (копії) у Національний банк України.

За 2014 рік було запроваджено реалізацію 2 планів врегулювання за способом «відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією», плану врегулювання «створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку» та 56 планів врегулювання за способом «ліквідація банку з відшкодуванням з боку ФГВФО коштів за вкладами фізичних осіб». Розрахункова економія коштів ФГВФО складає 96 244,4 тис. грн.

ФГВФО у 2014 році проведено наступні конкурсні відбори юридичних та фізичних осіб на право укладення з уповноваженою особою ФГВФО договорів про надання послуг за наступними напрямками:

- «Суб'єкти оціночної діяльності» - 2 конкурсні відбори;
- «Юридичні консультанти» - 3 конкурсні відбори;
- «Фінансові консультанти» (у тому числі «Робота з активами», «Ведення бухгалтерського обліку та супровід ведення реєстру вимог кредиторів») – один конкурсний відбір;
- «Організація торгів» - 1 конкурсний відбір;
- «Аудиторські послуги» - 1 конкурсний відбір;
- «Організація зберігання майна» - 1 конкурсний відбір.

4.3. Здійснення ліквідації банків

Щодо решти 16-ти банків застосовано процедуру ліквідації з відшкодування з боку ФГВФО коштів за вкладами фізичних осіб.

Ліквідація банку повинна бути завершена не пізніше одного року з дня прийняття рішення про ліквідацію банку. ФГВФО має право прийняти рішення про продовження ліквідації банку на строк до одного року, а системоутворюючих банків - на строк до двох років.

Отже, на стадії ліквідації станом на 01.01.2015 року знаходиться 19 банків: ПАТ «ЕРДЕ БАНК», ПАТ «БАНК ТАВРИКА», ПАТ «КБ «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «РЕАЛ БАНК», ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», АТ БАНК «МЕРКУРІЙ», ПАТ «БАНК

«ФОРУМ», ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК», ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК», ПАТ «АВТОКРАЗБАНК», ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК», ПАТ «ФІНРОСТБАНК», ПАТ «КБ «УФС», АТ «ЄВРОГАЗБАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «ТЕРРА БАНК», ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК» (табл. 4.3.).

Таблиця 4.3.

Банки, які знаходяться на стадії ліквідації

№	Назва Банку	Сума активів	Загальна	Оціночна
1	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	316 149,34	459 775,50	35 060,70
2	ПАТ "БАНК ТАВРИКА"	5 089 743,10	1 829 670,50	39 983,20
3	ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	1 251 378,00	399 449,30	85 897,30
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	5 286 626,30	541 451,90	93 383,70
5	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	16 679 372,30	2 688 605,50	2 174 079,50
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	1 543 310,16	942 350,30	271 788,43
7	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	15 247 934,00	2 919 062,80	7 169 329,00
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	708 190,80	79 427,10	6 617,00
9	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	481 853,64	602 425,70	31 919,50
10	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	8 327 873,40	1 866 802,20	663 224,80
11	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	772 346,10	267 978,70	31 082,40
12	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	1 526 304,60	430 877,60	139 628,70
13	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	531 655,00	98 568,60	112 410,70
14	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	1 567 129,10	513 185,80	282 940,00
15	ПАТ "КБ "УФС"	1 822 351,70	397 089,30	12 348,90
16	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	3 300 302,60	1 200 619,90	876 849,90
17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	900 273,60	368 461,40	180 299,90
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	3 769 683,40	1 397 757,00	99 842,50
19	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	4 019 799,00	1 311 055,40	807 797,00
	Сума	73 142 276,14	18 314 614,50	13 114 483,13

З дня свого призначення уповноважена особа ФГВФО на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб радників, аудиторів, юристів та інших осіб до роботи у процесі здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку, затвердженого рішенням виконавчої дирекції ФГВФО від 23.07.2012 р. № 12.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та реалізації майна банку, спрямовуються уповноваженою особою ФГВФО на задоволення вимог кредиторів.

4.4. Реалізація активів неплатоспроможних банків

Для забезпечення контролю за процесом реалізації активів неплатоспроможних банків та сприяння підвищенню ефективності продажу майна неплатоспроможними банками, у жовтні 2014 року було створено Сектор забезпечення продажу активів неплатоспроможних банків.

Основними завданнями Сектору забезпечення продажу активів неплатоспроможних банків є координування роботи уповноважених осіб ФГВФО шляхом отримання від останніх звітності щодо інвентаризації та здійснення оцінки активів неплатоспроможних банків, контролю здійснення уповноваженими особами ФГВФО дій щодо визначення та сегментування переліку майна неплатоспроможних банків, яке підлягає продажу або здачі в оренду; формування лотів з переліку активів неплатоспроможних банків для реалізації їх у спосіб, який затверджений виконавчою дирекцією ФГВФО; вибору організаторів торгів з переліку організацій, які відібрані ФГВФО на конкурсній основі для надання послуг уповноваженим особам ФГВФО при виведенні неплатоспроможних банків з ринку тощо.

Таблиця 4.4.

Оціночна вартість активів банків в стадії ліквідації

з/п	Банк	Оціночна вартість активів, тис.грн
1	АТ "ЕРДЕ БАНК"	35 060,70
2	АТ "БАНК "ТАВРИКА"	39 983,20
3	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНИЕЛЬ"	85 897,30
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	93 383,70
5	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	2 174 079,50
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	271 788,43
7	ПАТ "БАНКФОРУМ"	7 169 329,00
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	6 617,00
9	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	31 919,50
10	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	663 224,80
11	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	31 082,40
12	ПАТ "АКБ Банк"	139 628,70
13	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	112 410,70
14	АТ "ФІНРОСТБАНК"	282 940,00
15	ПАТ "КБ "УФС"	12 348,90
16	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	876 849,90
17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	180 299,90
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	99 842,50
19	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	807 797,00
Всього		13 114 483,13

Станом на 01.01.2015 року загальна оціночна вартість активів неплатоспроможних банків у стадії ліквідації склала 13,1 млрд грн (табл. 4.4.), водночас загальна сума коштів, отриманих від реалізації таких активів на зазначену дату склала 158,4 млн. грн.

На початку 2015 року запущено пілотну версію Інформаційного порталу ФГВФО (www.torgi.fg.gov.ua), який покликаний акумулювати та систематизувати дані про активи неплатоспроможних банків, що підлягають продажу, із зазначенням їхньої детальної характеристики та оціночної вартості. Даний портал дає можливість потенційному покупцю ознайомитись з переліком майна неплатоспроможного банку, що підлягає продажу та, у разі виявлення бажання, придбати його у достатньо зручний спосіб.

Потенційному покупцю необхідно заповнити та відправити форму для зворотнього зв'язку, що міститься на сайті порталу, на адресу електронної пошти відповідальної особи банку, та очікувати від останнього інформацію у відповідь про дату, час та місце проведення відкритих торгів (аукціону), прийняти участь у відкритих торгах та стати власником бажаного майна.

4.5. Виявлення та оскарження сумнівних операцій, притягнення до відповідальності винних осіб

В 2014 році ФГВФО було розпочато активну роботу з притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні правопорушень у неплатоспроможних банках.

ФГВФО були розроблені Методичні рекомендації для уповноважених осіб ФГВФО щодо ініціювання кримінального переслідування винних осіб.

Протягом звітного року уповноважені особи ФГВФО подали до правоохоронних органів 355 заяв про вчинення кримінального правопорушення на суму 45 686 млн грн.

Загалом станом на 31.12.2014 року за заявами уповноважених ФГВФО правоохоронні органи розглядали 381 заяву на суму 51 902 млн грн.

В рамках співпраці з органами МВС, Прокуратури, СБУ та Державної фіскальної служби ФГВФО забезпечував оперативне надання інформації на запити досудового слідства та суду.

З метою з'ясування причин неплатоспроможності банків, у співпраці з Міжнародним Валютним Фондом ФГВФО розпочав впровадження спеціалізованого аудиту (forensic) неплатоспроможних банків. У випадку доведення аудитором факту неплатоспроможності банку внаслідок діянь власників та уповноважених осіб, ФГВФО ініціюватиме відшкодування шкоди, заподіяної банку та кредиторам банку.

Водночас у 2014 році ФГВФО здійснювалося супроводження понад 460 судових справ, з яких 217 адміністративних, 114 господарських та 129 цивільних. Внаслідок розгляду даних судових справ були ухвалені рішення на користь ФГВФО та відмовлено у позовах до ФГВФО та неплатоспроможних банків: по адміністративних справах із протиправного відшкодування коштів за вкладом за рахунок ФГВФО на загальну суму 36 млн грн, по цивільних справах із

протиправного відшкодування коштів за вкладками за рахунок ФГВФО на суму 18 млн грн; по господарських справах із протиправного зменшення ліквідаційної маси неплатоспроможних банків на загальну суму понад 300 млн грн.

4.6. Задоволення вимог кредиторів банків

З дня свого призначення уповноважена особа ФГВФО на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб радників, аудиторів, юристів та інших осіб до роботи у процесі здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку, затвердженого рішенням виконавчої дирекції ФГВФО №12 від 23.07.2012 р.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та реалізації майна банку, спрямовуються уповноваженою особою ФГВФО на задоволення вимог кредиторів у наступній черговості:

- 1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;
- 2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
- 3) вимоги ФГВФО, що виникли у випадках, визначених статтею 29 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі щодо повернення цільової позики банку, наданої протягом здійснення тимчасової адміністрації з метою забезпечення виплат вкладникам;
- 4) вимоги вкладників - фізичних осіб у частині, що перевищує суму, виплачену ФГВФО;
- 5) вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування;
- 6) вимоги фізичних осіб, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано (крім фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності);
- 7) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;
- 8) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від реалізації майна банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі недостатності коштів, одержаних від реалізації майна, для повного задоволення всіх вимог однієї черги вимоги задовольняються пропорційно сумі вимог, що належить кожному кредиторові однієї черги.

Так, станом на 01.01.2015 року загальна балансова вартість активів таких банків становить 73,1 млрд грн, в той час як їх оціночна вартість – 13,1 млрд грн, або 17,9%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 4.5.).

Станом на кінець 2014 року виконавчою дирекцією ФГВФО затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів 13-ти банків на суму близько 34 млрд грн (табл.4.5.).

Таблиця 4.5.

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2015 р.

з/п	Назва банку	Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів, станом на 01.01.2015, грн.
1	АТ "ЕРДЕ БАНК"	739 497 837,77
2	ПАТ "БАНК "ТАВРИКА"	2 745 651 419,74
3	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	683 290 309,51
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	2 603 427 607,06
5	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	11 156 168 966,89
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	1 415 154 799,51
7	ПАТ "БАНКФОРУМ"	9 175 467 160,00
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	308 581 691,62
9	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	3 070 316 556,34
10	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	353 810 950,26
11	ПАТ "АКБ Банк"	973 214 930,44
12	ПАТ "СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	179 340 216,74
13	АТ "ФІНРОСТБАНК"	673 428 698,62
Всього		34 077 351 144,50

Разом з цим зазначимо, що уповноваженими особами ФГВФО вживаються у встановленому законодавством порядку заходи щодо повернення дебіторської заборгованості банкам, заборгованості позичальників перед такими банками та повернення (витребування) майна, що перебуває у третіх осіб. У тому числі від імені банків заявляються позови майнового та/або немайнового характеру до суду, а також, надходять звернення до правоохоронних органів із заявами про порушення кримінальних справ у встановленому законодавством України порядку у випадку виявлення фактів шахрайства та інших протиправних дій працівників банку або інших осіб стосовно такого банку.

V. ВИПЛАТИ КОШТІВ ВКЛАДНИКАМ НЕПЛАТОСПРОМОЖНИХ БАНКІВ

5.1. Повернення коштів вкладникам банків в період тимчасової адміністрації (виплати вкладникам за рахунок цільової позики ФГВФО)

Протягом 2014 року ФГВФО для здійснення виплат в період тимчасової адміністрації 19 неплатоспроможним банкам було надано цільову позику на загальну суму 12 243,1 млн грн. Виплати вкладникам цих банків за рахунок цільової позики станом на 01.01.2015 року становили 5 408,1 млн грн (табл. 5.1.).

Таблиця 5.1.

**Виплати вкладникам неплатоспроможних банків за рахунок цільової
позики станом на 01.01.2015 р. (млн. грн.)**

з/п	Назва банку	Дата договору	Розмір цільової позики за договором, млн грн	Витрати на цільову позику станом на 01.01.2015, млн грн
1	ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	27.01.2014	292,5	268,2
2	ПАТ "РЕАЛ БАНК "	28.03.2014	348,9	198,1
3	ПАТ БАНК "МЕРКУРІЙ "	22.04.2014	616,3	409,3
4	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК "	22.04.2014	2 213,6	383,7
5	ПАТ "БАНК ФОРУМ "	24.04.2014	1 798,6	548,9
6	ПАТ КБ"ІНТЕРБАНК "	18.06.2014	31,4	21,9
7	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК "	26.06.2014	156,5	71,9
8	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	25.07.2014	1 169,5	333,2
9	ПАТ "АКБ Банк"	14.08.2014	354,4	142,1
10	АТ "ФІНРОСТБАНК"	18.08.2014	340,7	237,8
11	ПАТ "СТРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	01.09.2014	70,1	17,1
12	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	22.09.2014	858,7	533,7
13	ПАТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	13.10.2014	322,5	212,7
14	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	27.10.2014	1 043,7	678,3
15	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	11.11.2014	1 113,8	590,6
16	ПАТБАНК "ДЕМАРК"	11.11.2014	766,9	290,00
17	АБ "ПОРТО-ФРАНКО"	05.12.2014	330,6	260,00
18	ПАТ "АКТАБАНК"	15.12.2014	373,1	200,00
19	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	25.12.2014	40,5	10,00
Всього			12 243,1	5 408,1

5.2. Виплати за вкладами у банках, що ліквідуються

У разі прийняття рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку ФГВФО призначає уповноважену особу ФГВФО та розпочинає процедуру ліквідації банку.

Виплата відшкодування коштів розпочинається ФГВФО не пізніше семи днів з дня прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, та здійснюється з урахуванням сум, сплачених вкладнику протягом дії тимчасової адміністрації у банку.

ФГВФО здійснює виплату гарантованих сум відшкодування через банки-агенти на підставі укладених з ними договорів. Строк виплати банком-агентом відшкодувань вкладникам становить тридцять робочих днів з дня отримання від ФГВФО коштів.

Виплата сум відшкодування вкладникам, які з будь-яких причин не одержали кошти протягом тридцяти робочих днів з дня отримання банком-агентом коштів ФГВФО, здійснюється шляхом переказу відшкодувань за результатами розгляду індивідуальних звернень вкладників до ФГВФО.

У 2014 р. Національний банк України відкликав банківські ліцензії на право здійснювати банківську діяльність у 17 банків: ПАТ «КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК «ДАНІЕЛЬ», ПАТ «РЕАЛ БАНК», АТ «БРОКБІЗНЕСБАНК», АТ БАНК «МЕРКУРІЙ», ПАТ «БАНК ФОРУМ», ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК», ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК», ПАТ «Західкомбанк», ПАТ «АКБ Банк», ПАТ «СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК», АТ «ФІНРОСТБАНК», АТ «ЄВРОГАЗБАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «КБ "УФС", ПАТ «ТЕРРА БАНК» та ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК».

Виплати гарантованих сум відшкодування отримали вкладники перелічених банків, окрім ПАТ «КБ «ПРОМЕКОНОМБАНК», АТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА», ПАТ «ТЕРРА БАНК» виплати яким визначалися окремим порядком.

Крім того, у 2014 р. ФГВФО здійснював виплату відшкодувань вкладникам банків, які були ліквідовані до 1 січня 2014 р.

Загальна сума, що було виплачена за рахунок коштів ФГВФО протягом 2014 року, становила 8 459 453,6 тис. грн (табл. 5.2.).

Таблиця 5.2.

Розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2014 р. (тис. грн)

з/п	Перелік ліквідованих банків	Дата початку ліквідаційної процедури	Залишок коштів, не отриманий вкладниками	Нарахована сума відшкодувань у 2014 р.	Фактично отримано коштів у 2014 р.	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2015 р.
			станом на 01.01.2014 р.			
1	АКБ «Європейський»	21.08.2009	10 401,2	-	28,7	10 372,5
2	АБ «Банк регіонального розвитку»	07.12.2009	5 179,5	50,0	58,5	5 171,0
3	ТОВ КБ «Арма»	22.02.2010	3 624,6		38,2	3 586,3
4	ВАТ «БІГ Енергія»	01.03.2010	4 431,8	150,0	150,0	4 431,8
5	ВАТ СКБ «Дністер»	15.03.2010	2 909,7	578,8	578,8	2 909,7
6	ПАТ «Земельний банк»	02.08.2010	1 041,5		3,0	1 038,5
7	ТОВ «Діалогбанк»	11.05.2011	4 880,0		14,0	4 866,0
8	АТ «КБ	31.08.2011	39 526,1		563,9	38 962,2
9	ПАТ «КБ «Соцком Банк»	21.10.2011	4 373,5		436,6	3 936,9
10	ПАТ «Банк	31.01.2012	997,6		4,6	993,0
11	ПАТ «Інноваційно-Промисловий Банк»	02.03.2012	2 738,9	200,0	464,2	2 474,7
12	ПАТ «АКБ «БАЗИС»	28.08.2012	8 040,5		847,4	7 193,1
13	АТ «ЕРДЕ БАНК»	09.01.2013	3 059,7	67,5	852,6	2 274,6
14	АТ «БАНК «ТАВРИКА»	20.03.2013	10 875,3		4 083,3	6 792,0

з/п	Перелік ліквідованих банків	Дата початку ліквідаційної процедури	Залишок коштів, не отриманий вкладниками	Нарахована сума відшкодувань у 2014 р.	Фактично отримано коштів у 2014 р.	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2015 р.
			станом на 01.01.2014 р.			
15	ПАТ "КБ "ДАНИЕЛЬ"	16.04.2014	0,0	131 912,5	121 890,8	10 021,7
16	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	21.05.2014	0,0	343 914,5	323 288,0	20 626,5
17	АТ "Брокбизнесбанк"	11.06.2014	0,0	2 017	1 888 544,1	129 238,4
18	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	12.06.2014	0,0	532 961,4	523 848,4	9 113,0
19	ПАТ "БАНК "ФОРУМ"	16.06.2014	0,0	2 315 726,0	2 213 950,6	101 775,4
20	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	23.07.2014	0,0	57 455,2	52 573,9	4 881,3
21	ПАТ "Західкомбанк"	23.07.2014	0,0	196 272,7	177 172,0	19 100,7
22	ПАТ "АКБ БАНК"	29.08.2014	0,0	289 469,7	276 619,8	12 849,9
23	ПАТ "Старокиївський"	18.09.2014	0,0	74 112,4	70 504,4	3 608,0
24	ПАТ КБ "Південкомбанк"	26.09.2014	0,0	1 534 112,4	1 478 134,3	55 978,1
25	ПАТ "Фінростбанк"	16.10.2014	0,0	275 559,0	248 518,4	27 040,6
26	ПАТ "КБ "УФС"	13.11.2014	0,0	396 889,3	375 447,1	21 442,2
27	АТ "Єврогазбанк"	18.11.2014	0,0	667 299,4	635 071,9	32 227,5
28	АТ "КБ "АКТИВ БАНК"	24.12.2014	0,0	720 425,2	65 766,0	654 659,2
	Разом:		102 079,9	9 554	8 459 453,6	1 197 564,8

Виплата відшкодувань вкладникам ліквідованих банків здійснювалась ФГВФО у 2014 році через банки-агенти, визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків – агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції № 6 від 12 липня 2012 року.

5.3. Погашення кредиторських вимог ФГВФО

У відповідності до статті 29 Закону, ФГВФО набуває право кредитора банку:

- на всю суму, що підлягає відшкодуванню вкладникам такого банку;
- на суму сплачених ФГВФО витрат, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможного банку з ринку;
- на суму цільової позики, наданої банку протягом дії тимчасової адміністрації.

Станом на 01.01.2015 року заборгованість банків, що ліквідуються, по сплаті кредиторських вимог ФГВФО складала 19400,8 млн грн, що на 12 881,1 млн грн або майже в 2 рази більше, ніж сума заборгованості станом на 01.01.2014 року.

Деталізація заборгованості банків по сплаті кредиторських вимог ФГВФО наведена у Таблиці 5.3.

Таблиця 5.3.

Заборгованість ліквідованих банків по сплаті кредиторських вимог ФГВФО

п/п	Перелік ліквідованих банків	Заборгованість ліквідованих банків по сплаті кредиторських вимог ФГВФО станом на 01 січня 2015 року				
		Заборгованість по коштах, виплачених вкладникам, млн грн	Заборгованість по зборах та пені, млн грн	Заборгованість по цільових позиках та відсотках по цільових позиках, млн грн	Заборгованість по витратах, пов'язаних з виведенням неплатоспроможного банку з ринку	Загальна сума заборгованості, млн грн
1.	ПАТ “Земельний банк”	100,7	0,7			101,4
2.	АБ “Аллонж”	7,3				7,3
3.	АБ “Банк Регіонального Розвитку”	289,2	1,0			290,2
4.	ПАТ “Синтез”	85,3	0,7			86,0
5.	АКБ “Європейський”	683,2	1,8			685,0
6.	АКБ “Одеса-Банк”	71,1	0,1			71,2
7.	АКБ “Східно-Європейський Банк”	210,0	0,4			210,4
8.	АКБ “Трансбанк”	436,5	0,4			436,9
9.	ВАТ Банк “БІГ Енергія”	500,0				500,0
10.	ВАТ “Європейський банк розвитку та заощаджень”	327,4				327,4
11.	ТОВ КБ “АРМА”	182,9	0,3			183,2
12.	ПАТ “Володимирський”	100,4	0,4			100,8
13.	ВАТ КБ “Національний Стандарт”	266,8	0,4			267,2
14.	КБ “Українська фінансова група”	51,6	0,2			51,8
15.	ПАТ “Інпромбанк”	63,5	1,9			65,4
16.	ПАТ “Соцкомбанк”	87,0	1,1			88,1
17.	ПАТ АКБ “Базис”	284,1	2,2			286,3
18.	ПАТ “Банк Столиця”	30,1				30,1
19.	ВАТ СКБ “Дністер”	336,2	3,9			340,1
20.	ТОВ “Діалогбанк”	98,3	2,4			100,7

п/п	Перелік ліквідованих банків	Заборгованість ліквідованих банків по сплаті кредиторських вимог ФГВФО станом на 01 січня 2015 року				
		Заборгованість по коштах, виплачених вкладникам, млн грн	Заборгованість по зборах та пені, млн грн	Заборгованість по цільових позиках та відсотках по цільових позиках, млн грн	Заборгованість по витратах, пов'язаних з виведенням неплатоспроможного банку з ринку	Загальна сума заборгованості, млн грн
21.	ПАТ «БАНК "ТАВРИАКА»	880,0	6,2	925,4		1811,6
22.	АТ "ЕРДЕ Банк"	145,4	0,9	200,4		346,7
23.	ПАТ "АКБ Банк"	289,5	2,4	143,1		435,0
24.	ПАТ "БАНКФОРУМ"	2 315,7		391,6		2707,3
25.	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	2 015,3	5,1	556,6		2577,0
26.	АТ "СВРОГАЗБАНК"	667,3	10,4	544,0		1221,7
27.	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	196,3	1,0	72,8		270,1
28.	ПАТ "ЗОЛОТІ ВОРОТА"		0,7	212,8	111,0	324,5
29.	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	323,9	1,5	199,9		525,3
30.	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	74,0	0,5	17,3		91,8
31.	АТ "ФІНРОСТБАНК"	275,4	4,7	242,9		523,0
32.	ПАТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	533,0	4,7	413,9		951,6
33.	ПАТ КБ "ДАНІЕЛЬ"	131,7	3,2	271,2		406,1
34.	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	57,5	0,6	22,2		80,3
35.	ПАТ КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	1 533,6	6,6	340,4		1880,6
36.	ПАТ КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"		3,9		611,0	614,9
37.	ПАТ «КБ "УФС"»	396,9	5,9			402,8
38.	АКАПБ «Україна»		1,0			1,0
	Всього	14047,1	77,2	4554,5	722,0	19400,8

Протягом 2014 року, в погашення кредиторських вимог ФГВФО щодо коштів, виплачених вкладникам, ліквідаторами банків сплачено 151,9 млн грн, або 2,33% від

суми заборгованості банків станом на початок року. Цей показник на 78,5 млн грн або в 2 рази більше, ніж у 2013 році (табл. 5.3.).

Таблиця 5.3.

Погашення кредиторських вимог ФГВФО у 2014 та 2013 рр.

Перелік ліквідованих банків	2014 рік	2013 рік
	Сума, млн грн	Сума, млн грн
КБ «Українська фінансова група»	-	0,2
АКБ «Східно-Європейський банк»	-	0,4
АКБ «Одеса-Банк»	-	10,7
ПАТ «Володимирський»	3,5	3,7
ТОВ «Укрпромбанк»	-	0,3
АБ «Банк регіонального розвитку»	-	7,8
АКБ «Трансбанк»	3,3	3,0
ТОВ КБ «АРМА»	-	0,3
ПАТ «Банк «ТАВРИКА»	23,5	10,0
ПАТ «ЕРДЕ БАНК»	77,0	37,0
ВАТ Банк «БІГ Енергія»	18,6	-
ПАТ КБ «Соцкомбанк»	0,5	-
АТ АБ «Синтез»	4,7	-
ПАТ АКБ «Базис»	0,8	-
ПАТ «РЕАЛ БАНК»	20,0	-
Всього погашено	151,9	73,4

Крім того, обсяг погашених кредиторських вимог ФГВФО щодо коштів, виплачених вкладникам, складає 1,8% від суми коштів, виплачених вкладникам у 2014 році (рис 5.1.).

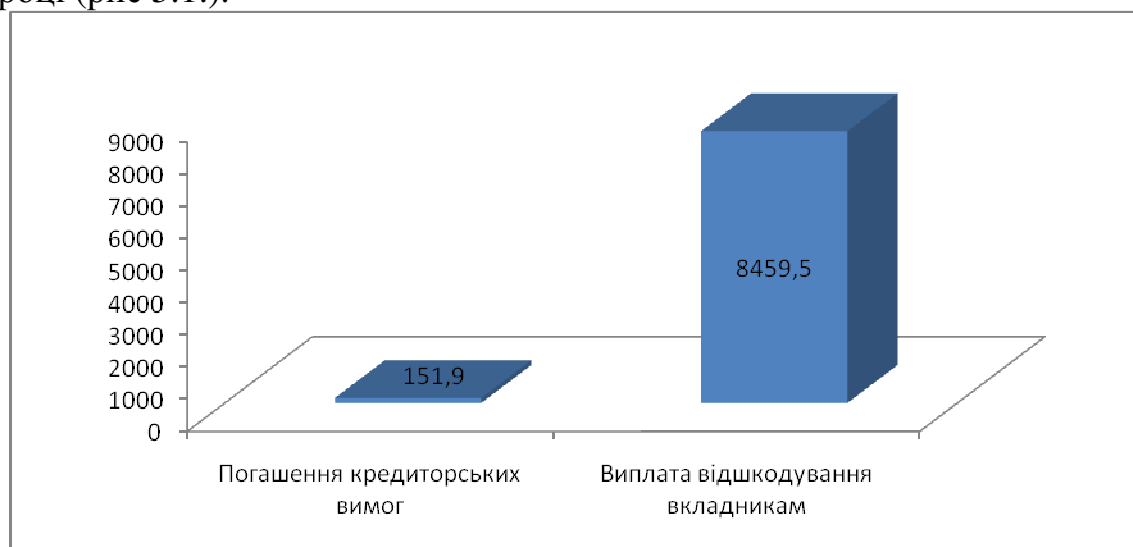

Рис. 5.1. Погашення кредиторських вимог ФГВФО у 2014 р.

5.4. Інформаційні технології

У 2014 році перед ФГВФО виникли нові вимоги щодо програмно-технічного забезпечення внаслідок нестабільності банківської системи України та масового закриття банківських установ, що зокрема зумовили кількісні зміни інформаційного середовища – збільшення обсягу оброблюваної інформації, виконуваних функцій, і якісні – розширення функціонального спектру завдань, які стоять перед ФГВФО, зміни їх характеру тощо.

Основними напрямками розвитку інформаційних технологій ФГВФО є вдосконалення системи управління, контролю та звітності; модернізація ділових процесів щодо відшкодування коштів вкладникам неплатоспроможних банків та банків, що ліквідуються; поліпшення якості процесу здійснення відшкодувань та економічного аналізу стану учасників ФГВФО, який направлений на запобігання банкрутства банків, а також автоматизація процесів щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Розвиток інформаційних технологій ФГВФО спрямований на створення ефективних технологій, пов'язаних з основними сферами діяльності ФГВФО, в тому числі і нових функцій відповідно до вимог нових тенденцій банківської сфери в частині роботи з неплатоспроможними банками. Як один з нових напрямків розвитку інформаційних систем ФГВФО є напрямок по роботі з активами неплатоспроможних банків.

ФГВФО для забезпечення виконання основних функцій у своїй діяльності використовує необхідні інформаційні системи:

Система управління базами даних Oracle у ФГВФО забезпечує обробку та збереження великих за обсягами інформаційних даних через інформаційні системи, які зараз функціонують у ФГВФО.

З метою покращення технології виплат ФГВФО у 2014р. продовжував роботу щодо створення нової системи виплат відшкодувань вкладникам.

В результаті доопрацювання та впровадження нової системи виплат очікується отримати у ФГВФО ефективний інструмент із забезпечення виплат відшкодувань вкладникам неплатоспроможних та ліквідованих банків, що надасть такі переваги порівняно із діючою системою виплат:

- комплексний підхід до забезпечення процесів виплат вкладникам неплатоспроможних та ліквідованих банків;
- забезпечення роботи з банками-агентами як в он-лайн, так і в офф-лайн режимах;
- за рахунок збільшення кількості банків-агентів, що будуть працювати в он-лайн режимі, розширення мережі пунктів виплати вкладникам;
- можливість використання різних способів розрахунків з банками-агентами: авансовий, постоплата, комбінований;
- збільшення швидкості в процесі оперативного вирішення щодо блокування чи розблокування виплат, визначення/виключення доступу до системи банку-агента, неплатоспроможного чи ліквідованого банку в разі здійснення он-лайн виплат;

- оперативний моніторинг он–лайн виплат.

З метою забезпечення інформаційного простору у ФГВФО була створена та функціонує локальна комп'ютерна мережа, до якої підключені всі робочі станції працівників ФГВФО та серверна група.

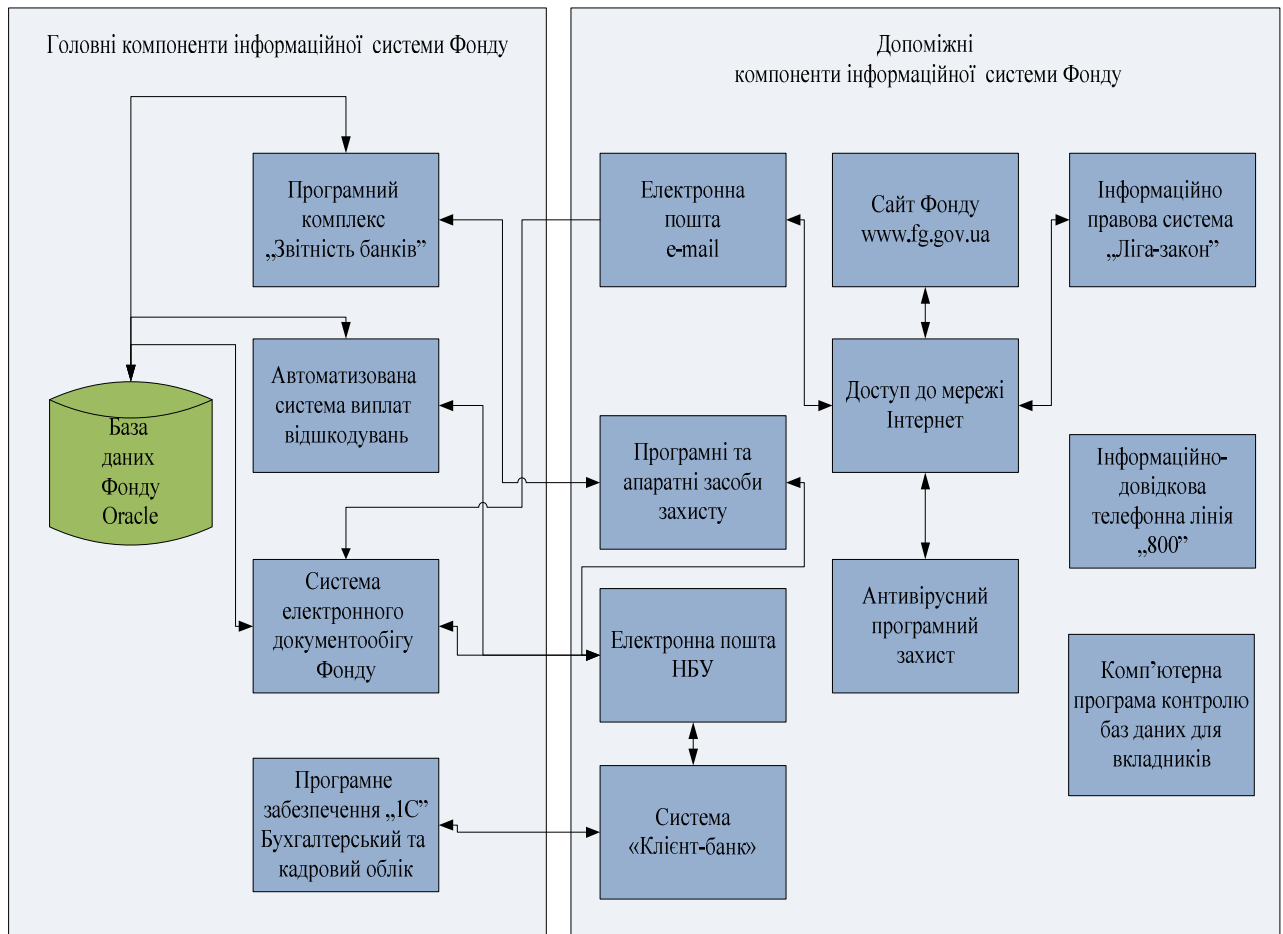

Рис.5.2. Структура інформаційної системи ФГВФО

Обмін інформацією між ФГВФО та НБУ, а також комерційними банками здійснюється за допомогою електронної пошти НБУ по виділеним каналам.

ФГВФО здійснює безготівкові розрахунки з використанням системи «Клієнт-банк» НБУ, яка дозволяє оперативно здійснювати платежі та контролювати рахунки, що відкриті ФГВФО в ОПЕРУ НБУ.

Бухгалтерський та кадровий облік ФГВФО здійснюється на базі програмного забезпечення «1С.Підприємство» версії 8.0.

Економічний аналіз та поточний моніторинг учасників ФГВФО здійснюється на базі програмного комплексу «Звітність банків», що забезпечує автоматичне приймання регулярних звітів від учасників ФГВФО; перевірку правильності складання цих звітів в момент прийому з автоматичним формуванням та надсиланням протоколів про прийом вказаних звітів; формування та друкування форм та графіків для економічного аналізу та поточного моніторингу за учасниками ФГВФО.

Також ФГВФО використовується програмне забезпечення «Комп'ютерна програма контролю баз даних про вкладників» під час планових перевірок банків для перевірки правильності формування банками баз даних про вкладників. Вказане програмне забезпечення постійно вдосконалюється працівниками відділу інформаційних технологій і в перспективі розглядається можливість надання його банкам для самостійної перевірки баз даних про вкладників.

Для забезпечення працівників ФГВФО інформацією нормативно-правого характеру в ФГВФО експлуатується та супроводжується програмне забезпечення «Ліга-закон». Щоденне оновлення правової бази вказаного програмного забезпечення дозволяє вчасно відслідковувати зміни, внесені в нормативно-правові документи.

ФГВФО впроваджена система електронного документообігу, яка надала можливість оперативніше обробляти документи та прискорює проходження документів у ФГВФО. В перспективі планується поетапне впровадження без паперового документообігу у ФГВФО з застосуванням електронних засобів захисту.

ФГВФО постійно відслідковує тенденції розвитку технологічних процесів банківської системи, міжнародний досвід розвитку систем страхування депозитів і, в свою чергу, також вдосконалює свої інформаційні системи. Вдосконалення автоматизованих систем виплат та звітності все більш стає інтегрованим в технологічні системи банків.

**Звіт про виконання Інвестиційного плану
Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2014 рік**

млн. грн.

Інвестиції ФГВФО	Сума інвестування згідно Інвестиційного плану 2014 року (план)	Фактична сума інвестування	Виконання, %
Сума інвестування всього, у тому числі:	1 665,1	1 665,1	100,0
Формування статутного капіталу всього, у тому числі:	1,5	1,5	100,0
спеціальної установи	0,0	0,0	-
перехідного банку	1,5	1,5	100,0
Сума інвестування в державні цінні папери, всього в тому числі по видах ОВДП (за терміном обігу, умовами випуску та погашення):	x	1 663,6	x
короткострокові державні облігації	x	-	x
короткострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті	x	-	x
середньострокові державні облігації	x	1 663,6	x
короткострокові або середньострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті	x	-	x
середньострокові державні облігації з достроковим погашенням, номіновані в іноземній валюті	x	-	x
довгострокові державні облігації з достроковим погашенням	x	-	x
довгострокові амортизаційні державні облігації	x	-	x
довгострокові державні облігації	x	-	x
середньострокові державні облігації з індексованою вартістю	x	-	x
довгострокові державні облігації з індексованою вартістю	x	-	x